

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice
na lata 2024-2030

Opracowanie:

Łapeta Nina

Autor opracowania: mgr Nina Łapeta

Budziszewice – Kraków

13.01.2025 r.

Spis treści

Wykaz skrótów	5
1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	6
2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko	11
3. Istniejący stan środowiska.....	13
3.1. Położenie	13
3.2. Demografia.....	15
3.3. Infrastruktura techniczna i gospodarka odpadami	17
3.4. Gleby i struktura użytkowania gruntów	19
3.5. Zasoby wodne	20
3.6. Jakość powietrza	26
3.7. Zasoby przyrodnicze	31
3.8. Formy ochrony przyrody	33
3.9. Zabytki	34
3.10. Klimat akustyczny.....	35
3.11. Pole elektromagnetyczne.....	38
3.12. Awaryjne przemysłowe	40
4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.....	41

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	42
6. Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	54
6.1. Potencjalne oddziaływanie projektów strategicznych na środowisko	57
6.1.1. Cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także pozostałe formy ochrony przyrody	61
6.1.2. Różnorodność biologiczna, w tym rośliny, zwierzęta	67
6.1.3. Ludzie (w tym hałas oraz promieniowanie elektromagnetyczne)	73
6.1.4. Woda	80
6.1.5. Powietrze	84
6.1.7. Powierzchnia ziemi, gleby oraz rzeźba terenu	86
6.1.8. Krajobraz	88
6.1.9. Klimat	91
6.1.10. Zasoby naturalne	96
6.1.11. Zabytki	98
6.1.12. Dobra materialne	98
6.1.14. Oddziaływania skumulowane	99
7. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	100

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów	102
9. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.	108
10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	110
11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	113
12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	113
13. Spis rysunków, tabel i załączników	122

Wykaz skrótów

B(a)P – benzo(a)piren

BDL – Bank Danych Lokalnych

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych

JCWP – jednolite części wód powierzchniowych

JCWpd – jednolite części wód podziemnych

OZE – odnawialne źródła energii

PEM – pole elektromagnetyczne

PMS – Państwowy Monitoring Środowiska

PM 10/PM 2,5 – pył zawieszony o średnicy cząsteczek 10 mikrometrów / 2,5 mikrometra

RDOŚ – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

SBTK – stacja bazowa telefonii komórkowej

SPA 2020 – Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020

UG – Urząd Gminy w Budziszewicach

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030. Dokument opracowany został na zasadach określonych w art. 51 ust. 2 i w art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) oraz w art. 6a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 324 z późn. zm.).

Strategia rozwoju gminy jest głównym dokumentem kształtującym politykę przestrzenną, określającym cele i kierunki rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, dzięki którym możliwa będzie realizacja wizji rozwoju gminy. Proces planowania strategicznego ma również na celu eliminowanie istniejących barier przy wykorzystywaniu lokalnych zasobów. Dokument stanowi podstawę dla planowanych przedsięwzięć przez mieszkańców, przedsiębiorców, podmiotów zewnętrznych oraz innych interesariuszy. Strategia rozwoju gminy pozwala na realizację ustalonej polityki rozwoju oraz zapewnia jej ciągłość. Ponadto, rolą strategii rozwoju jest możliwość pozyskania środków zewnętrznych w celu realizacji określonych inwestycji. Strategia rozwoju gminy opracowana została przy zachowaniu spójności z nadrzędnymi dokumentami o znaczeniu krajowym i regionalnym. Określona w dokumencie wizja przewiduje, że w 2030 roku: *Gmina Budziszewice zapewnia warunki do życia pełnego możliwości dla wszystkich mieszkańców, wspierając aktywność sportową, kulturalną i edukacyjną, gdzie każdy mieszkaniec czuje się integralną częścią społeczności. Rozwój kompleksowej infrastruktury tworzy przestrzeń przyjazną dla obecnych i przyszłych pokoleń. Razem budujemy naszą wspólną przyszłość.* Projekt Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 przedstawia również trzy następujące cele strategiczne, wśród których wyznaczono 15 celów operacyjnych:

- Bezpieczeństwo i wsparcie na każdym etapie życia,
- Przedsiębiorczość społeczna dla silnej gospodarki lokalnej,
- Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców.

Wójt Gminy Budziszewice, na podstawie art. 48 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi (znak pisma: SG.061.4.2024 z dnia 3 września oraz 9 września 2024 r.) oraz Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (znak pisma: SG.061.5.2024 z dnia 3 września 2024 r.) z wnioskiem o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030.

Zgodnie z otrzymanym pismem od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi (znak: WOOŚ.411.336.2024.MGw), wystąpiła konieczność uszczegółowienia działań wskazanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 o miejsce lokalizacji, skalę przedsięwzięcia i wielkości zajmowanego terenu oraz zaproponowania w projekcie dokumentu działań minimalizujących i kompensujących, koniecznych do zastosowania w celu zminimalizowania negatywnych oddziaływań realizacji zapisów projektu dokumentu na środowisko. W odpowiedzi na pismo Wójta Gminy Budziszewice z dnia 5 listopada 2024 r. (znak: SG.061.4.2024), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi odmówił uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu (pismo znak: WOOŚ.411.467.2024.MGw z dnia 8 listopada 2024 r.) wskazując, iż zadania przedstawione w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 różnią się od tych wskazanych w uzasadnieniu do pisma z dnia 5 listopada 2024 r. oraz podkreślił, iż nazwy uszczegółowionych zadań wskazanych w piśmie należy przenieść do projektu dokumentu, aby stanowiły jedność i nie budziły wątpliwości czy wyznaczają ramy dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko czy nie wyznaczają.

Łódzki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (znak pisma: NS OZNS.9022.403.2024.KH z dnia 5 września 2024 r.) zobowiązał do jednoznacznego określenia czy dokument wyznacza, czy nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W odpowiedzi na pismo Wójta Gminy Budziszewice z dnia 3 września 2024 r. (znak: SG.061.5.2024), uzupełnione pismem z dnia 9 września 2024 r. (znak: SG.061.5.2024), Łódzki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wskazał, iż „Strategia Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030”

nie kwalifikuje się do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (znak pisma: NS OZNS.9022.403.2024.KH z dnia 13 września 2024 r.). W odpowiedzi na wniosek Wójta Gminy Budziszewice z dnia 5 listopada 2024 r. (znak: SG.061.5.2024), Łódzki Państwowy Inspektor Sanitarny uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030.

Zakres niniejszej prognozy wskazany został w art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z powyższym, zawiera ona:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Ponadto prognoza określa, analizuje i ocenia:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,

b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne,

- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Co więcej, przedstawia ona:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ponadto, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi (pismo znak: WOOŚ.411.467.2024.MGW.2 z dnia 8 listopada 2024 r.) uzgodnił, aby prognoza oddziaływania na środowisko zawierała dodatkowo:

- identyfikację, analizę i ocenę oddziaływań generowanych zapisami projektu dokumentu na zasoby, twory i składniki przyrody, a także na cele ochrony przyrody wymienione w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478) oraz cele, przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i otulin,
- szczegółową analizę możliwości negatywnego oddziaływania przewidywanych przez projekt dokumentu zapisów na cele ochrony, przedmioty ochrony, integralność obszarów i spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w kontekście zapisów art. 33 ustawy o ochronie przyrody,
- identyfikację, analizę i ocenę oddziaływania generowanego zapisami projektu dokumentu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych oraz obejmować analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dla zidentyfikowanych części wód,

- analizę odporności ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych, jak i analizę oddziaływania zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu. Powyższa analiza winna również uwzględniać wpływ projektu dokumentu na różnorodność biologiczną i inne elementy środowiska.

Celem prognozy oddziaływania na środowisko jest określenie skutków realizacji zadań wskazanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030. Umożliwia ona dokonanie oceny zgodności wskazanych działań z aspektami z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego, a także przedstawia alternatywne rozwiązania dotyczące realizacji zadań, w przypadku których przewiduje się negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Ponadto, ukazuje proponowane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. Kluczowym elementem jest również dokonanie oceny prawdopodobieństwa powstania konfliktów i zagrożeń środowiskowych na skutek wdrażania zapisów projektu Strategii.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 uwzględnia założenia dokumentów nadrzędnych, w tym Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 oraz Strategii Rozwoju Powiatu Tomaszowskiego na lata 2021-2030.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 ww. ustawy, w prognozie uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych dokumentów powiązanych z projektem przedmiotowego dokumentu.

2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko

Prognozę oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 opracowano w obecnie dostępnym zakresie wiedzy i informacji o środowisku, mając na uwadze ogólny charakter wskazanych działań inwestycyjnych w przedmiotowym dokumencie oraz brak szczegółowych parametrów technicznych.

Przygotowanie prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 wymagało dokonania analizy spójności celów zawartych w dokumentach strategicznych na poziomie międzynarodowym, krajowym oraz regionalnym. Przedstawiono szczegółową charakterystykę zasobów środowiska przyrodniczego na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, danych przestrzennych, informacji zawartych w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030, opracowań Państwowego Monitoringu Środowiska oraz pozostałej literatury przedmiotu. Wskazano istniejące problemy ochrony środowiska, a także potencjalne zmiany, które mogą wystąpić w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

Określone potencjalne skutki będą zależne od wielu czynników, zarówno o charakterze wewnętrznym, jak i zewnętrznym. Należy mieć na uwadze, że przeprowadzona ocena nie definiuje w sposób ostateczny skali i charakteru ich oddziaływania. W celu dokładnej analizy zasięgu realizacji danych przedsięwzięć oraz wystąpienia możliwych skutków wymagana jest niezbędna wiedza w zakresie szczegółowych rozwiązań i parametrów technicznych, które na obecnym etapie nie są znane. Ponadto należy uwzględnić, że stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko odpowiada stopniowi szczegółowości projektu Strategii.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 sporządzona została na podstawie art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zgodnie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowana do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

Ponadto niniejszy dokument opracowany został zgodnie z zakresem wskazanym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

3. Istniejący stan środowiska

3.1. Położenie

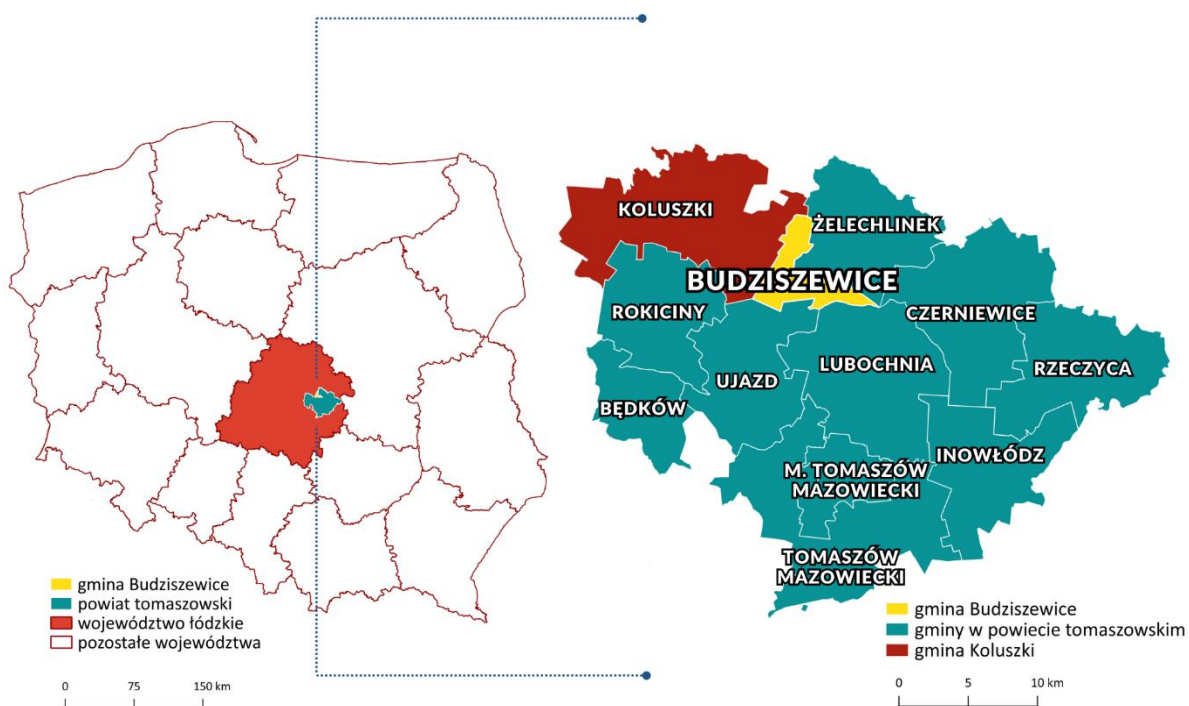
Gmina Budziszewice to gmina wiejska o powierzchni 30 km², położona w południowo-wschodniej części województwa łódzkiego, w powiecie tomaszowskim. Powierzchnia Gminy stanowi 0,2% obszaru województwa oraz 2,9% powiatu. Od północnego zachodu graniczy z gminą Koluszki (powiat łódzki wschodni), od strony południowej z gminami Ujazd i Lubochnia, natomiast od wschodu z gminą Żelechlinek, zlokalizowanymi w powiecie tomaszowskim. Gmina posiada charakter typowo rolniczy – grunty rolne stanowią 92,8% jej obszaru, co sprzyja rozwojowi agroturystyki. Na jej sieć osadniczą składa się 8 sołectw: Budziszewice, Teodorów, Zalesie, Węgrzynowice, Węgrzynowice-Modrzewie, Mierzno, Nowy Rękawiec oraz Rękawiec. Gmina Budziszewice zlokalizowana jest w bliskiej odległości od ośrodków miejskich: 34 km od Piotrkowa Trybunalskiego, 18 km od Tomaszowa Mazowieckiego, 39 km od Łodzi, natomiast od stolicy kraju – Warszawy dzieli ją 110 km.

Układ komunikacyjny Gminy kształtowany jest głównie przez sieć dróg o znaczeniu regionalnym oraz lokalnym. Rozwijający się układ transportowy w sposób pozytywny oddziałuje na atrakcyjność inwestycyjną i rozwój społeczno-gospodarczy obszaru. Na północ od granic analizowanej jednostki terytorialnej przebiega droga krajowa nr 72 relacji Konin – Rawa Mazowiecka. Ponadto przez południowo-zachodnią część Gminy przebiega droga wojewódzka nr 715 (relacji Ujazd – Budziszewice – Koluszki – Brzeziny), natomiast sieć dróg o znaczeniu powiatowym tworzona jest przez następujące szlaki komunikacyjne:

- ▶ 2920E (relacji Budziszewice – Węgrzynowice),
- ▶ 4300E (relacji Budziszewice – Rękawiec),
- ▶ 1303E (relacji Lubochnia – Nowy Rękawiec – Rękawiec – Żelechlinek).

System transportowy Gminy oparty jest w głównej mierze na komunikacji indywidualnej. W przypadku transportu kolejowego, najbliższe stacje zlokalizowane są w Zaosiu, położonym w odległości 3 km od Budziszewic oraz w Koluszkach, oddalonych od Gminy o 12 km.

Rysunek 1. Położenie gminy Budziszewice

Źródło: opracowanie własne

Gmina Budziszewice stanowi obszar, na którym w strukturze użytkowania dominują grunty rolne, nadając przy tym dominującą funkcję rolniczą. Tereny o szczególnych funkcjach krajobrazowych, w tym tereny leśne, zlokalizowane są głównie we wschodniej części Gminy. W zakresie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Budziszewice dominują przede wszystkim zabudowania jednorodzinne, zlokalizowane wzdłuż głównych ciągów szlaków komunikacyjnych.

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski¹, gmina Budziszewice położona jest w następujących jednostkach:

- megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa,
- makroregion: Wzniesienia Południowomazowieckie,
- mezoregion: Wzniesienia Łódzkie, Równina Piotrkowska.

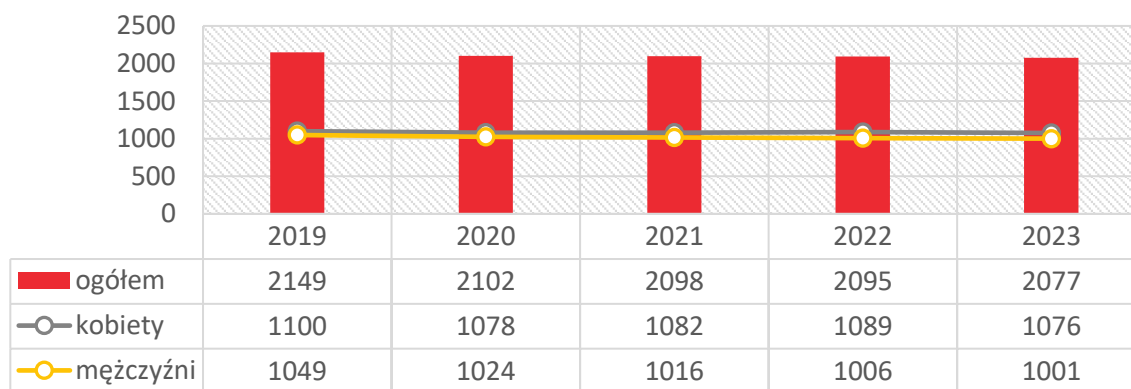
¹ Solon, J., Borzyszkowski, J., Bidłasik, M., Richling, A., Badora, K., Balon, J., ... & Ziaja, W. (2018). Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. *Geographia Polonica*, 91(2).

Jest to obszar równinny z pagórkami o deniwelacjach do 20 m, powstałych w wyniku procesu erozji wgłębnej rzeki Krzemionki i Piasecznicy wraz z ich dopływami. Pod względem budowy geologicznej, Gmina zlokalizowana jest w centralnej części niewielkiej synkliny, gdzie pod utworami czwartorzędowymi obecne są utwory górnej jury, w postaci wapieni marglistych spękanych, wapieni twardych i wapieni marglistych twardych. Bezpośrednio na jurze zalegają utwory czwartorzędowe, wśród których wyróżnia się gliny pylaste, piaski drobno i średnioziarniste oraz gliny piaszczyste.

3.2. Demografia

W 2023 roku gminę Budziszewice zamieszkiwało 2 077 osób, z czego 1 076 to kobiety, a 1 001 – mężczyźni. Analizując sytuację demograficzną Gminy, w omawianym okresie zauważalny jest stopniowy spadek liczby mieszkańców. Biorąc pod uwagę podział na płeć, widoczna jest niewielka przewaga liczebna kobiet nad liczbą mężczyzn. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

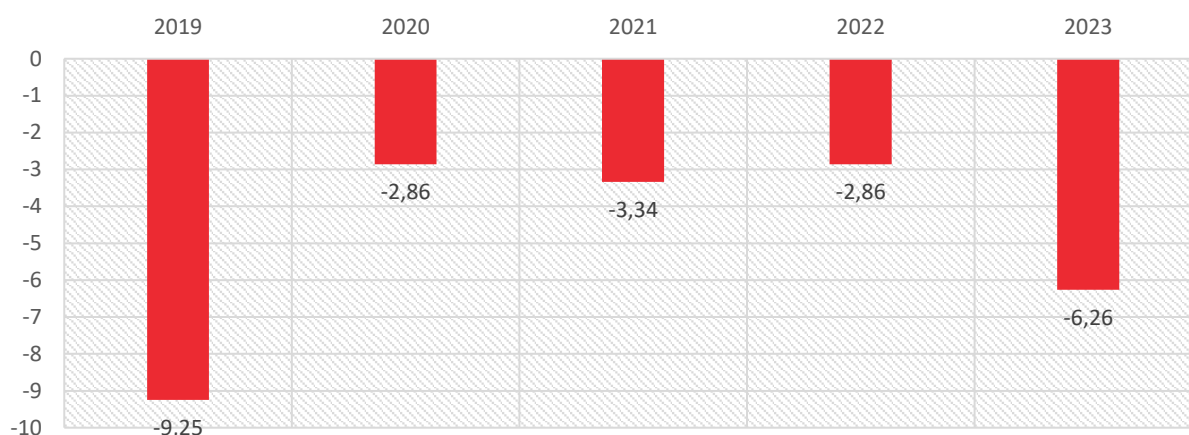
Wykres 1. Liczba ludności w gminie Budziszewice w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Budziszewice w latach 2019-2023 zauważalne są wahania wskaźnika, a najniższą wartość odnotowano w roku bazowym, kształtującą się na poziomie -9,25. W 2023 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności wynosił -6,26. Należy podkreślić, iż w omawianym okresie wskaźnik ten zawsze przyjmował wartości ujemne. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

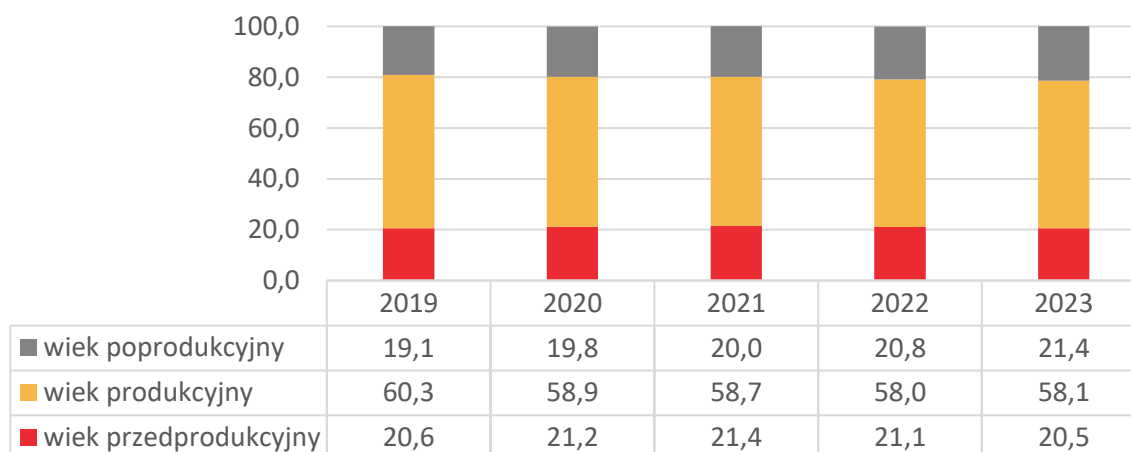
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Budziszewice w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na przestrzeni analizowanych lat, w gminie Budziszewice zauważalny jest stopniowy wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym – w 2019 roku stanowili oni 19,1% ludności ogółem, natomiast w 2023 roku – 21,4%. Odwrotne tendencje widoczne są w przypadku mieszkańców w wieku produkcyjnym – w roku bazowym ich udział w ogólnej liczbie ludności kształtował się na poziomie 60,3%, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie uległ on zmniejszeniu do 58,1%. W przypadku osób w wieku przedprodukcyjnym, na przestrzeni analizowanych lat zaobserwować można wzrost wskaźnika w latach 2019-2021, który najwyższą wartość przyjął w 2021 roku (21,4%), natomiast w kolejnych latach widoczny jest systematyczny spadek – w 2023 roku odnotowano najniższą wartość, kształtującą się na poziomie 20,5%.

Wykres 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2019-2023 w gminie Budziszewice [%]

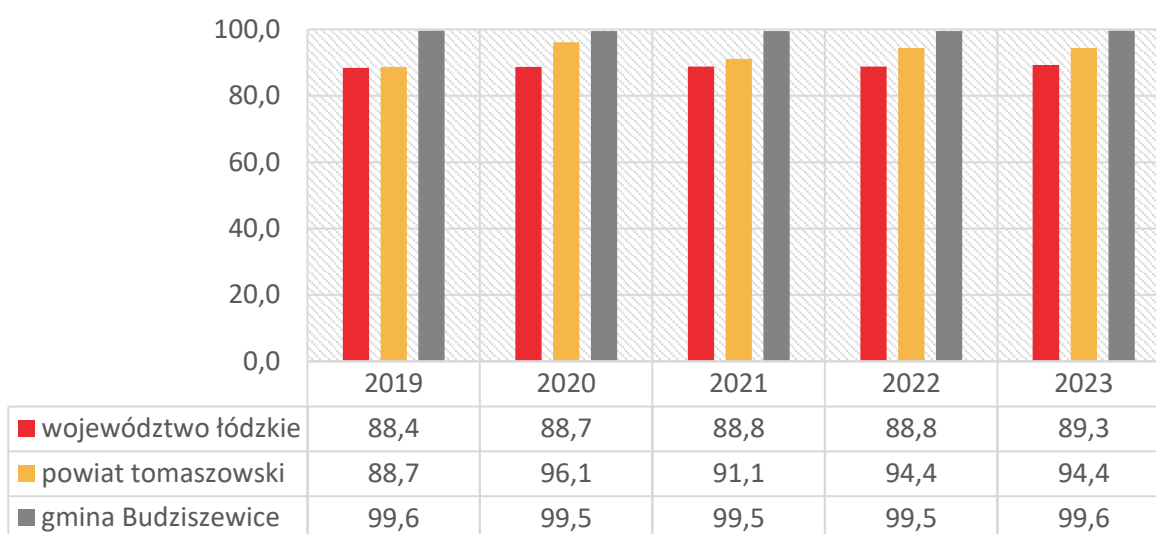

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.3. Infrastruktura techniczna i gospodarka odpadami

Bazując na danych GUS, w gminie Budziszewice w 2023 roku do instalacji wodociągowej było podłączonych 99,6% budynków, przewyższając tym samym wartości określone zarówno dla powiatu tomaszowskiego, jak i województwa łódzkiego. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

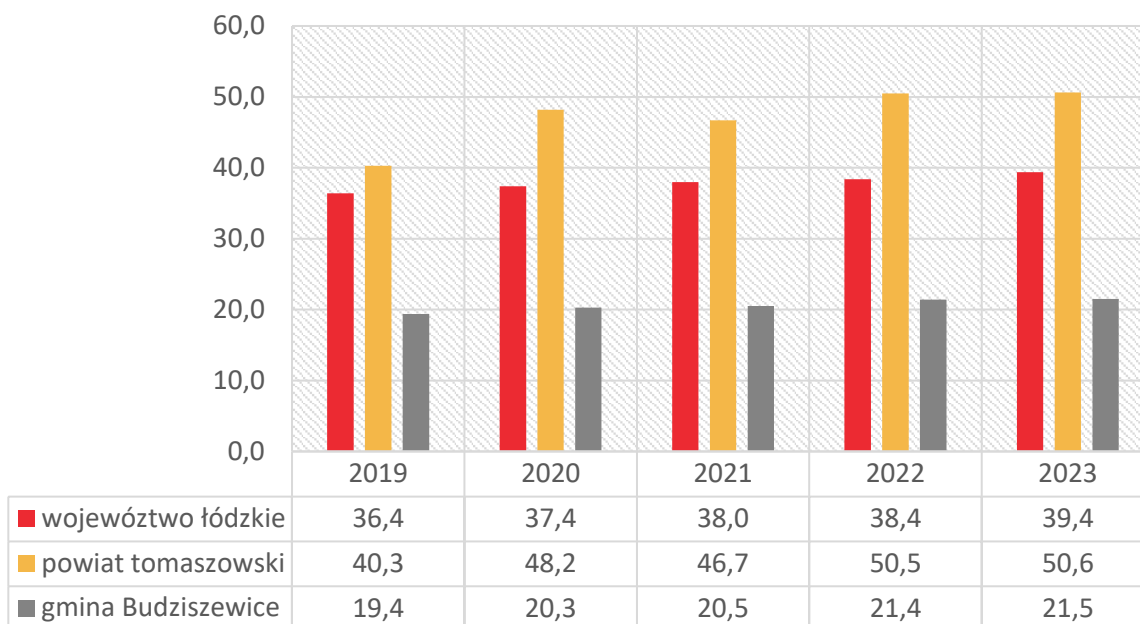
Wykres 4. Budynki mieszkalne podłączone do wodociągów w ogóle budynków mieszkalnych w latach 2019-2023 w gminie Budziszewice, powiecie tomaszowskim i województwie łódzkim [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Odmienne sytuacja kształtuje się w przypadku sieci kanalizacyjnej – w gminie Budziszewice w 2023 roku jedynie 21,5% budynków było podłączonych do tego typu instalacji, co stanowi zdecydowanie niższą wartość do tej określonej dla województwa (39,4%) oraz powiatu (50,6%). Niski poziom rozwoju infrastruktury technicznej budynków mieszkalnych wynika przede wszystkim z wysokich nakładów finansowych. Kolejnym czynnikiem wpływającym na dane uwarunkowanie jest znaczne rozproszenie zabudowy na obszarach wiejskich, co sprawia, że budowa zbiorczej sieci kanalizacyjnej jest utrudniona.

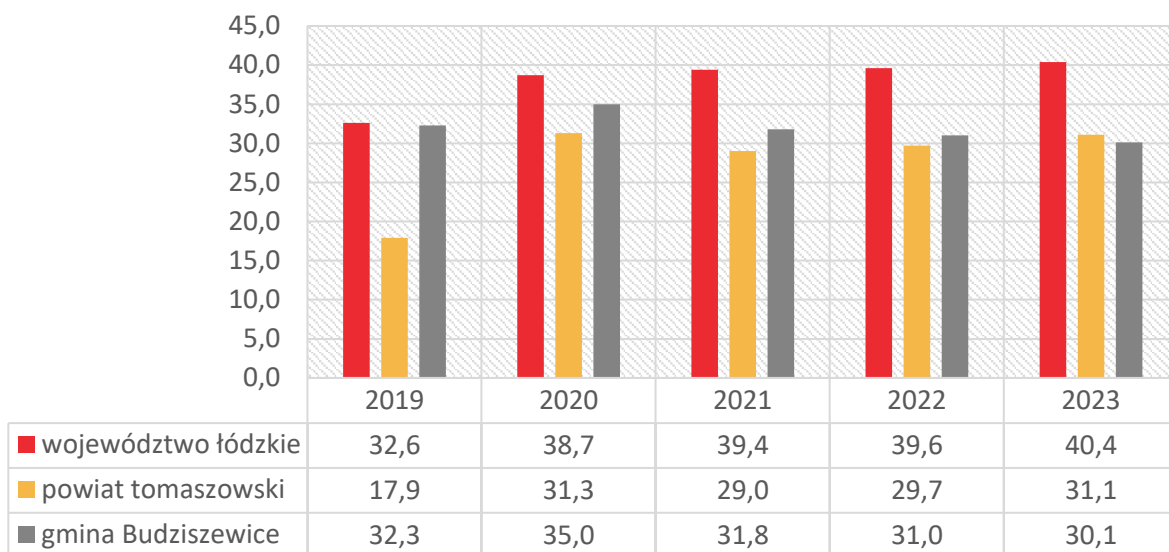
Wykres 5. Budynki podłączone do kanalizacji w ogóle budynków mieszkalnych w latach 2019-2023 w gminie Budziszewice, powiecie tomaszowskim i województwie łódzkim [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2019-2023 w gminie Budziszewice dostrzegalne są wahania ilości odpadów zebranych w sposób selektywny względem ogółu odpadów – najwyższą wartość odnotowano w 2020 roku, która wynosiła 35,0%, zaś najniższą w 2023 roku, kształtującą się na poziomie 30,1%. W 2023 roku udział odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu odpadów w gminie Budziszewice kształtował się na zbliżonym poziomie, jak w przypadku powiatu tomaszowskiego (31,1%), natomiast względem województwa łódzkiego był niższy o 10,3%. Zachodzące tendencje na przestrzeni lat wskazują na konieczność systematycznego podnoszenia poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców oraz dbałości o ochronę środowiska naturalnego. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 6. Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku w stosunku do ogółu odpadów w latach 2019-2023 w gminie Budziszewice, powiecie tomaszowskim oraz województwie łódzkim [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.4. Gleby i struktura użytkowania gruntów

Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w gminie Budziszewice w 2023 roku, ukazując procentowy udział poszczególnych kategorii gruntów w ogólnej powierzchni Gminy. Największy udział mają grunty rolne, które zajmują aż 92,8% powierzchni, co wskazuje na rolniczy charakter tego obszaru. Pozostałe formy użytkowania gruntów, takie jak sady czy pastwiska, pełnią jedynie uzupełniającą rolę w strukturze przestrzennej Gminy.

Tabela 1. Struktura gruntów w gminie Budziszewice w 2023 roku

	grunty rolne	łąki	rowy	sady	pastwiska	grunty pod stawami	grunty rolne zabudowane	pastwiska zabudowane
procentowy udział w ogólnej powierzchni Gminy	92,8	0,7	0,1	2,0	1,8	0,2	2,4	0,1

Źródło: ewidencja gminna

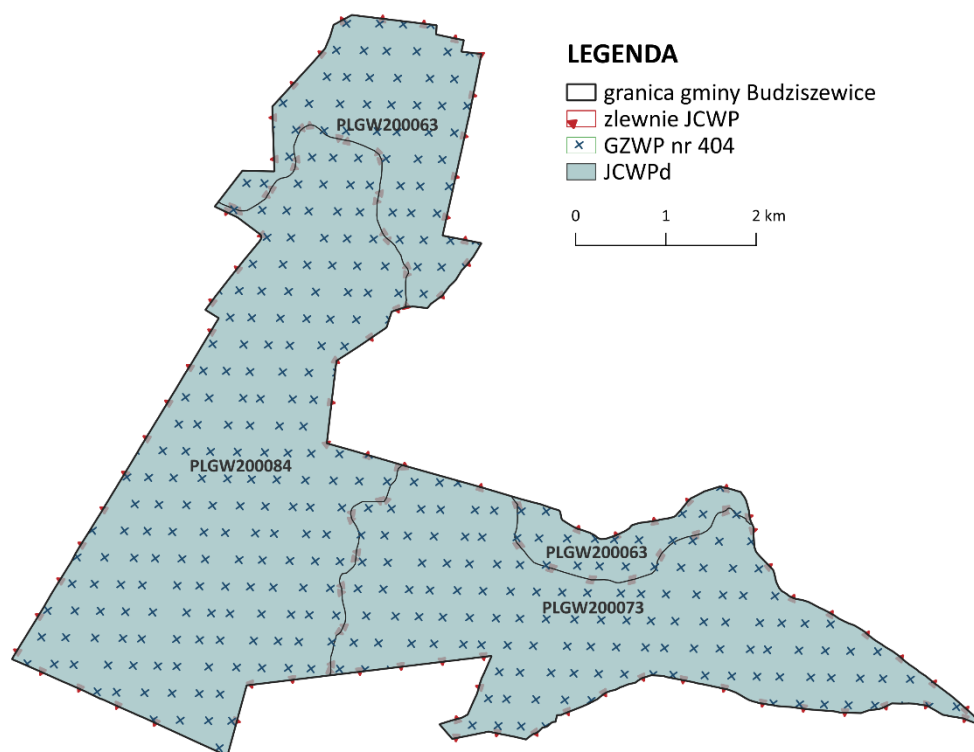
Zgodnie z aktualnym stanem wiedzy i zakresem informacji o środowisku, identyfikację występujących na terenie Gminy gleb dokonano w odniesieniu do obszaru powiatu tomaszowskiego. Gleby występujące na terenie Powiatu wykształciły się na osadach plejstoceny i holoceny, takich jak piaski, żwiry, pyły i ropy. Dominującą kategorię

stanowią gleby bielcowe słabej klasy VI i V, które zajmują około 55% powierzchni Powiatu. Mniejszy udział mają gleby klas IIIa, IIIb, IVa i IVb, obejmując około 43% analizowanego terenu. Ogółem gleby te cechują się dobrą przydatnością rolniczą. Oprócz bielicy występują tu również gleby bagienne, torfowe, brunatne i czarne ziemie, a gleby najlepszej jakości znajdują się w gminach: Tomaszów Mazowiecki, Ujazd, Będków i Rokiciny. W północnej części powiatu przeważają gleby reprezentujące kompleks żytńi słaby, natomiast w dolinach rzek Wolbórki, Piasecznicy oraz w zlewni Rawki w gminach Czerniewice i Żelechlinek zlokalizowane są pokłady torfów niskich².

3.5. Zasoby wodne

Gmina Budziszewice położona jest w obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Środkowej Wisły, stanowiącym obszar działania Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie. Ponadto zlokalizowana jest w obrębie trzech zlewni JCWP. Gmina znajduje się również w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 404 Koluszki – Tomaszów.

Rysunek 2. Uwarunkowania hydrologiczne gminy Budziszewice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych aPGW

² Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tomaszowskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027

W granicach Gminy zlokalizowane są 3 jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), zagrożonych ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, a ich stan ogólny określony jest jako zły. Wśród przypisanych celów środowiskowych najczęściej wskazuje się na umiarkowany stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieków dla migracji ichtiofauny, o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D oraz dobry stan chemiczny. Poza obowiązkową realizacją katalogu działań krajowych przewidziano działania podstawowe i uzupełniające. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie gminy Budziszewice

Lp.	Kod i nazwa JCWP	Stan ogólny	Przypisane cele środowiskowe	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Działania
1.	Czarna Bielina RW200010254689	zły	<ul style="list-style-type: none"> - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieków dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry 	zagrożona	<p>Poza obowiązkową realizacją katalogu działań krajowych wdraża się zestaw działań:</p> <p><u>Działania podstawowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty

					<p>prowadzące produkcję rolną i działalność.</p> <p><u>Działania uzupełniające:</u></p> <p>- Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP.</p>
2.	<p>Rawka do Krzemionki</p> <p>RW2000102726199</p>	<p>zły</p>	<p>- umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D</p> <p>- dobry stan chemiczny</p>	<p>zagrożona</p>	<p>Poza obowiązkową realizacją katalogu działań krajowych wdraża się zestaw działań:</p> <p><u>Działania podstawowe:</u></p> <p>- Przekazanie informacji do PGW WP o braku przepływu lub braku wody w korycie cieku przy przeprowadzeniu badań monitoringowych JCWP w ramach strategicznego programu PMS.</p> <p><u>Działania uzupełniające:</u></p> <p>- Dodatkowy przegląd pozwoleń wodnoprawnych.</p>

3.	Gać RW200010254729	zły	<p>- dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D</p> <p>- stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry</p>	zagrożona	<p>Poza obowiązkową realizacją katalogu działań krajowych wdraża się zestaw działań:</p> <p><u>Działania podstawowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność, - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych, - Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie doływu zanieczyszczeń, - Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie
----	-----------------------	-----	---	-----------	---

					utrzymania naturalnego charakteru koryta. <u>Działania uzupełniające:</u> - Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami.
--	--	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.karty.apgw.gov.pl:4200/informacje

Ponadto, gmina Budziszewice znajduje się w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), których stan ocenia się jako dobry, a celem środowiskowym jest dobry stan chemiczny i ilościowy. Ponadto ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest niezagrażona. Planowane zadania do wykonania poza obowiązkową realizacją katalogu działań krajowych przedstawiono w poniższej tabeli dla każdej z jednolitej części wód podziemnych. Bazując na opracowaniu „Raport z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na 2022 rok”, stan chemiczny, jakościowy oraz ogólny wszystkich JCWPd znajdujących się w granicach Gminy określono jako dobry.

Tabela 3. Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Budziszewice

Lp.	Numer i kod JCWPd	Stan JCWPd	Przypisane cele środowiskowe	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Działania
1.	84 GW200084	dobry	- dobry stan chemiczny - dobry stan ilościowy	niezagrażona	Poza obowiązkową realizacją katalogu działań krajowych wdraża się zestaw działań:

					<p><u>Działania podstawowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP), - ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP). <p><u>Działania uzupełniające:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP, - wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP.
2.	63 GW200063	dobry	<ul style="list-style-type: none"> - dobry stan chemiczny - dobry stan ilościowy 	niezagrożona	<p>Poza obowiązkową realizacją katalogu działań krajowych wdraża się zestaw działań:</p> <p><u>Działania podstawowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP). <p><u>Działania uzupełniające:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP.
3.	73 GW200073	dobry	<ul style="list-style-type: none"> - dobry stan chemiczny - dobry stan ilościowy 	niezagrożona	<p>Poza obowiązkową realizacją katalogu działań krajowych wdraża się zestaw działań:</p> <p><u>Działania podstawowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP)

					<p>- reambulacja dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszarów ochronnych głównego zbiornika wód podziemnych.</p> <p><u>Działania uzupełniające:</u></p> <p>- wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP.</p>
--	--	--	--	--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.karty.apgw.gov.pl:4200/informacje

Główny zbiornik wód podziemnych (GZWP) definiowany jest jako struktura geologiczna zasobna w wodę, która w przyszłości może być przeznaczona do zaopatrzenia ludności i wykorzystania w działach gospodarki wymagających wód wysokiej jakości. Wymaga on właściwej ochrony w zakresie stanu chemicznego i ilościowego. W granicach gminy Budziszewice istnieje 1 GZWP przedstawiony w tabeli poniżej.

Tabela 4. GZWP na terenie gminy Budziszewice

Lp.	Numer zbiornika	Nazwa zbiornika	Dorzecze	Stratygrafia warstw wodonośnych	Obszar RZGW	Typ ośrodka	Ranga zbiornika
1.	404	Koluszki–Tomaszów	Wisły	J3	Poznań, Warszawa	porowo-szczelinowy	główny

źródło: Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIG – PIB, Warszawa, 2017

3.6. Jakość powietrza

W celu określenia stanu zanieczyszczenia powietrza na danym obszarze, dokonywana jest roczna ocena jakości powietrza na podstawie przeprowadzonych badań i analiz na poziomie wojewódzkim i krajowym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Raporty umożliwiają określenie stężeń zanieczyszczeń powietrza w wyznaczonych strefach, a ocena dokonywana jest pod względem ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin.

W przypadku ochrony zdrowia ludzi, lista badanych zanieczyszczeń zawiera 12 następujących substancji:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C₆H₆),
- ozon (O₃),
- pył zawieszony PM₁₀,
- pył zawieszony PM_{2,5},
- ołów (Pb) w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- arsen (As) w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- kadm (Cd) w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- nikiel (Ni) w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- benzo(a)piren (B(a)P) w pyłe zawieszonym PM₁₀.

W ramach dokonywanej oceny pod kątem ochrony roślin uwzględniane są 3 substancje:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O₃).

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Kryteriami oceny i klasyfikacji poszczególnych stref w rocznej ocenie jakości powietrza są:

- ▶ dopuszczalny poziom substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przypadków przekroczeń poziomu dopuszczalnego, określonej dla niektórych zanieczyszczeń), który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany,
- ▶ poziom docelowy substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przypadków przekroczeń, określonej w odniesieniu do ozonu), który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie,
- ▶ poziom celu długoterminowego (dla ozonu), który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie (z wyjątkiem sytuacji, w których nie jest to możliwe), w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

W Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie łódzkim za rok 2023, dokonano podziału na 2 strefy:

- ▶ aglomeracja łódzka – aglomeracja o powierzchni 409 km² i liczbie ludności 815 060,
- ▶ strefa łódzka – pozostała część województwa z liczbą mieszkańców 1 563 423, o powierzchni 17 810 km².

Na terenie województwa łódzkiego pomiary jakości powietrza wykonywane są przy wykorzystaniu następujących typów stacji:

- ▶ tła miejskiego – zlokalizowane na obszarach miejskich w celu pomiaru łącznego oddziaływania emisji zanieczyszczeń, pochodzących z wielu źródeł (emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, ze środków transportu, z zakładów przemysłowych),
- ▶ komunikacyjne – zlokalizowane w miastach, w bezpośrednim sąsiedztwie drogi o wysokim natężeniu ruchu, gdzie na oddziaływanie emisji z pojazdów narażonych jest wiele osób,
- ▶ podmiejskie – zlokalizowane w granicach miasta, poza bezpośrednim wpływem emisji z indywidualnych źródeł ogrzewania budynków, komunikacji oraz przemysłu,
- ▶ do oceny oddziaływania przemysłu – umiejscowione w rejonie oddziaływania zakładów przemysłowych,

- ▶ pozamiejskie – mierzące jakość powietrza w odniesieniu do kryterium ochrony roślin w celu oceny narażenia roślin na zanieczyszczenie powietrza napływającego na tereny naturalnych ekosystemów, lasów lub upraw.

Gmina Budziszewice pod względem podziału województwa łódzkiego na strefy celów oceny jakości powietrza za 2023 rok znalazła się w strefie łódzkiej. W 2023 roku na terenie Gminy w ramach systemu PMS nie funkcjonowała żadna stacja pomiarowa.

Stopień zanieczyszczenia klasyfikowany jest według dwóch poziomów:

- ▶ A – nie przekraczający poziomu docelowego,
- ▶ C – powyżej poziomu docelowego.

W przypadku stężenia ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego, uwzględnia się następujące klasy:

- ▶ D1 – nie przekraczający poziomu celu długoterminowego,
- ▶ D2 – powyżej poziomu celu długoterminowego.

W 2023 roku pod względem ochrony zdrowia ludzi, dla większości zanieczyszczeń strefę łódzką zaliczono do klasy A, za wyjątkiem pyłu zawieszonego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 oraz pyłu zawieszonego PM2,5 (faza II), dla których określone standardy zostały przekroczone. Ponadto przekroczony został również poziom celu długoterminowego ozonu. W analizowanym okresie zauważalna jest poprawa jakości powietrza w przypadku PM10, natomiast w przypadku pozostałych zanieczyszczeń nie zaobserwowano zmian.

Tabela 5. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi w latach 2019-2023

Zanieczyszczenie	2019	2020	2021	2022	2023
SO ₂	A	A	A	A	A
NO ₂	A	A	A	A	A
C ₆ H ₆	A	A	A	A	A
CO	A	A	A	A	A
O ₃ *	A	C	A	A	A
PM10	C	C	C	C	A
Pb(PM10)	A	A	A	A	A
As(PM10)	A	A	A	A	A
Cd(PM10)	A	A	A	A	A

Ni(PM10)	A	A	A	A	A
BaP(PM10)	C	C	C	C	C
PM2,5	C**	C1****	C1***	C1****	A1****

*dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

**dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny II faza, strefa uzyskała klasę C1

*** dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa uzyskała klasę C

****dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa uzyskała klasę A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za lata 2019-2023

W 2023 roku w zakresie ochrony roślin, strefa łódzka uzyskała klasę A pod względem wszystkich badanych zanieczyszczeń (w przypadku ozonu przekroczony został poziom celu długoterminowego). Na przestrzeni lat zmianie uległa klasyfikacja pod względem zanieczyszczenia powietrza ozonem: w 2019 roku była to klasa C, natomiast w kolejnych analizowanych latach – klasa A.

Tabela 6. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin w latach 2019-2023

Zanieczyszczenie	2019	2020	2021	2022	2023
SO₂	A	A	A	A	A
NO_x	A	A	A	A	A
O₃	C	A*	A*	A*	A*

*dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa łódzka uzyskała klasę D2.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za lata 2019-2023

Na podstawie powyższych danych zauważyć można, że ze względu na przekroczone poziomy dopuszczalne dla pyłu zawieszonego PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5 (faza II) oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10, na terenie strefy łódzkiej konieczne jest zintensyfikowanie działań naprawczych ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi.

Podstawowym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie łódzkim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego, a więc dotycząca indywidualnego ogrzewania budynków (emisja powierzchniowa). Mniejsze znaczenie przypisuje się roli transportu (emisja liniowa) oraz działalności przemysłowej (emisja punktowa).

W celu poprawy jakości powietrza w strefie łódzkiej kluczowe jest wdrażanie działań naprawczych, uwzględnionych w Programie ochrony powietrza i planie działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej, przyjętym uchwałą Nr LXIII/694/23 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 listopada 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej. Wśród głównych kierunków działań naprawczych w strefie łódzkiej wskazano:

- ▶ ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora komunalno-bytowego charakteryzującego się źródłami o małej mocy do 1 MW,
- ▶ ograniczenie emisji pierwotnej oraz wtórnej z transportu drogowego,
- ▶ ograniczenie emisji niezorganizowanej w procesach przeróbki kopalin na obszarach zakładów przerobczych i kopalni odkrywkowych,
- ▶ kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza,
- ▶ monitorowanie przebiegu realizacji działań,
- ▶ prowadzenie kontroli nad przestrzeganiem przepisów dot. ochrony powietrza,
- ▶ edukacja ekologiczna w zakresie ochrony powietrza,
- ▶ kontynuacja realizacji uchwały antysmogowej – Uchwały nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 24 października 2017 r.

3.7. Zasoby przyrodnicze

W gminie Budziszewice powierzchnia gruntów leśnych w 2023 roku szacowana była na poziomie 256,8 ha, z czego 168,3 ha stanowiły lasy publiczne Skarbu Państwa, a 87,0 ha to własność prywatna. Na przestrzeni lat zauważalny jest stopniowy wzrost powierzchni gruntów leśnych, natomiast poziom lesistości kształtuje się na zbliżonym poziomie i wynosi 8,5%. Szczegółowe dane przedstawia kolejna tabela.

Tabela 7. Powierzchnia lasów w gminie Budziszewice w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
powierzchnia gruntów leśnych ogółem [ha]	253,8	255,8	255,8	255,8	256,8
lesistość [%]	8,4	8,5	8,5	8,5	8,5
grunty leśne publiczne ogółem [ha]	169,8	169,8	169,8	169,8	168,8

grunty leśne publiczne Skarbu Państwa [ha]	168,3	168,3	168,3	168,3	168,3
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych [ha]	168,3	168,3	168,3	168,3	168,3
grunty leśne prywatne [ha]	84,0	86,0	86,0	86,0	87,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Budziszewice swoim zasięgiem obejmuje trzy leśnictwa: Budziszewice, Kierz oraz Spała, wchodzące w skład Nadleśnictwa Brzeziny oraz Spała.

W lasach Nadleśnictwa Brzeziny odnotowano 44 gatunki drzew i 5 gatunków krzewów. Największą powierzchnię jako gatunek panujący zajmuje sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, następnie rodzime dęby szypułkowe *Quercus robur* i bezszypułkowe *Q. petraea* oraz dąb nieokreślony do gatunku *Quercus sp.* Ponadto odnotowano występowanie buku *Fagus sylvatica*, brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, jodły *Abies alba*, olszy czarnej *Alnus glutinosa*, modrzewia *Larix decidua*, świerka *Picea abies* oraz grabu *Carpinus betulus*³.

W przypadku Nadleśnictwa Spała, największym siedliskiem leśnym są lasy mieszane (gatunki główne: sosna, dąb, buk oraz jodła z domieszkami różnych gatunków liściastych oraz iglastych), bory mieszane (gatunek główny: sosna, której towarzyszą: dąb, brzoza, modrzew, jodła oraz lipa) oraz bory (dominujący gatunek: sosna z domieszką gatunków liściastych: brzoza, jarząb oraz osika)⁴.

Roślinność naturalna Gminy jest uboga i stopniowo zanika. Szata roślinna składa się głównie z pól uprawnych, łąk, sadów i ogrodów, obejmujących roślinność ruderalną, występującą na terenach przekształconych przez człowieka, typową dla obszarów zurbanizowanych. Faunę gminy tworzą przede wszystkim zwierzęta leśne, które znajdują schronienie w zachowanych lub nowo powstałych kompleksach leśnych⁵.

³ Prognoza oddziaływania na środowisko Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Brzeziny na okres gospodarczy od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2032 r.

⁴ Nadleśnictwo Spała – Lasy Państwowe, online: <https://spala.lodz.lasy.gov.pl/zasoby-lesne> [dostęp: 08.01.2025 r.]

⁵ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Budziszewice

3.8. Formy ochrony przyrody

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1478), prawnymi formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Z wyżej wymienionych form ochrony przyrody, na terenie gminy Budziszewice zlokalizowane są trzy pomniki przyrody – wiąz szypułkowy „Walentynów”, wiąz pospolity oraz cztery dęby szypułkowe. Szczegóły przedstawiono w tabeli poniżej.

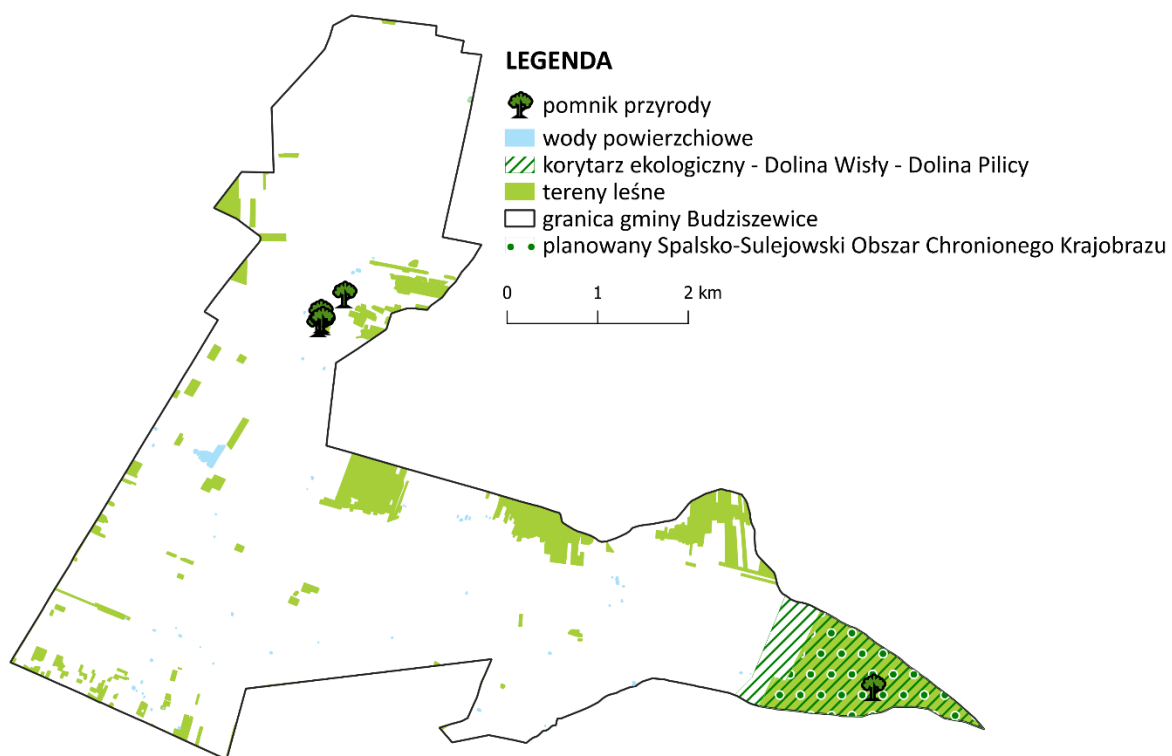
Tabela 8. Pomniki przyrody w gminie Budziszewice

Lp.	Rodzaj pomnika/Gatunek	Typ pomnika	Położenie
1.	wiąz szypułkowy „Walentynów”	jednoobiektowy	Nadleśnictwo Spała, Leśnictwo Kierz
2.	wiąz pospolity	jednoobiektowy	Węgrzynowice
3.	dąb szypułkowy	wieloobiektowy (4)	Węgrzynowice, były Ośrodek Kolonijny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody

W ramach zachowania dziedzictwa naturalnego, na terenie Gminy planowane jest ustanowienie Spalsko-Sulejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, stanowiącego element regionalnego systemu obszarów chronionych województwa łódzkiego.

Rysunek 3. Uwarunkowania przyrodnicze gminy Budziszewice

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k

3.9. Zabytki

Na terenie Gminy znajdują się liczne zasoby dziedzictwa kulturowego, stanowiące istotny element lokalnej historii i tradycji – w 2015 roku w Gminie utworzono Gminną Ewidencję Zabytków, do której wpisanych jest 14 obiektów, natomiast do rejestru zabytków nieruchomych z terenu województwa łódzkiego wpisano 7 obiektów zlokalizowanych na terenie Gminy, przedstawionych w kolejnej tabeli.

Tabela 9. Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomości województwa łódzkiego zlokalizowane w gminie Budziszewice (stan na 31.03.2024 r.)

Miejscowość	Obiekt	Data wpisania do rejestru zabytków	Nr rejestru
Budziszewice	kościół par. pw. Przemienienia Pańskiego, ul. J. Ch. Paska 83, 1907-1909	17.11.2008 r.	A/66
	cmentarz przy kościele, XIX w.		
	ogrodzenie, mur./met., XIX/XX w.		
Węgrzynowice	zespół dworski, 2 poł. XVIII w.:		
	dwór, drewn.	28.05.1951 r.	1/12/51
	park	29.09.1993 r.	434
Rękawiec	kapliczka z rzeźbą Chrystusa Frasobliwego, XIX w.	26.02.1974 r.	B/303
	figurka przydrożna, drewn., XVIII w.		

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wykazu obiektów wpisanych do Rejestru Zabytków Nieruchomych województwa łódzkiego (stan na 31.06.2024 r.)

Na bogactwo kulturowe Gminy składają się również pozostałe cenne obiekty, wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 10. Obiekty zlokalizowane na terenie gminy Budziszewice wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków

Lp.	Obiekt	Miejscowość
1.	Kościół Parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego	Budziszewice
2.	Cmentarz Przykościelny w zespole Kościoła p.w. Przemienienia Pańskiego	
3.	Plebania w zespole Kościoła p.w. Przemienienia Pańskiego	
4.	Cmentarz rzymsko-katolicki	
5.	Chałupa ob. dom	
6.	Chałupa ob. dom	
7.	Dom	
8.	Cmentarz Ewangelicki	Teodorów
9.	Dwór w zespole dworsko-parkowym	Węgrzynowice
10.	Park w zespole dworsko-parkowym	
11.	Czworak d. 20 ob. dom	
12.	Czworak d.24 ob. dom	

Źródło: Załącznik do Zarządzenia Nr 70/2015 Wójta Gminy Budziszewice z dnia 22 grudnia 2015 r. w sprawie Gminnej Ewidencji Zabytków

3.10. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny odnosi się do ogółu zjawisk dźwiękowych występujących na określonym obszarze, niezależnie od ich źródła. Jego ocenę najczęściej przeprowadza się poprzez pomiar poziomu dźwięku.

Hałas jest jednym z poważniejszych zagrożeń, które w sposób negatywny oddziałują na zdrowie ludzi, jakość życia oraz stan środowiska przyrodniczego, co uwidacznia konieczność realizowania działań mających na celu jego redukcję.

Aktem prawnym normalizującym dopuszczalne poziomy hałasu jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112). Dla poszczególnych rodzajów terenów określono dopuszczalne wskaźniki długookresowe L_{DWN} i L_N (określone dla okresu roku) oraz krótkookresowe L_{AeqD} i L_{AeqN} (określone dla jednej doby)⁶.

Tabela 11. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku z podziałem na poszczególne źródła hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne

Dopuszczalny poziom hałasu [dB]/dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A [dB]					
Lp.	Rodzaj terenu	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L_{AeqD}/L_{DWN}	L_{AeqN}/L_N	L_{AeqD}/L_{DWN}	L_{AeqN}/L_N
1.	a) strefa ochronna „A” uzdrowiska b) tereny szpitali poza miastem	50/50	45/45	45/45	40/40
2.	a) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży** c) tereny domów opieki społecznej d) tereny szpitali w miastach	61/64	56/59	50/50	40/40
3.	a) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) tereny zabudowy zagrodowej	65/68	56/59	55/55	45/45

⁶ L_{DWN} - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 18.00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18.00 do godz. 22.00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00)

L_N - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach, wyznaczony w ciągu wszystkich pór w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00)

L_{AeqD} - równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 22.00)

L_{AeqN} - równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00)

	c) tereny rekreacyjno-wypoczynkowe** d) tereny mieszkaniowo-usługowe				
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców***	68/70	60/65	55/55	45/45

*wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosowane są również w przypadku torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

**w porze nocnej dopuszczalny poziom hałasu nie obowiązuje w przypadku niewykorzystania terenów zgodnie z ich funkcją.

***strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców oznacza obszar zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów o charakterze administracyjnym, handlowym i usługowym. Dla miast, w przypadku których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., dopuszczalne jest wyznaczenie na ich obszarze strefę śródmiejską, jeśli odznacza się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112)

W Ocenie stanu akustycznego środowiska na terenie województwa łódzkiego w roku 2023 na terenie gminy Budziszewice nie dokonano pomiarów w ramach PMS. Ze względu na dominację dróg lokalnych w strukturze sieci komunikacyjnej Gminy, hałas w jej obszarze nie jest istotnie związany z ruchem transportowym. Charakter regionalny i lokalny układu drogowego ogranicza intensywność ruchu pojazdów, co wpływa na niewielkie oddziaływanie akustyczne w porównaniu z bardziej obciążonymi trasami krajowymi i wojewódzkimi.

Działania polegające na zapewnieniu ochrony przed hałasem dotyczą głównie utrzymania poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie. Wśród czynników wpływających na ograniczenie poziomu hałasu wymienia się przede wszystkim właściwe planowanie i gospodarkę przestrzenną z uwzględnieniem problemów akustycznych, odpowiednią politykę transportową (tj. popularyzacja cichej komunikacji publicznej, ograniczanie prędkości pojazdów, ograniczanie ruchu tranzytowego w danych strefach, stosowanie nawierzchni o zredukowanej hałaśliwości), edukację ekologiczną (zaangażowanie społeczeństwa w czynności przeciwhałasowe), nasadzenia zieleni izolacyjnej oraz zastosowanie rozwiązań technicznych gwarantujących odpowiednie warunki akustyczne wewnątrz budynków. Wdrażane działania w zakresie minimalizowania emisji hałasu wykazują pozytywne oddziaływanie również w przypadku zmniejszania zanieczyszczenia powietrza przez m.in. promowanie korzystania z transportu zbiorowego oraz aktywnych sposobów przemieszczania się czy też zwiększanie udziału terenów zielonych w strukturze przestrzennej Gminy.

Uciążliwość akustyczną powodują również obiekty prowadzące działalność gospodarczą (hałas przemysłowy). Ich funkcjonowanie nie powinno oddziaływać na klimat akustyczny poza obszar działalności, do którego właściciel ma tytuł prawny. Na terenie gminy Budziszewice nie stwierdza się obecności tego typu działalności.

3.11. Pole elektromagnetyczne

Na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 54 z późn. zm.), pole elektromagnetyczne stanowi pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz. Wśród głównych źródeł pól elektromagnetycznych pochodzenia antropogenicznego wymienia się elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia oraz instalacje radiokomunikacyjne (stacje bazowe radiokomunikacji ruchomej, stacje nadawcze programów radiowych i telewizyjnych).

Na podstawie art. 121 ww. ustawy, ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zagwarantowaniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach lub zmniejszaniu poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku.

Podstawowym zadaniem prowadzonego monitoringu PEM jest ocena i obserwacja pola elektromagnetycznego, umożliwiającego śledzenie poziomów pól elektromagnetycznych w otoczeniu, w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych wyznaczonych dla miejsc powszechnie dostępnych dla społeczności. Jest on prowadzony przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, dopuszczalny poziom składowej elektrycznej pola w miejscach dostępnych dla ludności dla zakresu częstotliwości od 10 MHz do 300 GHz wynosi od 28 V/m do 61 V/m. Dla częstotliwości objętych

monitoringiem (80 MHz-40 GHz), dopuszczalny poziom pól elektromagnetycznych wynosi 28 V/m.

Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku określa się dla każdego województwa w zakresie państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego. Punkty pomiarowe w zakresie stałej sieci monitoringu wyznacza się w każdym mieście w dwuletnim cyklu pomiarowym:

- poniżej 20 tys. mieszkańców – 1 punkt pomiarowy,
- w przedziale od 20 tys. do 50 tys. mieszkańców – 2 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 50 tys. do 100 tys. mieszkańców – 3 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 100 tys. do 200 tys. – 4 punkty pomiarowe,
- powyżej 200 tys. mieszkańców – 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 tys. mieszkańców w każdym mieście.

W przypadku monitoringu badawczego, ustanawia się jeden punkt pomiarowy w gminie wiejskiej w czteroletnim cyklu pomiarowym.

Na terenie gminy Budziszewice punkt pomiarowy zlokalizowano w 2021 roku, przy ul. Jana Chryzostoma Paska 80. Na podstawie uzyskanych wyników, przedstawionych w *Ocenie poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2021 w województwie łódzkim*, nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości PEM, ponieważ wskaźnik WME nie przekroczył wartości 1. Zarówno w roku 2022, jak i w 2023 roku, na terenie Gminy nie zlokalizowano punktu pomiarowego. Bazując na wynikach pomiarów zawartych w *Ocenie poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie łódzkim*, zarówno w przypadku monitoringu stałego, jak i badawczego, nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, ponieważ w żadnym punkcie pomiarowym wskaźnik WME nie przekroczył wartości 1.

Na terenie gminy Budziszewice zlokalizowane są 2 stacje bazowe SBTK – dane dotyczące lokalizacji, wyniki pomiarów oraz inne dane dotyczące promieniowania elektromagnetycznego dostępne są na stronie internetowej <https://si2pem.gov.pl/>.

3.12. Awarie przemysłowe

Zgodnie z art. 271b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, organem właściwym do realizacji zadań ministra właściwego do spraw klimatu w sprawie przeciwdziałania poważnym awariom, transgranicznym skutkom awarii przemysłowych oraz awaryjnym zanieczyszczeniom wód granicznych jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 425), do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie poważnych awarii należy:

1. kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii,
2. badanie przyczyn powstawania oraz sposobów likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska,
3. prowadzenie rejestru zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii, w tym zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku,
4. współdziałanie w zwalczaniu poważnej awarii z organami właściwymi do jej zwalczania oraz sprawowanie nadzoru nad usuwaniem skutków tej awarii.

Na podstawie wykazu zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (stan na 31 grudnia 2023 r.)⁷, na terenie gminy Budziszewice nie istnieją zakłady o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

⁷ <https://www.gov.pl/web/gios/di-zaklady-stwarzajace-zagrozenie-wystapienia-powaznej-awarii-przemyslowej>

4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.

Ochrona środowiska ma na celu eliminowanie negatywnych skutków działalności człowieka na biosferę, szczególnie w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, wód, gleb oraz zagwarantowania odpowiednich warunków bytowych zarówno dla zwierząt, jak i roślin. Wśród głównych problemów i zagrożeń środowiska występujących na terenie gminy Budziszewice wyróżnia się czynniki przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 12. Istniejące problemy ochrony środowiska na terenie gminy Budziszewice

Obszar	Problemy i zagrożenia
Klimat i powietrze	Zła jakość powietrza w sezonie grzewczym
	Emisja zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych opalanych paliwami stałymi
	Brak stacji pomiarowej jakości powietrza na terenie Gminy
Zagospodarowanie terenu	Niski stopień pokrycia terenu dokumentami z zakresu planowania przestrzennego, co prowadzi do rozproszenia zabudowy
	Niedostateczna promocja i wsparcie rozwoju rolnictwa ekologicznego
Gospodarowanie wodami	Zła jakość wód powierzchniowych
	Powstawanie nieoczyszczonych ścieków komunalnych
	Wrażliwość wód powierzchniowych i podziemnych na antropopresję
	Niski stopień rozwoju sieci kanalizacyjnej
Gospodarowanie odpadami	Spadek udziału odpadów segregowanych w stosunku do odpadów zmieszanych

źródło: opracowanie własne

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska jest jednym z priorytetowych aspektów w zakresie kształtowania i prowadzenia poprawnej polityki rozwojowej, zgodnie z którą wzrost gospodarczy powinien brać pod uwagę i eliminować występujące presje i zagrożenia środowiskowe. Z tego względu zauważa się konieczność uwzględnienia założeń dokumentów na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym z zakresu ochrony środowiska w dokumentach niższego rzędu, w tym strategii rozwoju.

Tabela 13. Zgodność projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Cele wskazane w dokumentach strategicznych	Spójność z projektem Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030
Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju	
<p>Podstawowym dokumentem na poziomie międzynarodowym odnoszącym się do zagadnień zrównoważonego rozwoju jest Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju. Zapewnia ona nie tylko zmniejszenie negatywnego oddziaływania gospodarek na środowisko przyrodnicze, ale również nawiązuje do jego ochrony z uwzględnieniem postępu społecznego i gospodarczego. Definiuje ona 17 celów zrównoważonego rozwoju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie,</i> 2. <i>Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo,</i> 3. <i>Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt,</i> 4. <i>Zapewnić wszystkim wysokiej jakości edukację oraz promować uczenie się przez całe życie,</i> 5. <i>Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt,</i> 	<p>Projekt Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 wykazuje zgodność w zakresie promocji, poprawy jakości i dostępu do opieki zdrowotnej, podniesienia poziomu edukacji, aktywizacji zawodowej mieszkańców, rozwoju infrastruktury technicznej, zwiększenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, zapewnienia odpowiednich warunków w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców, promocji zrównoważonego rolnictwa, ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych, dbałości o istniejące walory przyrodnicze oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii. Zadania te realizowane będą w ramach następujących celów strategicznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Bezpieczeństwo i wsparcie na każdym etapie życia,</i> 2. <i>Przedsiębiorczość społeczna dla silnej gospodarki lokalnej,</i>

6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi,

7. Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie,

8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi,

9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność,

10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami,

11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu,

12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji,

13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom,

14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony,

15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustoszenie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej,

16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu,

17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

3. Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń.

8. Program działań w zakresie środowiska UE	
<p>Program przedstawia następujący cel długofalowy: <i>Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety.</i> Ponadto określa on sześć głównych celów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych,</i> 2. <i>Adaptacja do zmiany klimatu,</i> 3. <i>Model wzrostu przynoszący planecie więcej korzyści niż strat,</i> 4. <i>Zerowy poziom emisji zanieczyszczeń,</i> 5. <i>Ochrona i przywrócenie bioróżnorodności,</i> 6. <i>Ograniczenie największych presji środowiskowych i klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją.</i> 	<p>Projekt Strategii uwzględnia założenia 8. programu działań w zakresie środowiska UE w 2. i 3. celu strategicznym, które ściśle nawiązują do podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców, adaptacji do zachodzących zmian klimatycznych, ochrony obszarów cennych przyrodniczo, tworzenia zielonych przestrzeni publicznych, ochrony jakości wód oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii.</p>
Europejski Zielony Ład	
<p>Europejski Zielony Ład stanowi wieloletnią strategię Unii Europejskiej, która do 2050 roku zakłada zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych, równomierny rozwój regionów przy efektywnym wykorzystaniu zasobów, przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej oraz zmniejszenie skali zanieczyszczenia środowiska. Działania oparte o Europejski Zielony Ład podejmowane będą w następujących obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska, - wspieranie innowacji przemysłowych, - wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego, - obniżenie emisyjności sektora gospodarki, - zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków, - współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych. 	<p>Projekt Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 wykazuje wysoki stopień zgodności z Europejskim Zielonym Ładem, w tym przede wszystkim poprzez rozwój infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, kanalizacyjna) i drogowej, prowadzenie prac termomodernizacyjnych budynków użyteczności publicznej, budowę infrastruktury OZE, podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, wspieranie i promowanie idei przedsiębiorczości wśród społeczności lokalnej, rozwój transportu publicznego, a także realizowanie działań wspomagających adaptację do zachodzących zmian klimatycznych (rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury).</p>
Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030	
<p>Dokument określa krajowe założenia i cele w zakresie pięciu wymiarów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Obniżenie emisyjności,</i> 2. <i>Efektywność energetyczna,</i> 3. <i>Bezpieczeństwo energetyczne,</i> 4. <i>Wewnętrzny rynek energii,</i> 5. <i>Badania naukowe, innowacje i konkurencyjność.</i> 	<p>Projekt Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 nawiązuje do założeń Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 przede wszystkim w zakresie celu 1. <i>Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców,</i> nawiązując do poprawy dostępności do urządzeń sieciowych,</p>

	stosowania ekologicznych systemów oświetleniowych, promocji i rozwoju OZE.
Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. (PEP2040)	
<p>PEP2040 określa podstawowe kierunki rozwoju sektora paliwowo-energetycznego, dążąc tym samym do poprawy jakości powietrza, transformacji gospodarki energetycznej, rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz poprawy efektywności energetycznej kraju.</p> <p>Głównymi celami PEP2040 są:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Bezpieczeństwo energetyczne,</i> 2. <i>Konkurencyjność i efektywność energetyczna,</i> 3. <i>Ograniczony wpływ energetyki na środowisko,</i> <p>Ponadto definiuje również 8 celów szczegółowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych,</i> 2. <i>Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej,</i> 3. <i>Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych,</i> 4. <i>Rozwój rynków energii,</i> 5. <i>Wdrożenie energetyki jądrowej,</i> 6. <i>Rozwój odnawialnych źródeł energii,</i> 7. <i>Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji,</i> 8. <i>Poprawa efektywności energetycznej.</i> 	<p>Projekt Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 uwzględnia założenia PEP2040 w ramach celu strategicznego 3. <i>Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców.</i> Uwzględnione działania przewidują wymianę systemu oświetlenia ulicznego na ekologiczne, promocję stosowania energooszczędnych technologii w gospodarstwach domowych, instytucjach, podmiotach i obiektach użyteczności publicznej, rozwój inwestycji w zakresie OZE oraz termomodernizację obiektów użyteczności publicznej.</p>
Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)	
<p>Dokument ten wyznacza działania naprawcze do realizacji w perspektywie krótkoterminowej do 2025 r., średnioterminowej do 2030 r. oraz długoterminowej do 2040 r. Jego głównym celem jest poprawa stanu powietrza przede wszystkim w strefach, w których stwierdza się przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych poszczególnych substancji w powietrzu, a także ochrona zdrowia i komfortu życia ludzi oraz środowiska naturalnego.</p> <p>Wskazuje on następujące cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych</i> 	<p>Zgodność projektu strategii widoczna jest przede wszystkim w ramach celu 3. <i>Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców.</i> Wskazane w nim działania nawiązują do wymiany oświetlenia na energooszczędne, podniesienia poziomu ochrony powietrza poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej, rozwoju inwestycji w zakresie OZE, podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców, a także prowadzenia działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji.</p>

<p>niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, tam gdzie są one przekraczane oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu drobnego PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia,</p> <p>2. Dążenie do osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.</p>	
<p>Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły</p>	
<p>Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły definiuje działania konieczne do podjęcia w zakresie ochrony wód powierzchniowych, podziemnych i obszarów chronionych. Stanowi również podstawę do podejmowania decyzji w ramach kształtowania stanu zasobów wodnych i gospodarowania nimi w przyszłości. Przedstawione w dokumencie założenia wykazują oddziaływanie nie tylko na gospodarkę wodną, ale również na inne sektory, w tym m.in. przemysł, gospodarkę komunalną, transport, rolnictwo, leśnictwo czy też turystykę.</p>	<p>Projekt Strategii uwzględnia założenia dokumentu poprzez kierunki działań w ramach celu 3. <i>Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców</i>, nastawionych przede wszystkim na rozwój sieci kanalizacyjnej, podnoszenia świadomości ekologicznej lokalnej społeczności, zapewnienie ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych, a także prowadzenie działań w zakresie adaptacji do zachodzących zmian klimatycznych.</p>
<p>Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS)</p>	
<p>PPSS jest dokumentem określającym kluczowe kierunki działań w celu zapobiegania kryzysowi wodnemu w Polsce. Podstawowym celem dokumentu jest ograniczenie skutków suszy za pomocą realizowanych działań zarówno o charakterze technicznym, jak i nietechnicznym. Uwzględnia on oczekiwania mieszkańców, organizacji społecznych, samorządów oraz podmiotów gospodarczych. Kluczowym elementem PPSS jest katalog 27 działań zawierający ich rodzaj, opis, zasięg oddziaływania, organ odpowiedzialny za ich opracowanie i wdrożenie, spodziewany rezultat oraz priorytet realizacji.</p>	<p>Projekt Strategii uwzględnia założenia zawarte w PPSS w zakresie celu 3. <i>Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców</i>, w tym przede wszystkim w ramach działań dotyczących adaptacji do zmian klimatu, rozwoju zielonej i błękitnej infrastruktury, budowy systemów retencjonujących wodę i spowalniających spływ powierzchniowy oraz promocji dobrych praktyk związanych z ochroną środowiska i działaniami na rzecz ochrony klimatu.</p>

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028

Podstawowym założeniem dokumentu jest wskazanie niezbędnych działań, zapewniających zintegrowaną gospodarkę odpadami w kraju, przy uwzględnieniu obecnych i przyszłych możliwości, uwarunkowań ekonomicznych oraz poziomu technologicznego istniejącej infrastruktury. Wśród głównych celów dokumentu wyróżnia się m.in.:

- 1. Szeroko pojęte ZPO (zapobieganie powstawaniu odpadów), ze szczególnym uwzględnieniem ZPO żywności,*
- 2. Wspieranie działań w zakresie ponownego użycia produktu,*
- 3. Dążenie do 55% dla 2025 r. i 65% dla 2035 r. poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumieni odpadów komunalnych,*
- 4. Minimalizacja składowanych odpadów do poziomu 30% w 2025 r. i 10% w 2035 r.*
- 5. Utrzymanie dotychczasowego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska tak, aby nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy wytworzonych w 1995 r.*
- 6. Zapewnienie utrzymania poziomów wydajności recyklingu zużytych baterii i akumulatorów,*
- 7. Osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, m.in. odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych,*
- 8. Dokończenie likwidacji mogilników zawierających przeterminowane ŚOR i inne odpady niebezpieczne,*
- 9. Zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku.*
- 10. Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz postępowania z odpadami.*

Projekt dokumentu nawiązuje do założeń Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2028 w ramach celu 3. *Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców*, szczególnie w zakresie podniesienia poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie poprawnej segregacji odpadów i odpowiedniego gospodarowania odpadami oraz usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy, prowadzenia racjonalnej i efektywnej gospodarki odpadami.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	
<p>Priorytetowy cel dokumentu zakłada tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Przedstawia również 3 cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,</i> 2. <i>Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,</i> 3. <i>Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.</i> <p>Ponadto precyzuje sześć obszarów, które wpływają na stopień realizacji celów Strategii: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko oraz Bezpieczeństwo Narodowe.</p>	<p>Strategia Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 nawiązuje do wszystkich celów SOR, w tym w szczególności w zakresie celu 2. <i>Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony</i> oraz celu 3. <i>Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.</i></p>
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	
<p>Dokument ten wskazuje zadania oraz działania, które powinny zostać realizowane zarówno przez rząd, jak i samorządy wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Ponadto podkreśla rolę zrównoważonego rozwoju w skali kraju w celu eliminowania występujących dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym JST przy wykorzystaniu posiadanych potencjałów rozwojowych.</p> <p>Wyznacza on 3 główne cele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,</i> 2. <i>Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,</i> 3. <i>Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.</i> 	<p>Projekt Strategii wykazuje zgodność z dokumentem w zakresie wszystkich celów strategicznych, w swoich założeniach podkreślając rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, wpływającej na poziom i jakość życia, w tym zwiększenie bezpieczeństwa lokalnej społeczności. Istotnym aspektem jest również uwzględnienie zasad ochrony środowiska przyrodniczego, a także podniesienie poziomu przedsiębiorczości. Projekt Strategii uwzględnia również potrzeby mieszkańców w zakresie zapewnienia wysokiej jakości oświaty, opieki zdrowotnej oraz usług społecznych.</p>
Polityka ekologiczna państwa 2030 (PEP2030)	
<p>Dokument uszczegóławia i konkretyzuje zapisy Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), wyznaczając tym samym</p>	<p>Projekt Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 nawiązuje do celów PEP2030 przede wszystkim w ramach celu 3. <i>Funkcjonalna</i></p>

<p>następujący cel główny: <i>Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców</i> oraz określając 3 cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,</i> 2. <i>Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,</i> 3. <i>Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.</i> <p>Ponadto definiuje dwa cele horyzontalne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa,</i> 2. <i>Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.</i> 	<p><i>i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców.</i> Cel ten szeroko uwzględnia takie założenia jak: ochrona jakości wód, rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami oraz ograniczanie niskiej emisji. Podejmowane inicjatywy wpisują się w dążenie do zrównoważonego rozwoju, ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatycznych.</p>
<p>Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032</p>	
<p>Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 wyznacza do realizacji następujące cele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, 2. Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju, 3. Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko. 	<p>Projekt Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 uwzględnia założenia Programu w ramach celu 3. <i>Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców</i>, w którym wyróżniono m.in. cel związany z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy. Działanie to wpisuje się w szersze przedsięwzięcia na rzecz poprawy jakości środowiska i ochrony zdrowia mieszkańców.</p>
<p>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku</p>	
<p>Priorytetowy cel zakłada zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Ponadto dokument wyznacza sześć kierunków interwencji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Budowa zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce,</i> 2. <i>Poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym,</i> 	<p>Projekt Strategii nawiązuje do wymienionych założeń w zakresie celu 1. <i>Bezpieczeństwo i wsparcie na każdym etapie życia</i> oraz celu 3. <i>Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców</i>, które ukierunkowane są na budowę i modernizację dróg, w tym infrastruktury towarzyszącej, rozwój i aktywną promocję transportu publicznego, w tym niskoemisyjnego i elektromobilnego, a także rozwoju sieci ciągów pieszko-rowerowych na terenie Gminy.</p>

<p>3. Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności, 4. Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów, 5. Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko, 6. Poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.</p>	
Strategia rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	
<p>Podstawowym celem dokumentu jest <i>rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego.</i> Ponadto, wyznacza on następujące cele szczegółowe: 1. <i>Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej,</i> 2. <i>Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska,</i> 3. <i>Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa.</i></p>	<p>Projekt Strategii nawiązuje do Strategii rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 przede wszystkim w zakresie celu 2. <i>Przedsiębiorczość społeczna dla silnej gospodarki lokalnej</i> oraz celu 3. <i>Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców</i>, ukierunkowanych na podniesienie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców, wsparcie inicjatyw w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym poprzez organizację szkoleń i usług doradczych, aktywizację zawodową mieszkańców, promocję dobrych praktyk rolniczych oraz ochronę walorów środowiskowych Gminy.</p>
Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030	
<p>Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 jest podstawowym dokumentem definiującym istniejące uwarunkowania i wyzwania rozwojowe na poziomie regionalnym. W jej zakresie wyznaczone zostały trzy cele strategiczne: 1. <i>Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka,</i> 2. <i>Obywatelskie społeczeństwo równych szans,</i> 3. <i>Atrakcyjna i dostępna przestrzeń.</i> Ponadto określa cel horyzontalny: <i>Efektywnie i odpowiedzialnie zarządzane województwo.</i> Wizja województwa łódzkiego w 2030 roku brzmi: <i>Harmonijnie rozwijające się województwo w centrum Polski, przyjazne rodzinom, mieszkańcom miast i obszarów wiejskich. Region, w którym nowoczesna gospodarka idzie w parze z ochroną walorów kulturowych i przyrodniczych.</i></p>	<p>Analizując zgodność Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 zauważyć można znaczną spójność założeń odnoszących się do podniesienia poziomu przedsiębiorczości, poprawy jakości i poziomu życia mieszkańców, zapewnienia dostępności komunikacyjnej, ochrony środowiska przyrodniczego i adaptacji do zmian klimatycznych, a także wzmocnienia roli współpracy regionalnej.</p>

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego 2030+,	
<p>Kluczowym dokumentem na poziomie regionalnym jest Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego 2030+, przyjęty uchwałą Nr XXXIII/644/13 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 26 lutego 2013 r. Przedstawia on zasady kształtowania polityki przestrzennej w województwie, wskazując podstawowe elementy układu przestrzennego i istniejące między nimi powiązania. Definiuje kluczowe cele i działania mające na celu rozwój województwa i tym samym osiągnięcie ładu przestrzennego, łącząc takie elementy jak sfera przestrzenno-techniczna, społeczna, gospodarcza i ekologiczna. Plan Zagospodarowania Województwa Łódzkiego 2030+ wyznacza 9 celów szczegółowych w ramach następujących sfer działań: Osadnictwo, Transport, Infrastruktura techniczna, Środowisko przyrodnicze, Dziedzictwo kulturowe, Turystyka i rekreacja, Krajobraz i ład przestrzenny, Obronność i bezpieczeństwo publiczne oraz Obszary Funkcjonalne. Określona wizja rozwoju brzmi: <i>region spójny terytorialnie i wizerunkowo, kreatywny i konkurencyjny w skali kraju i Europy, o najlepszej dostępności komunikacyjnej, wyróżniający się atrakcyjnością inwestycyjną i wysoką jakością życia.</i></p>	<p>Strategia Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 swoimi założeniami nawiązuje do wszystkich kierunków rozwoju Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego 2030+, w szczególności w zakresie celu 3. <i>Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców.</i> Ponadto, dokument wskazuje inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym – w odniesieniu do gminy Budziszewice, do realizacji wskazano jedną inwestycję pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 715 na odcinku Brzeziny – Koluszki – Niewiadów”.</p>
Strategia Rozwoju Powiatu Tomaszowskiego na lata 2021-2030	
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Tomaszowskiego na lata 2021-2030 wskazuje najważniejsze kierunki rozwojowe, określone na podstawie posiadanych zasobów. Dokument istotną rolę przypisuje współpracy z sąsiadującymi JST, wykazującymi powiązania o charakterze społecznym, środowiskowym, gospodarczym i przestrzennym. Opierając się na wyznaczonej wizji, <i>powiat tomaszowski w 2030 roku to miejsce zrównoważonego rozwoju strefy społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiska przyrodniczego.</i> Dokument wyznacza 6 następujących celów strategicznych:</p>	<p>Zapisy Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 ściśle nawiązują do większości celów Strategii Rozwoju Powiatu Tomaszowskiego na lata 2021-2030, co potwierdza znaczny stopień zgodności wspólnych założeń rozwojowych w polityce regionalnej. Założenia dokumentów nawiązują do zapewnienia bezpieczeństwa swoich mieszkańców, odpowiedniej jakości opieki zdrowotnej, a także aktywnej promocji działań o charakterze prozdrowotnym. Istotnym aspektem są również działania ukierunkowane na podniesienie poziomu edukacji. Dokumenty ściśle odnoszą się</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców oraz ich mienia na terenie Powiatu Tomaszowskiego,</i> 2. <i>Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia oraz dostosowanie usług zdrowotnych z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych,</i> 3. <i>Zwiększenie poziomu edukacji i rozwój mieszkańców,</i> 4. <i>Poprawa jakości powietrza i wód powierzchniowych,</i> 5. <i>Zwiększenie zainteresowania Powiatem Tomaszowskim wśród turystów,</i> 6. <i>Dostosowanie infrastruktury komunikacyjnej i usług do potrzeb mieszkańców.</i> 	<p>również do ochrony posiadanych walorów przyrodniczych oraz poprawy jakości środowiska przyrodniczego, w tym m.in. jakości powietrza oraz wód powierzchniowych i podziemnych, a także zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców. Kluczowym aspektem jest również dostosowanie infrastruktury komunikacyjnej do potrzeb lokalnej społeczności.</p>
<p>Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.</p>	
<p>Dokument jest podstawowym elementem w zakresie zarządzania środowiskiem na poziomie województwa. Określa on 10 celów w obrębie poszczególnych obszarów interwencji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ochrona klimatu i jakości powietrza: Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu,</i> 2. <i>Zagrożenia hałasem: Poprawa klimatu akustycznego w województwie łódzkim,</i> 3. <i>Pola elektromagnetyczne (PEM): Ochrona przed polami elektromagnetycznymi,</i> 4. <i>Gospodarowanie wodami: Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) – rzecznych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), Ochrona przed niedoborami wody i powodzią,</i> 5. <i>Gospodarka wodno-ściekowa: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej,</i> 6. <i>Zasoby geologiczne: Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi,</i> 7. <i>Gleby: Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu,</i> 8. <i>Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów: Gospodarowanie</i> 	<p>Zgodność założeń projektu strategii z Programem ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 ujęta została w zakresie celu strategicznego</p> <p>3. <i>Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców</i> poprzez uwzględnienie przedsięwzięć związanych z rozwojem infrastruktury technicznej, zapewnienie ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych, prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami, budowę indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, budowę systemów retencjonujących wodę i spowalniających spływ powierzchniowy, ochronę obszarów cennych przyrodniczo, a także prowadzenia działań o charakterze proekologicznym wśród lokalnej społeczności. Kluczowym kierunkiem działań jest również ograniczenie niskiej emisji.</p>

odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa łódzkiego,

9. Zasoby przyrodnicze: Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej, Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, Zwiększanie lesistości,

10. Zagrożenie poważnymi awariami (PAP): Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tomaszowskiego na lata 2024-2028 z perspektywą do roku 2032

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tomaszowskiego na lata 2024-2028 z perspektywą do roku 2032 jest dokumentem strategicznym, który ocenia stan środowiska, diagnozuje kluczowe problemy środowiskowe oraz wyznacza kierunki działań mające na celu ich eliminację i poprawę jakości środowiska. Jego celem jest realizacja polityki ochrony środowiska zgodnej z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi. Program stanowi podstawę systemu zarządzania środowiskiem, integrując wszystkie działania i dokumenty związane z ochroną środowiska na poziomie jednostki samorządu terytorialnego.

Wyznacza on 11 celów strategicznych w ramach 10 obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza: *Poprawa i ochrona jakości powietrza na terenie powiatu,*

2. Zagrożenia hałasem: *Poprawa stanu klimatu akustycznego na terenie powiatu,*

3. Pola elektromagnetyczne (PEM): *Ochrona mieszkańców powiatu przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym,*

4. Gospodarowanie wodami: *Ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych, Poprawa i ochrona stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych,*

5. Gospodarka wodno-ściekowa: *Prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej w sposób zapewniający ochronę jakości wód,*

Zgodność założeń projektu Strategii z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Tomaszowskiego na lata 2024–2028 z perspektywą do 2032 roku została uwzględniona przede wszystkim w ramach celu strategicznego *3. Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców.* Obejmuje on działania związane z rozwojem infrastruktury technicznej, ochroną jakości wód powierzchniowych i podziemnych, racjonalną gospodarką odpadami, budową indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, a także rozwijaniem błękitno-zielonej infrastruktury. Kluczowe przedsięwzięcia obejmują budowę systemów retencjonujących wodę, spowalniających spływ powierzchniowy, ochronę obszarów cennych przyrodniczo oraz działania proekologiczne skierowane do lokalnej społeczności. Szczególną wagę przypisano również ograniczeniu niskiej emisji.

6. Zasoby geologiczne: *Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi,*
7. Gleby: *Ochrona gleb i powierzchni ziemi,*
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów: *Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,*
9. Zasoby przyrodnicze: *Ochrona zasobów przyrodniczych powiatu,*
10. Zagrożenie poważnymi awariami (PAP): *Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków.*

źródło: opracowanie własne

6. Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obowiązkowym elementem prognozy jest *przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.* Umożliwia to określenie wpływu przedstawionych założeń projektowanego dokumentu na elementy środowiska przyrodniczego.

Projekt przedmiotowego dokumentu określa cele strategiczne, operacyjne oraz kierunki działań, które mają charakter zarówno inwestycyjny, jak i nieinwestycyjny. Stanowią one odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby mieszkańców, a jednocześnie ukierunkowane są na wykorzystanie istniejących potencjałów rozwojowych Gminy.

Podkreśla się, że projekt Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 definiuje skalę oraz lokalizację tylko w przypadku części przedsięwzięć, a przedstawione oddziaływania określono jako potencjalne. Szczegółowe informacje odnoszące się do sposobu realizacji projektów inwestycyjnych określone będą dopiero na etapie ich planowania i przygotowywania, w tym uzyskiwania właściwych uzgodnień i decyzji administracyjnych.

W przypadku przedsięwzięć, które kwalifikują się jako mogące znacząco oddziaływać na środowisko, konieczne może być przeprowadzenie osobnych procedur ocen oddziaływania na środowisko, które zawierać będą szczegółowe informacje z zakresu poszczególnych zadań inwestycyjnych. Projekty strategiczne wskazane w przedmiotowym dokumencie nie zawierają informacji dotyczących określonych metod i właściwości ich realizacji w czasie obowiązywania dokumentu, tj. w przedziale czasowym 2024-2030. Niniejsza ocena wpływu założeń projektu Strategii na środowisko przedstawia potencjalne oddziaływanie o charakterze bezpośrednim, pośrednim, wtórnym, skumulowanym, stałym, długotrwałym, chwilowym, krótkoterminowym, pozytywnym, negatywnym lub neutralnym na następujące elementy środowiska przyrodniczego:

- formy ochrony przyrody,
- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

Ponadto zgodnie z wytycznymi RDOŚ w Łodzi, prognoza oddziaływania na środowisko zawiera dodatkowo:

- identyfikację, analizę i ocenę oddziaływań generowanych zapisami projektu dokumentu na zasoby, twory i składniki przyrody, a także na cele ochrony przyrody wymienione w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1478) oraz cele, przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i otulin,

- szczegółową analizę możliwości negatywnego oddziaływania przewidywanych przez projekt dokumentu zapisów na cele ochrony, przedmioty ochrony, integralność obszarów i spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w kontekście zapisów art. 33 ustawy o ochronie przyrody,
- identyfikację, analizę i ocenę oddziaływania generowanego zapisami projektu dokumentu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych oraz obejmować analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dla zidentyfikowanych części wód,
- analizę odporności ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych, jak i analizę oddziaływania zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu. Powyższa analiza winna również uwzględniać wpływ projektu dokumentu na różnorodność biologiczną i inne elementy środowiska.

Dokument wskazuje 84 kierunki działań w obrębie 15 celów operacyjnych, dotyczących przede wszystkim rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, infrastruktury OZE, mieszkalnictwa, podnoszenia poziomu przedsiębiorczości Gminy, ochrony dziedzictwa kulturowego, ochrony środowiska, rozbudowy infrastruktury rekreacyjno-sportowej, oświatowej, opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, a także przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Wskazane w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 inwestycje posiadają charakter lokalny, niewykraczający poza granice analizowanego terenu. Ponadto, dla większości przedsięwzięć na etapie tworzenia dokumentu nie jest znana szczegółowa lokalizacja, zamierzenia, ustalenia oraz rozwiązania w zakresie ich projektowania. Podkreśla się, że w przypadku realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, na etapie ich szczegółowego projektowania opracowana zostanie charakterystyka przedsięwzięcia, usytuowanie, rodzaj oraz skala oddziaływania na środowisko.

Zaznacza się, że wskazany w poniższych rozdziałach stopień oddziaływania na elementy środowiska przyrodniczego odpowiada stopniowi szczegółowości projektowanego dokumentu. Stwierdza się, że potencjalne negatywne oddziaływania w przypadku części

projektów mogą wystąpić w fazie realizacji, a dotyczyć będą przede wszystkim emitowania hałasu, przekształcania powierzchni ziemi, płoszenia zwierząt oraz emitowania zanieczyszczeń. Działania te będą mieć jednak charakter lokalny, krótkotrwały i odwracalny. W fazie eksploatacji inwestycji wskazanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 przewiduje się stały i pozytywny wpływ na środowisko poprzez wdrażanie działań związanych z efektywnością energetyczną, ograniczeniem niskiej emisji, rozwojem transportu zrównoważonego, ochroną bioróżnorodności, adaptacją do zmian klimatu oraz podniesieniem poziomu i jakości życia społeczności. Co więcej, założenia dokumentu są zgodne z zapisami dokumentów na poziomie międzynarodowym, krajowym oraz regionalnym.

6.1. Potencjalne oddziaływanie projektów strategicznych na środowisko

W celu identyfikacji potencjalnych oddziaływań poszczególnych przedsięwzięć na środowisko, zadania ujęte w projekcie Strategii zostały poddane analizie pod kątem ich wpływu na kluczowe komponenty środowiska, takie jak: różnorodność biologiczna, w tym rośliny i zwierzęta, ludzie (w tym hałas oraz promieniowanie elektromagnetyczne), woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, obszary chronione oraz cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

Biorąc pod uwagę wskazane w projekcie Strategii kierunki rozwoju, z oceny oddziaływania na środowisko wyłączono działania, które nie obejmują prac budowlanych ani przebudowy istniejącej infrastruktury. Analizie oddziaływania na środowisko poddano natomiast zarówno działania o charakterze inwestycyjnym, jak i te, które nie obejmują prac budowlanych ani przebudowy istniejącej infrastruktury, ale mogą w sposób pośredni wpływać na stan środowiska przyrodniczego. Do zadań, które poddano ocenie, zaliczono:

- Budowa, remont, modernizacja i doposażenie placówek oświatowych,
- Utworzenie żłobka w Budziszewicach poprzez zaadaptowanie pomieszczeń w budynku szkoły podstawowej lub wybudowanie nowego budynku,
- Wspieranie jednostek odpowiadających za zachowanie porządku i bezpieczeństwa w Gminie, w tym budowa, remont i modernizacja budynków jednostek OSP,
- Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców poprzez modernizację elementów infrastruktury drogowej (przejścia dla pieszych, sygnalizacja świetlna, chodniki),

- Promocja dobrych praktyk rolniczych,
- Budowa nowej i rozwój istniejącej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej na terenie Gminy,
- Rozwój infrastruktury kulturalnej na terenie Gminy,
- Budowa, rozbudowa i remont sieci kanalizacyjnej, w tym: budowa lub rozbudowa sieci kanalizacyjnej Budziszewice – Rękawiec o długości ok. 6 km, budowa lub rozbudowa sieci kanalizacyjnej Budziszewice – Węgrzynowice o długości ok. 6 km oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków – projekty realizowane na posesjach prywatnych, ok. 100 sztuk,
- Budowa, rozbudowa i remont sieci wodociągowej, w tym rozbudowa lub budowa sieci wodociągowej w obrębie miejscowości Teodorów i Budziszewice o długości ok. 2 km oraz rozbudowa lub budowa sieci wodociągowej w obrębie miejscowości Rękawiec o długości poniżej 1 km,
- Budowa sieci gazowej, w tym w miejscowości Budziszewice na odcinku poniżej 1 km i ciśnieniu nie większym niż 0,5 MPa,
- Zapewnienie dostępu do usług teleinformatycznych,
- Zapewnienie warunków infrastrukturalnych dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego poprzez budowę dróg wewnętrznych o łącznej długości do 1 km oraz budowę sieci wodno-kanalizacyjnej o długości ok. 1 km,
- Zapewnienie ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy,
- Prowadzenie racjonalnej i efektywnej gospodarki odpadami,
- Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków,
- Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury,
- Budowa systemów retencjonujących wodę i spowalniających spływ powierzchniowy: budowa zbiornika retencyjnego w obrębie miejscowości Budziszewice lub w obrębie miejscowości Antolin, o powierzchni mniejszej niż 0,5 ha i głębokości mniejszej niż 3 m,
- Promocja dobrych praktyk związanych z ochroną środowiska i działaniami na rzecz ochrony klimatu,
- Ochrona obszarów cennych przyrodniczo,

- Rozwój małej infrastruktury wspomagającej utrzymanie czystości na terenie Gminy,
- Budowanie świadomości ekologicznej mieszkańców, m.in. poprzez kampanie i materiały edukacyjno-informacyjne,
- Prowadzenie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji,
- Kształtowanie spójnego regionalnego systemu obszarów chronionych województwa łódzkiego, w tym poprzez utworzenie Spalsko-Sulejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- Utrzymanie istniejących form ochrony przyrody, powoływanie nowych, wzbogacanie i odtwarzanie różnorodności biologicznej oraz renaturyzacja ekosystemów zdegradowanych,
- Zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych, w tym m.in. poprzez prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwoerozyjnych, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradeł, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych,
- Budowa, remont i modernizacja dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym: przebudowa, remont drogi w Agnopolu o długości do 1 km, przebudowa, remont drogi w Nowym Rękawcu o długości do 1 km, budowa drogi gminnej w obrębie miejscowości Budziszewice o długości do 1 km (wybudowany odcinek stanowić będzie połączenie drogi powiatowej Budziszewice – Jeżów z drogą powiatową Budziszewice – Rękawiec), przebudowa, remont drogi Węgrzynowice – Węgrzynowice o długości do 1 km, przebudowa, remont drogi – ul. Graniczna w Budziszewicach o długości do 1 km, przebudowa, remont drogi w obrębie geodezyjnym Budziszewice o długości do 1 km, przebudowa, remont drogi Adamów – Antolin o długości do 1 km oraz przebudowa drogi w obrębie miejscowości Rękawiec o długości do 1 km,
- Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne,
- Rozwój i aktywna promocja transportu publicznego, w tym niskoemisyjnego i elektromobilnego,
- Promocja i wspieranie rozwoju transportu rowerowego na terenie Gminy, w tym rozwój infrastruktury rowerowej,

- Tworzenie i ochrona zielonych przestrzeni publicznych.
- Budowa elementów małej architektury na terenie Gminy,
- Budowa, remont i modernizacja obiektowych infrastruktury sportowej, kulturowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej,
- Przebudowa boiska z bieżnią wraz z budową oświetlenia o powierzchni ok. 2500 m² w Budziszewicach na terenie szkoły podstawowej,
- Budowa placu zabaw o powierzchni ok. 1500 m² w Budziszewicach na terenie szkoły podstawowej,
- Przebudowa gminnego boiska sportowego w Józefowie Starym o powierzchni ok. 10 000 m²,
- Urządzenie placu wypoczynkowo-rekreacyjnego przy Urzędzie Gminy w Budziszewicach (zieleni, mała architektura, powierzchnia ok. 2500 m²),
- Remont i modernizacja świetlic na terenie Gminy, w tym remont świetlicy w Węgrzynowicach, obejmujący m.in. wyposażenie w instalację centralnego ogrzewania, wymianę instalacji wodno-kanalizacyjnej,
- Budowa, remont, modernizacja i doposażenie obiektów użyteczności publicznej,
- Aktywna promocja stosowania energooszczędnych technologii w gospodarstwach domowych, instytucjach, podmiotach i obiektach użyteczności publicznej,
- Rozwój inwestycji w zakresie OZE: projekty polegające na wymianie nieekologicznych kotłów na ekologiczne, a także instalacje prosumenckie fotowoltaiczne, kolektory słoneczne (działania planowane w stosunku do budynków gminnych oraz budynków prywatnych na terenie Gminy),
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej.

Należy podkreślić, że oddziaływanie poszczególnych projektów strategicznych na środowisko w dłuższej perspektywie czasu ma charakter pozytywny, a realizacja każdego przedsięwzięcia wymaga wdrażania odrębnych dokumentów programowych i planistycznych, w tym również przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierającej szczegółowy opis danej inwestycji.

6.1.1. Cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także pozostałe formy ochrony przyrody

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest zidentyfikowanie potencjalnych konfliktów środowiskowych, które mogą wystąpić podczas wdrażania dokumentu Strategii na jak najwcześniejszym etapie. Należy podkreślić, że dokument, jakim jest Strategia Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 nie precyzuje szczegółowych informacji dotyczących przewidywanych rozwiązań technologicznych oraz planowanych granic zajmowanego terenu pod inwestycje. W związku z powyższym, stopień szczegółowości niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko odpowiada stopniowi szczegółowości projektu Strategii, a kompleksowa ocena wpływu poszczególnych przedsięwzięć na środowisko przyrodnicze dokonana zostanie w osobnych postępowaniach.

Założenia projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 są ściśle ukierunkowane na zapewnienie odpowiedniej ochrony środowiska i form ochrony przyrody, zwłaszcza w zakresie celu 3. *Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców* i wyznaczonego w jego ramach celu operacyjnego *Gmina przyjazna środowisku i odporna na zmiany klimatyczne*. W jego zakresie wyznaczone zostały następujące kierunki działań:

- Zapewnienie ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy,
- Prowadzenie racjonalnej i efektywnej gospodarki odpadami,
- Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków,
- Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury,
- Budowa systemów retencjonujących wodę i spowalniających spływ powierzchniowy: budowa zbiornika retencyjnego w obrębie miejscowości Budziszewice lub w obrębie miejscowości Antolin, o powierzchni mniejszej niż 0,5 ha i głębokości mniejszej niż 3 m,
- Promocja dobrych praktyk związanych z ochroną środowiska i działaniami na rzecz ochrony klimatu,
- Ochrona obszarów cennych przyrodniczo,
- Rozwój małej infrastruktury wspomagającej utrzymanie czystości na terenie Gminy,

- Budowanie świadomości ekologicznej mieszkańców, m.in. poprzez kampanie i materiały edukacyjno-informacyjne,
- Budowa, rozbudowa i remont sieci kanalizacyjnej, w tym: budowa lub rozbudowa sieci kanalizacyjnej Budziszewice – Rękawiec o długości ok. 6 km, budowa lub rozbudowa sieci kanalizacyjnej Budziszewice – Węgrzynowice o długości ok. 6 km oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków – projekty realizowane na posesjach prywatnych, ok. 100 sztuk,
- Zapewnienie warunków infrastrukturalnych dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego poprzez budowę dróg wewnętrznych o łącznej długości do 1 km oraz budowę sieci wodno-kanalizacyjnej o długości ok. 1 km,
- Prowadzenie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji,
- Kształtowanie spójnego regionalnego systemu obszarów chronionych województwa łódzkiego, w tym poprzez utworzenie Spalsko-Sulejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- Utrzymanie istniejących form ochrony przyrody, powoływanie nowych, wzbogacanie i odtwarzanie różnorodności biologicznej oraz renaturyzacja ekosystemów zdegradowanych,
- Zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych, w tym m.in. poprzez prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwoerozyjnych, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradeł, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych.

Wskazane projekty w przedmiotowym dokumencie nie przedstawiają szczegółowych danych w zakresie realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, a w przypadku części z nich nie jest możliwe określenie dokładnej lokalizacji.

Na terenie gminy Budziszewice nie występują obszary Natura 2000, w związku z czym nie przewiduje się oddziaływań na ww. formę ochrony przyrody poprzez realizację zadań wskazanych w projekcie Strategii. Zapisy projektu dokumentu nie będą miały zatem wpływu na cele ochrony, przedmioty ochrony, integralność ani spójność obszarów Natura 2000. Tym

samym, w kontekście zapisów art. 33 ustawy o ochronie przyrody, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na tę formę ochrony przyrody.

Na terenie gminy Budziszewice zlokalizowane są 3 pomniki przyrody:

- wiąz szypułkowy „Walentynów” o pierśnicy 102 cm, obwodzie 320 cm oraz wysokości 22 m, zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Spała, Leśnictwa Kierz,
- wiąz pospolity o pierśnicy 173 cm, obwodzie 543 cm oraz wysokości 22 m, na terenie Węgrzynowic,
- 4 dęby szypułkowe o pierśnicy od 22 cm do 210 cm, obwodzie od 69 cm do 660 cm oraz wysokości 20 m, zlokalizowany na terenie byłego Ośrodka Kolonijnego w Węgrzynowicach.

Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w stosunku do pomnika przyrody, mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- uszkodzenia i zanieczyszczania gleby,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,
- zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,

- zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych,
- umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:

- prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody,
- realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody,
- zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa,
- likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na pomniki przyrody w ramach realizacji przedsięwzięć wskazanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030. Wśród przedsięwzięć, dla których znana jest przybliżona lokalizacja, obszar ich planowanej realizacji nie graniczy bezpośrednio z pomnikami przyrody na terenie Gminy. W związku z powyższym, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na te formy ochrony przyrody, a ich integralność oraz wartości przyrodnicze pozostaną nienaruszone.

W południowo-wschodniej części Gminy przebiega korytarz ekologiczny Dolina Wisły-Dolina Pilicy. Korytarze ekologiczne odgrywają kluczową rolę w zachowaniu różnorodności biologicznej oraz ochronie środowiska naturalnego – łączą tereny cenne przyrodniczo, umożliwiające migrację zwierząt oraz przemieszczanie się roślin i innych organizmów. Korytarze ekologiczne pełnią zatem funkcję "zielonych mostów", które łączą odizolowane obszary przyrodnicze, umożliwiając harmonijny rozwój środowiska naturalnego i jego ochronę. Biorąc pod uwagę przedsięwzięcia wskazane w dokumencie Strategii, nie przewiduje się ich realizacji na terenach objętych korytarzem ekologicznym Dolina Wisły-Dolina Pilicy, w związku z czym nie będą one oddziaływać w sposób negatywny na daną strukturę przyrodniczą.

Na obszarze Gminy planowane jest również ustanowienie Spalsko-Sulejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, stanowiącego element regionalnego systemu obszarów chronionych województwa łódzkiego.

Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, na obszarze chronionego krajobrazu mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,

b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne

– z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;

- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.

Na obszarze chronionego krajobrazu dla terenów:

- objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i położonych w strefach, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1, wprowadza się zakazy:
 - a) lokalizowania nowych obiektów budowlanych,
 - b) zalesiania;
- nieobjętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położonych w strefach, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1, wprowadza się zakazy:
 - a) lokalizowania nowych obiektów budowlanych,
 - b) lokalizowania nowych obiektów budowlanych odbiegających od lokalnej formy architektonicznej,
 - c) lokalizowania nowych obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 2 kondygnacje lub 7 m,
 - d) zalesiania.

Zasięg planowanego Spalsko-Sulejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu pokrywa się z korytarzem ekologicznym Dolina Wisły-Dolina Pilicy, w związku z czym również na tym obszarze nie przewiduje się realizacji przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym, które mogłyby w sposób negatywny wpłynąć na środowisko i tę formę ochrony przyrody.

Podsumowując, dokument projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 ma na celu ochronę i poprawę jakości stanu środowiska, a jego założenia nie będą miały negatywnego wpływu na zasoby, twory i składniki przyrody, a także cele ochrony

przyrody wymienione w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz cele, przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i otulin.

6.1.2. Różnorodność biologiczna, w tym rośliny i zwierzęta

Założenia projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 w znacznej mierze ukierunkowane są na ochronę środowiska przyrodniczego, co znalazło odzwierciedlenie w celu strategicznym 3. *Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców.*

Mając na uwadze wpływ wskazanych projektów strategicznych na różnorodność biologiczną, zaznacza się pozytywne i bezpośrednie oddziaływanie w przypadku przedsięwzięć związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznych oraz adaptacją do zmian klimatu i działalnością ekologiczną. Tworzenie zielonych przestrzeni, zielono-błękitnej infrastruktury, budowy systemów retencji i małej retencji, wpłynie na kreowanie miejsc bytowania, żerowania oraz siedlisk dla gatunków fauny i flory.

Wzmocnienie potencjału turystycznego obszaru niesie ze sobą również potencjalnie negatywne konsekwencje związane ze wzmożoną penetracją turystyczną. Z tego powodu wskazuje się na konieczność wyposażenia obszaru w małą infrastrukturę turystyczną i komunalną, dzięki którym możliwe będzie cywilizowanie i kanalizowanie ruchu turystycznego, w jak najmniejszym stopniu ingerującego w środowisko przyrodnicze. W związku z powyższym, projekt Strategii przewiduje rozwój małej infrastruktury wspomagającej utrzymanie czystości na terenie Gminy.

Realizacja założeń projektu Strategii będzie uwzględniać siedliska przyrodnicze, stanowiące miejsca schronienia, bytowania oraz lęgu dla wielu gatunków zwierząt, a także obszary zbiorowisk roślin. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na różnorodność biologiczną w zakresie realizacji projektów strategicznych wskazanych w przedmiotowym dokumencie, jednakże przed rozpoczęciem ich realizacji wskazane jest dokonanie szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej. Aspektami wpływającymi na zanik bioróżnorodności są przede wszystkim: zanikanie siedlisk i korytarzy ekologicznych, zmiany klimatu, zanieczyszczenie środowiska, nadmierna eksploatacja zasobów żywych czy też napływ obcych gatunków inwazyjnych.

Rozwój infrastruktury drogowej przewidziany w Strategii nie będzie miał negatywnego wpływu na środowisko, ponieważ dotyczy on głównie przebudowy istniejących dróg. Prace będą prowadzone na terenach już przekształconych antropogenicznie, co wyklucza znaczące ingerencje w przyrodę. Ponadto, nie przewiduje się wycinki roślinności ani innych działań mogących negatywnie oddziaływać na ekosystemy, ponieważ efekt barierowy już istnieje, a przedsięwzięcia nie wymagają zajęcia nowych terenów.

Prace dotyczące infrastruktury technicznej (sieć kanalizacyjna, wodociągowa oraz gazowa) będą się wiązały z zajęciem terenów pod realizację inwestycji, w tym potencjalnym wycinaniem roślinności. Może to również oddziaływać w sposób negatywny na powierzchnie ekosystemów oraz skutkować utratą miejsc korzystnych do rozrodu, bytowania i żerowania. Zaznacza się, że w przypadku przedsięwzięć związanych z budową infrastruktury technicznej nie przewiduje się przerywania ciągłości korytarzy ekologicznych, ponieważ inwestycje te nie będą realizowane na tych obszarach.

W przypadku pozostałych zadań inwestycyjnych uwzględnionych w przedmiotowym dokumencie nie przewiduje się potencjalnych negatywnych oddziaływań na różnorodność biologiczną, w tym roślinność, zwierzęta i grzyby ze względu na ich punktowy charakter.

Część projektów wymienionych w przedmiotowym dokumencie wymagających przeprowadzenia prac o charakterze budowlanym związanych z wykonywaniem remontów, modernizacji lub powstawaniem nowych obiektów, może w sposób negatywny, krótkotrwały i bezpośredni wpłynąć na zwierzęta poprzez ich płoszenie oraz generowany hałas. Działania o charakterze budowlanym mogą wpłynąć na czasowe przemieszczanie się ptaków poza miejsce realizacji zadania – będą to jednak oddziaływania chwilowe i odwracalne.

W wyniku prac związanych z termomodernizacją budynków, montażem paneli fotowoltaicznych oraz usuwaniem elementów konstrukcyjnych zawierających azbest, możliwe jest wystąpienie krótkotrwałych, negatywnych i bezpośrednich oddziaływań na zwierzęta – będą mieć one jedynie charakter punktowy i mało znaczący, ograniczający się do granic obiektu oraz całkowicie odwracalny, związany z generowaniem hałasu. Zgodnie ze wskazaniami Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, w celu przeprowadzenia prac termomodernizacyjnych w sposób bezpieczny dla ptaków (w tym m.in. dla jeryzka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*)) oraz nietoperzy, należy dokonać inwentaryzacji przyrodniczej

przez osobę z wiedzą z zakresu biologii i ekologii gatunków. Działanie to umożliwi organizację prac tak, by nie były one szkodliwe dla zwierząt. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji. Ponadto po zakończonych działaniach zaleca się umieszczenie budek lęgowych dla jerzyków, wróbli czy nietoperzy.

W przypadku paneli fotowoltaicznych zaznacza się, że wykorzystywane ogniwa fotowoltaiczne posiadają właściwości fotowoltaiczne i samoczyszczące, co łagodzi lub całkowicie eliminuje powstawanie zagrożeń związanych z imitacją powierzchni lustro wody oraz powstawaniem efektu olśnienia, będącym chwilowym oślepieniem powodowanym m.in. odbiciem światła. Zastosowane powłoki ochronne na panelach fotowoltaicznych zwiększają absorpcję energii promieniowania słonecznego i zapobiegają efektowi odbicia światła od powierzchni paneli. Nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na zwierzęta z powodu istniejącego już antropogenicznego przekształcenia terenu.

Część projektów związanych z tworzeniem szlaków turystycznych, w tym pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą może wpłynąć w sposób negatywny, krótkotrwały i bezpośredni na faunę i florę. Wiązać się to będzie z generowaniem hałasu spowodowanym możliwymi pracami budowlanymi i montażowymi, dotyczącymi tras rowerowych oraz infrastruktury towarzyszącej (m.in. miejsca wypoczynku, altany, stojaki na rowery). Oddziaływania te nie będą jednak znaczące i ustaną po zakończeniu prac.

Negatywne, krótkotrwałe i bezpośrednie oddziaływanie na zwierzęta może wystąpić również w przypadku prowadzenia prac dotyczących budowy, modernizacji i remontu inwestycji o charakterze liniowym (przede wszystkim sieć kanalizacyjna, wodociągowa, drogowa), generujących hałas, co może powodować płoszenie zwierząt w fazie realizacji. Ponadto, może to wpłynąć w sposób krótkotrwały na utratę miejsc schronienia (dotyczy to przede wszystkim ptaków, małych ssaków i owadów) oraz swobodną migrację zwierząt. Podkreśla się jednak, iż w ostatecznym rozrachunku korzyści płynące z uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej znacznie przewyższają wszelkie związane z tym nakłady.

Wszelkie przedsięwzięcia przed przystąpieniem do fazy realizacji należy w sposób szczegółowy przeanalizować pod kątem ich oddziaływania na faunę i florę w ujęciu lokalnym i regionalnym.

Aby zminimalizować ryzyko nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków przed przystąpieniem do prac należy dokonać obserwacji lokalizacji inwestycji pod kątem występowania gatunków chronionych. Podkreśla się, iż wszelkie prace będą prowadzone poza okresem lęgowym i rozrodczym, a w przypadku ptaków przewiduje się umieszczenie budek lęgowych lub pozostawienie/stworzenie miejsc korzystnych do zakładania gniazd.

Projekty związane z budową systemów retencyjnych w sposób pozytywny wpłyną na utworzenie nowych ekosystemów, siedlisk i gatunków zależnych od wody.

W przypadku planowanych prac związanych z remontami budynków, przed ich podjęciem wskazane jest przeprowadzenie potencjalnego wpływu na siedliska chronionych gatunków ptaków, w tym m.in. na jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. Należy także zaproponować działania minimalizujące negatywny wpływ na zwierzęta. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji.

Podkreśla się, że na etapie opracowywania projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 dokładne informacje dotyczące sposobu realizacji wskazanych przedsięwzięć nie są znane. Przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięć należy szczegółowo rozpoznać teren pod względem możliwego występowania siedlisk fauny i flory.

W ramach założeń projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 przewiduje się potencjalne negatywne, stałe i bezpośrednie oddziaływanie na florę przede wszystkim w przypadku realizacji przedsięwzięć dotyczących budowy, rozbudowy i remontu kanalizacji sanitarnej, wodociągowej, gazociągowej i telekomunikacyjnej. Czynności mogą być związane z wycięciami roślinności pod teren obiektów w fazie realizacji przedsięwzięcia, a drzewa i krzewy nieprzeznaczone do wycinki zostaną zabezpieczone przed wystąpieniem potencjalnych uszkodzeń. Na etapie eksploatacji inwestycji nie przewiduje się znacząco negatywnego wpływu na roślinność.

Do przedsięwzięć o negatywnym, bezpośrednim i stałym oddziaływaniu na roślinność zalicza się również budowę, remont i modernizację obiektów, w tym użyteczności publicznej, które dotyczyć mogą wycięcia roślinności pod teren inwestycji.

Znaczna część przedsięwzięć uwzględnionych w projekcie dokumentu dotyczy zagospodarowania przestrzeni publicznych, odnoszących się do tworzenia zielonych przestrzeni, które w sposób znacząco pozytywny, stały i bezpośredni wpłyną na stan i powierzchnię roślinności poprzez tworzenie nowych nasadzeń, ogrodów i parków.

W sposób pozytywny, stały i bezpośredni na dany element środowiska przyrodniczego wpłynie również budowa zbiornika retencyjnego, który stworzy nowe miejsca siedliskowe, w tym m.in. dla roślin hydrofitowych.

Przy realizacji przedsięwzięć wskazanych w dokumencie należy mieć na uwadze, by wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją nie doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Drzewa należy zabezpieczyć przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na placach budowy, np. z wapnem i cementem. W trakcie prac inwestycyjnych należy stosować rozwiązania zapewniające ochronę drzew i gleby, tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) – wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W razie konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, wymagane jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich. Ponadto zaznacza się, iż inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ww. ustawy zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy, wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

Ponadto, drzewa lub krzewy występujące na terenie planowanych inwestycji mogą stanowić siedliska chronionych gatunków zwierząt, m.in. ptaków i nietoperzy. Wobec ww. gatunków zwierząt obowiązują zakazy wymienione w rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, m.in. zakaz niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, zimowisk lub innych schronień oraz zakaz niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą pod kątem występowania chronionych gatunków zwierząt, w tym ptaków i nietoperzy, na drzewach i krzewach, które przewidziane będą do wycinki. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków zwierząt, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji, a w przypadku naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną zwrócić się do właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o uzyskanie zezwolenia na odstępstwa od obowiązujących zakazów. Zgodnie z art. 56 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478), Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska lub regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych z uwzględnieniem art. 56 ust. 4, 4a, 4b, 4c, 4d i 5 ustawy o ochronie przyrody.

Na etapie opracowywania przedmiotowego dokumentu, nie jest możliwe określenie gatunków drzew i krzewów, które planuje się wykorzystać w zakresie działań związanych z nasadzeniami drzew i krzewów. Podkreśla się jednak, że do środowiska nie będą wprowadzane gatunki obce, które w przyszłości mogą stać się gatunkiem zagrażającym rodzimej bioróżnorodności. Wśród gatunków inwazyjnych wymienia się takie drzewa jak m.in.: jesion pensylwański, dąb czerwony, bożodrzew gruczołowaty, wiązowiec zachodni czy orzech włoski.

6.1.3. Ludzie (w tym hałas oraz promieniowanie elektromagnetyczne)

Wskazane cele strategiczne i operacyjne określone w przedmiotowym dokumencie mają na celu podniesienie poziomu i jakości życia wszystkich mieszkańców gminy Budziszewice, zwiększenie poziomu atrakcyjności turystycznej dla osób odwiedzających, a także rozwój gospodarczy Gminy, wpływając tym samym na kreowanie lokalnego rynku pracy.

W przypadku oddziaływań o charakterze potencjalnie znacząco negatywnym przewiduje się chwilowy i bezpośredni wpływ jedynie w fazie realizacji przedsięwzięć związanych z efektywnością energetyczną (termomodernizacje budynków użyteczności publicznej), budową, remontem i modernizacją dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, budową, rozbudową i remontem kanalizacji sanitarnej, wodociągowej, gazowej i telekomunikacyjnej, rozbudową infrastruktury rekreacyjno-turystyczno-sportowej, budową, remontem i modernizacją obiektów, w tym użyteczności publicznej. Oddziaływania te mogą dotyczyć wzrostu natężenia hałasu, spalin i pyłów pochodzących z maszyn budowlanych. Zaznacza się przy tym, że zarówno hałas, jak i zanieczyszczenia powietrza nie będą przekraczać określonych przepisami norm oraz ustaną po zakończeniu prac, a więc będą w pełni odwracalne.

W fazie eksploatacji podkreśla się stałe pozytywne oddziaływanie w zakresie podniesienia poziomu i jakości życia, zdrowia oraz bezpieczeństwa mieszkańców, a także rozwoju gospodarczego obszaru.

W przypadku prac związanych z budową, remontem i modernizacją dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, przewiduje się pozytywne, pośrednie i stałe oddziaływanie na ludzi przede wszystkim w zakresie zwiększenia poziomu bezpieczeństwa drogowego, usprawnienia lokalnych układów komunikacyjnych, zwiększenia dostępności komunikacyjnej, ograniczenia hałasu oraz zmniejszenia ilości wprowadzanych zanieczyszczeń w obszarach zabudowanych pochodzących z ruchu samochodowego. Czynniki te znacząco pozytywnie wpłyną na podniesienie jakości i poziomu życia lokalnej społeczności.

W zakresie działań dotyczących budowy, rozbudowy i remontu kanalizacji sanitarnej, wodociągowej, gazowej i telekomunikacyjnej prognozuje się pozytywny, stały i pośredni wpływ poprzez poprawę dostępności oraz jakości wody pitnej, czy też podniesienie standardów życia, nie tylko pod względem dostępu do sieci wodno-kanalizacyjnej, ale również w zakresie dostępu do szerokopasmowego Internetu. Wskazane działania mają również na celu zwiększenie dostępu do urządzeń sieciowych, w tym szczególnie na obszarach problemowych.

Ponadto, w sposób pozytywny, stały i pośredni ocenia się wpływ działań ukierunkowanych na działalność ekologiczną, co znacznie podniesie świadomość w zakresie aspektów związanych z ochroną środowiska i przełoży się na jakość życia mieszkańców oraz stan zdrowia nie tylko fizycznego, ale również psychicznego.

Przewiduje się, że prace związane z budową, remontem i modernizacją obiektów, w tym użyteczności publicznej będą oddziaływać w sposób pozytywny, stały i pośredni na stan zdrowotny mieszkańców, a także wzrost komfortu codziennego użytkowania (m.in. poprzez ograniczenie przenikalności dźwięków). Ponadto, niewątpliwie pozytywne oddziaływanie na ludzi będą miały przedsięwzięcia związane z rozbudową i modernizacją obiektów kulturalnych, zwiększeniem liczby organizowanych wydarzeń, wspieraniem organizacji pozarządowych, a także rozwojem działalności świetlic wiejskich. Ponadto istotnymi przedsięwzięciami dla mieszkańców Gminy są działania uwzględnione w zakresie celu strategicznego 1. *Bezpieczeństwo i wsparcie na każdym etapie życia*. Wpłyną one w sposób pozytywny, pośredni i stały na system oświatowy, budowanie postaw prozdrowotnych oraz zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. Kluczowym aspektem jest również budowanie tożsamości lokalnej, przede wszystkim wśród najmłodszych mieszkańców, jak i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Działania ukierunkowane są również na wzmocnienie aktywności społecznej mieszkańców poprzez możliwość organizacji inicjatyw społecznych. Ponadto jednym z istotniejszych elementów jest zapewnienie odpowiedniego poziomu opieki zdrowotnej oraz świadczonych usług edukacyjnych, w tym stworzenie odpowiednich warunków do nauki dla uczniów. Kluczowym działaniem jest również utworzenie żłobka, który zapewni instytucjonalną opiekę dla dzieci do lat 3, a także rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych.

Jednym z istotnych aspektów pośrednio i bezpośrednio pozytywnie oddziałujących na ludzi są działania związane z zagospodarowaniem przestrzeni publicznych, co wpłynie na stopień zadowolenia z życia w danym miejscu, poprawę samopoczucia, poziom atrakcyjności i estetyki obszaru oraz poszerzenie oferowanych form spędzania wolnego czasu dla każdej grupy społecznej. Kreowanie zielonych przestrzeni pozytywnie oddziałuje również na ludzi w zakresie niwelowania hałasu oraz poprawy jakości powietrza. Ponadto, dzięki wskazanym projektom możliwe będzie niwelowanie barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej, ułatwiające poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami oraz wymagającym szczególnego wsparcia.

Prognozuje się znaczący, stały, pozytywny i pośredni wpływ na ludzi w zakresie poprawy jakości życia mieszkańców poprzez polepszenie stanu powietrza na terenie Gminy. Będzie on polegał głównie na przeprowadzaniu prac termomodernizacyjnych oraz rozwoju szlaków turystycznych, propagujących transport rowerowy, pośrednio oddziałując tym samym na zmniejszenie skali emisji spalin pochodzących z transportu samochodowego. Ponadto zaznacza się, iż przeprowadzone termomodernizacje budynków wpłyną na zmniejszenie kosztów ogrzewania budynków.

W zakresie planowanych zadań dotyczących instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii przewiduje się pośrednie i stałe oddziaływanie na ludzi (projekt dokumentu określa takie źródła jak instalacje prosumenckie fotowoltaiczne oraz kolektory słoneczne). Inwestycje związane z OZE pozwolą ograniczyć spalanie paliw stałych oraz powstawanie gazów cieplarnianych, które niekorzystnie wpływają na jakość powietrza i tym samym zdrowie ludzi.

Przewiduje się znacząco pozytywne, pośrednie i stałe oddziaływanie na ludzi w zakresie tworzenia szlaków turystycznych, w tym ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Realizacja wskazanych projektów umożliwi szeroki rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców oraz turystów, co w korzystny sposób wpłynie na poziom ich aktywności oraz poprawę jakości życia. Upowszechnianie i promocja obiektów turystycznych oraz posiadanego dziedzictwa kulturowego może w sposób pozytywny wpłynąć nie tylko na atrakcyjność obszaru, ale również na wzmocnienie więzi z miejscem zamieszkania.

W przypadku rozwoju systemów retencji (budowa zbiornika retencyjnego w obrębie miejscowości Budziszewice lub w obrębie miejscowości Antolin, o powierzchni mniejszej niż 0,5 ha i głębokości mniejszej niż 3 m) jako jedno z podstawowych działań w zakresie adaptacji do zmian klimatu, przewiduje się pośrednie oddziaływanie w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy i powodzi, minimalizując tym samym potencjalne szkody dla ludzi.

Istotnym elementem oddziałującym na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi jest usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy. Azbest staje się zagrożeniem dla zdrowia, gdy jego włókna zostają uwolnione do powietrza, co może nastąpić w wyniku uszkodzenia (np. łamania, kruszenia, cięcia) lub korozji wyrobów zawierających ten materiał. Wdychane włókna azbestowe mogą przedostać się do organizmu, co w dłuższej perspektywie czasu prowadzi do poważnych problemów zdrowotnych. Choć obecność azbestu sama w sobie nie jest groźna, procesy jego degradacji stanowią istotne ryzyko. Skutki szkodliwego działania mogą ujawnić się dopiero po wielu latach, a w świetle współczesnej wiedzy naukowej azbest jest uznawany za substancję rakotwórczą dla ludzi⁸.

Realizacja projektów strategicznych wskazanych w przedmiotowym dokumencie w sposób stały, pozytywny i pośredni wpłynie na ograniczenie hałasu przede wszystkim poprzez działania związane z budową, remontem i modernizacją dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą – stosowanie nowoczesnych nawierzchni asfaltowych, a także upłynnienie ruchu drogowego skutecznie umożliwi jego redukcję.

Jako pośredni, stały i pozytywny przewiduje się również wpływ przedsięwzięć związanych z promocją i wspieraniem rozwoju transportu rowerowego na terenie Gminy, w tym rozwojem infrastruktury rowerowej oraz budową, remontem i modernizacją dróg/ścieżek/tras rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą – powstawanie nowych i modernizacja istniejących szlaków rowerowych korzystnie wpłynie na ograniczenie ruchu samochodowego, będącego jednym z głównych źródeł hałasu.

⁸Główny Inspektorat Sanitarny, online: <https://www.gov.pl/web/gis/dlaczego-azbest-jest-niebezpieczny-dla-zdrowia> [dostęp: 07.01.2025 r.]

Czynnikiem wpływającym na ograniczenie hałasu jest również zagospodarowanie przestrzeni publicznych i związane z tym tworzenie terenów zielonych, które oprócz pozytywnego wpływu na jakość powietrza, podnoszenia atrakcyjności przestrzeni publicznych i standardów życia mieszkańców, pełnią również funkcje akustyczne – stanowią naturalną barierę tłumiącą hałas.

Przewiduje się wystąpienie uciążliwości dla środowiska związanych ze wzmożonym hałasem i wibracjami o negatywnym i krótkotrwałym charakterze, dotyczących prac budowlanych, remontowych oraz modernizacyjnych powstałych w wyniku użytkowania maszyn i urządzeń mechanicznych. Podkreśla się, że czynności te będą wykonywane w porze dziennej przy użyciu sprawnego sprzętu budowlanego, przy zachowaniu określonych norm hałasu. Zaznacza się, iż oddziaływania te będą mieć charakter lokalny i ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych. Wśród przedsięwzięć zawartych w dokumencie, które mogą krótkotrwale oddziaływać na klimat akustyczny gminy Budziszewice wymienia się:

- Budowę, remont, modernizację i doposażenie placówek oświatowych,
- Utworzenie żłobka w Budziszewicach poprzez zaadaptowanie pomieszczeń w budynku szkoły podstawowej lub wybudowanie nowego budynku,
- Wspieranie jednostek odpowiadających za zachowanie porządku i bezpieczeństwa w Gminie, w tym budowę, remont i modernizację budynków jednostek OSP,
- Budowę, rozbudowę i remont sieci kanalizacyjnej, w tym: budowę lub rozbudowę sieci kanalizacyjnej Budziszewice – Rękawiec o długości ok. 6 km, budowę lub rozbudowę sieci kanalizacyjnej Budziszewice – Węgrzynowice o długości ok. 6 km oraz budowę przydomowych oczyszczalni ścieków – projekty realizowane na posesjach prywatnych, ok. 100 sztuk,
- Budowę, rozbudowę i remont sieci wodociągowej, w tym rozbudowę lub budowę sieci wodociągowej w obrębie miejscowości Teodorów i Budziszewice o długości ok. 2 km oraz rozbudowę lub budowę sieci wodociągowej w obrębie miejscowości Rękawiec o długości poniżej 1 km,
- Budowę sieci gazowej, w tym w miejscowości Budziszewice na odcinku poniżej 1 km i ciśnieniu nie większym niż 0,5 MPa,

- Zapewnienie warunków infrastrukturalnych dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego poprzez budowę dróg wewnętrznych o łącznej długości do 1 km oraz budowę sieci wodno-kanalizacyjnej o długości ok. 1 km,
- Budowę systemów retencjonujących wodę i spowalniających spływ powierzchniowy: budowę zbiornika retencyjnego w obrębie miejscowości Budziszewice lub w obrębie miejscowości Antolin, o powierzchni mniejszej niż 0,5 ha i głębokości mniejszej niż 3 m,
- Budowę, remont i modernizację dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym: przebudowę, remont drogi w Agnopolu o długości do 1 km, przebudowę, remont drogi w Nowym Rękawcu o długości do 1 km, budowę drogi gminnej w obrębie miejscowości Budziszewice o długości do 1 km (wybudowany odcinek stanowić będzie połączenie drogi powiatowej Budziszewice – Jeżów z drogą powiatową Budziszewice – Rękawiec), przebudowę, remont drogi Węgrzynowice – Węgrzynowice o długości do 1 km, przebudowę, remont drogi – ul. Graniczna w Budziszewicach o długości do 1 km, przebudowę, remont drogi w obrębie geodezyjnym Budziszewice o długości do 1 km, przebudowę, remont drogi Adamów – Antolin o długości do 1 km oraz przebudowę drogi w obrębie miejscowości Rękawiec o długości do 1 km,
- Budowę, remont i modernizację obiektów infrastruktury sportowej, kulturowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej,
- Przebudowę boiska z bieżnią wraz z budową oświetlenia o powierzchni ok. 2500 m² w Budziszewicach na terenie szkoły podstawowej,
- Budowę placu zabaw o powierzchni ok. 1500 m² w Budziszewicach na terenie szkoły podstawowej,
- Przebudowę gminnego boiska sportowego w Józefowie Starym o powierzchni ok. 10 000 m²,
- Urządzenie placu wypoczynkowo-rekreacyjnego przy Urzędzie Gminy w Budziszewicach (zieleni, mała architektura, powierzchnia ok. 2500 m²),
- Remont i modernizację świetlic na terenie Gminy, w tym remont świetlicy w Węgrzynowicach, obejmujący m.in. wyposażenie w instalację centralnego ogrzewania, wymianę instalacji wodno-kanalizacyjnej,
- Budowę, remont, modernizację i doposażenie obiektów użyteczności publicznej,

- Termomodernizację obiektów użyteczności publicznej,
- Rozwój inwestycji w zakresie OZE: projekty polegające na wymianie nieekologicznych kotłów na ekologiczne, a także instalacje prosumenckie fotowoltaiczne, kolektory słoneczne (działania planowane w stosunku do budynków gminnych oraz budynków prywatnych na terenie Gminy).

Zaznacza się jednak, że hałas, wibracje i drgania pojawiające się w wyniku realizacji ww. inwestycji występować będą jedynie w fazie początkowej, dotyczącej prac budowlanych i modernizacyjnych, a poziom hałasu nie będzie przekraczał norm wskazanych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014 poz. 112). Zmiany te będą miały charakter przejściowy i krótkotrwały. Ponadto wszystkie działania prowadzone będą przy wykorzystaniu najlepszych dostępnych technik (BAT), uwzględniając metody zapewniające oszczędność energii i zasobów surowcowych.

Podsumowując, realizacja przedsięwzięć wskazanych w projekcie przedmiotowego dokumentu nie wpłynie w sposób znaczący i negatywny na stan klimatu akustycznego Gminy. Krótkotrwałe i negatywne oddziaływania mogą wystąpić na etapie realizacji poszczególnych działań, jednakże ostatecznie przewiduje się pozytywny wpływ na klimat akustyczny, szczególnie poprzez budowę, remont i modernizację dróg/ścieżek/tras rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, promocję i wspieranie rozwoju transportu rowerowego na terenie Gminy, w tym rozwój infrastruktury rowerowej, a także poprzez stosowanie nowoczesnych nawierzchni asfaltowych redukujących hałas oraz upłynnienie ruchu drogowego, co może sukcesywnie ograniczyć negatywne oddziaływania na klimat akustyczny i zmniejszyć poziom natężenia hałasu.

W ramach realizacji przedsięwzięć wskazanych w projekcie Strategii nie przewiduje się wystąpienia promieniowania elektromagnetycznego. Ponadto zaznacza się, że na podstawie wykonanych pomiarów na terenie gminy Budziszewice w 2021 roku nie zaobserwowano przekroczonych poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych. Zarówno w roku 2022, jak i w 2023 roku, na terenie Gminy nie zlokalizowano punktu pomiarowego. Bazując na wynikach pomiarów zawartych w Ocenie poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie łódzkim, zarówno w przypadku monitoringu

stałego, jak i badawczego, nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, ponieważ w żadnym punkcie pomiarowym wskaźnik WME nie przekroczył wartości 1.

6.1.4. Woda

Jednym z kluczowych aspektów w zakresie zapewnienia odpowiedniego stopnia ochrony środowiska, uwzględnionych w projekcie Strategii, jest zapewnienie ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

W zakresie większości zadań inwestycyjnych przewiduje się pozytywny wpływ na stan wód. W przypadku projektów dotyczących budowy, rozbudowy i remontu sieci kanalizacyjnej, w fazie eksploatacji, przewidywane jest pozytywne, pośrednie i stałe oddziaływanie na stan jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych poprzez ograniczenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska. Pozytywny i pośredni wpływ przewiduje się również na zdrowie ludzi. Modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej umożliwi skuteczniejsze oczyszczanie ścieków, co przekłada się na wyższą jakość oczyszczonej wody trafiającej do środowiska, podniesienie poziomu bezpieczeństwa funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej, minimalizując tym samym ryzyko wystąpienia szkód względem środowiska przyrodniczego i ludzi. W trakcie prac budowlanych ścieki bytowe gromadzone będą w przenośnych kontenerach sanitarnych zlokalizowanych na zapleczu socjalnym i systematycznie wywożone i opróżniane zgodnie z obowiązującymi zasadami. W związku z powyższym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko wodne. Właściwie zaprojektowane i utrzymane sieci kanalizacyjne zmniejszają infiltrację nieczystości do wód gruntowych, co chroni zasoby wód podziemnych przed zanieczyszczeniem. Oddziaływania negatywne związane z budową sieci kanalizacyjnej dotyczyć będą etapu budowy – zaznacza się jednak, iż ustąpią po zakończeniu prac budowlanych. W związku z powyższym inwestycja ta jest kluczowa dla zrównoważonego rozwoju gminy Budziszewice oraz ochrony środowiska przyrodniczego.

Jedno z działań planowanych w ramach Strategii dotyczy wsparcia mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscach, gdzie nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej. Realizacja tego zadania niesie za sobą wiele korzyści, w tym m.in. ograniczenie obecności szkodliwych substancji w środowisku oraz zmniejszenie

konieczności budowy dużych infrastrukturalnych systemów kanalizacyjnych. Umożliwi również zrównoważone gospodarowanie wodą poprzez jej recykling. Woda po oczyszczeniu może być ponownie wykorzystana do celów niekonsumpcyjnych, co przyczynia się do oszczędności wody pitnej i zmniejsza presję na lokalne zasoby wodne. Właściwie zaprojektowane i utrzymywane oczyszczalnie ścieków zmniejszają ryzyko lokalnych zanieczyszczeń, które mogą mieć negatywny wpływ na zdrowie mieszkańców oraz jakość życia w danej społeczności. Odpowiednia eksploatacja oczyszczalni minimalizuje możliwość wycieków i nieszczelności. Wśród niekorzystnych aspektów przydomowych oczyszczalni ścieków wymienić można potencjalne niewłaściwe użytkowanie – mniejsze systemy mają niższą odporność na nagłe przeciążenia hydrauliczne oraz zmiany liczby użytkowników. Aby zapobiec tym problemom, warto zastosować odpowiednio duży osadnik wstępny, który pomoże ograniczyć przeciążenia.

Brak realizacji wskazanych w projekcie Strategii działań może negatywnie wpłynąć na stan wód podziemnych poprzez obniżenie poziomu wód gruntowych oraz pogorszenie stanu chemicznego wskutek niekontrolowanego przedostawania się zanieczyszczeń do cieków wodnych oraz gleby. Zaniechanie realizacji działań zarówno o charakterze edukacyjnym, jak i inwestycyjnym, może negatywnie oddziaływać na stan JCW. Ponadto, zaniechanie działań utrzyma presję antropogeniczną, co z pewnością zwiększy ilość zanieczyszczeń trafiających do środowiska.

Zgodnie z danymi przedstawionymi w rozdziale 3.5., na terenie gminy Budziszewice zlokalizowane są 3 JCWP zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, a ich stan ogólny określony jest jako zły. Ponadto Gmina znajduje się w obrębie trzech JCWPd, których stan ogólny ocenia się jako dobry. Cel środowiskowy, zarówno pod względem stanu chemicznego, jak i ilościowego, określony jest jako dobry. Ponadto ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest niezagrożona.

Biorąc pod uwagę ustalenia określone w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stwierdza się, iż wymienione niżej działania wskazane w projekcie Strategii przyczynią się do ograniczenia przedostawania się zanieczyszczeń (przede wszystkim ścieków komunalnych oraz zanieczyszczeń pochodzących z terenów rolniczych, jak również z innych źródeł związanych z działalnością antropogeniczną) zarówno do wód, jak i gleb:

- Budowa, rozbudowa i remont sieci kanalizacyjnej, w tym: budowa lub rozbudowa sieci kanalizacyjnej Budziszewice – Rękawiec o długości ok. 6 km, budowa lub rozbudowa sieci kanalizacyjnej Budziszewice – Węgrzynowice o długości ok. 6 km oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków – projekty realizowane na posesjach prywatnych, ok. 100 sztuk,
- Budowa, rozbudowa i remont sieci wodociągowej, w tym rozbudowa lub budowa sieci wodociągowej w obrębie miejscowości Teodorów i Budziszewice o długości ok. 2 km oraz rozbudowa lub budowa sieci wodociągowej w obrębie miejscowości Rękawiec o długości poniżej 1 km,
- Zapewnienie ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków,
- Budowanie świadomości ekologicznej mieszkańców, m.in. poprzez kampanie i materiały edukacyjno-informacyjne.

Projekt Strategii wskazuje działania dotyczące budowy, remontu i modernizacji dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Inwestycje w tym zakresie mogą wpłynąć na okresowe zaburzenia poziomu wód gruntowych. Zaznacza się jednak, że po zakończeniu prac budowlanych powinien on ulec stabilizacji. Źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych mogą być substancje ropopochodne związane z nowopowstałymi odcinkami dróg. Z tego względu zaznacza się konieczność przestrzegania zakazu odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do środowiska. Ponadto, na stan wód wpływ mają również zanieczyszczenia pochodzące ze spływów deszczowych i roztopowych z nawierzchni dróg. Przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury drogowej mogą oddziaływać także na warunki hydrogeologiczne i gruntowo-wodne wód podziemnych. W tym miejscu zaznacza się, że kluczowym aspektem w zakresie ograniczenia negatywnego wpływu inwestycji na dany element środowiska jest projektowanie oczyszczalni ścieków gospodarczych i opadowych. Wśród czynników zapobiegających wskazuje się również na wprowadzenie zakazu przewozu substancji niebezpiecznych na drogach, które przebiegają przez strefy zasilania ujęć wód oraz pozostałych chronionych zasobów wodnych. Ze względu na skalę ww. przedsięwzięć, nie przewiduje się znaczących oddziaływań o charakterze negatywnym na dany element środowiska.

Prognozuje się również pozytywne, pośrednie i stałe oddziaływanie na dany element środowiska przyrodniczego poprzez działania z zakresu prowadzenia racjonalnej i efektywnej gospodarki odpadami oraz budowania świadomości ekologicznej mieszkańców, które wpłyną na ograniczenie ilości nielegalnie wprowadzanych odpadów do wód, co w sposób znaczący wpłynie na ich jakość oraz stan ekosystemów.

Do planowanych projektów, które w sposób pozytywny, bezpośredni i stały oddziaływać będą na stan wód powierzchniowych i podziemnych zalicza się również przedsięwzięcia dotyczące zielono-błękitnej infrastruktury, w tym również budowę zbiornika retencyjnego w obrębie miejscowości Budziszewice lub w obrębie miejscowości Antolin, o powierzchni mniejszej niż 0,5 ha i głębokości mniejszej niż 3 m, umożliwiającego oszczędzanie zasobów wodnych. Zagospodarowanie opadu w miejscu jego występowania pozwoli ograniczyć skutki suszy i istniejących niedoborów wody, a także umożliwi zasilanie warstw wodonośnych. Ponadto, stosowanie roślin hydrofitowych pozwoli na filtrację zanieczyszczeń i tym samym doprowadzi do poprawy czystości wód.

Rozwój inwestycji w zakresie OZE nie wymaga budowy zaplecza socjalnego oraz infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, dlatego też nie istnieje konieczność poboru wody i odprowadzania ścieków na etapie eksploatacji. Zarówno w przypadku fazy realizacji, jak i likwidacji przedsięwzięcia woda dostarczana będzie w zbiorczych opakowaniach dla celów spożywczych. Plac budowy wyposażony będzie w mobilne kabiny sanitarne typu toi-toi. Droga wewnętrzna do kontenerowych stacji elektroenergetycznych zostanie wykonana z kruszywa umożliwiającego swobodną infiltrację wód opadowych do gruntu. Pozwoli to na zachowanie aktualnego stanu hydrologicznego terenu przedsięwzięcia i obszarów sąsiednich.

Ponadto podkreśla się, iż budowa systemów retencyjnych wpisuje się w cele środowiskowe wskazane w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300). W związku z powyższym, działania te nie wpłyną na pogorszenie jakości wód, w tym nie będą oddziaływać na zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych, określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Jednocześnie podkreśla się, iż ocena oddziaływania poszczególnych zadań na jakość środowiska wodnego dokonywana będzie na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Poprawnie przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko skutecznie identyfikuje możliwości eliminacji ewentualnych negatywnych wpływów na cele ochrony JCW.

6.1.5. Powietrze

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 przewiduje zadania inwestycyjne związane z efektywnością energetyczną oraz działalnością ekologiczną (termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, rozwój inwestycji w zakresie OZE, prowadzenie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji), które w sposób znaczący, bezpośredni, stały i pozytywny wpłyną na jakość powietrza na analizowanym terenie poprzez minimalizowanie emisji gazów cieplarnianych do powietrza atmosferycznego pochodzących z wykorzystywania surowców energetycznych i tym samym wydają się konieczne do wykonania w zakresie przeciwdziałania skutkom postępujących zmian klimatu.

Zaznacza się krótkotrwałe i negatywne oddziaływanie w zakresie zwiększenia emisji pyłów i gazów, spowodowane wykonywaniem szeregu prac budowlanych, konstrukcyjno-montażowych oraz wzmożonym ruchem samochodów ciężarowych, a więc jedynie w fazie realizacji następujących przedsięwzięć: budowa, remont i modernizacja obiektów infrastruktury sportowej, kulturowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej; budowa, remont, modernizacja i doposażenie obiektów użyteczności publicznej; remont i modernizacja świetlic na terenie Gminy, w tym remont świetlicy w Węgrzynowicach, obejmujący m.in. wyposażenie w instalację centralnego ogrzewania, wymianę instalacji wodno-kanalizacyjnej; urządzenie placu wypoczynkowo-rekreacyjnego przy Urzędzie Gminy w Budziszewicach (zieleni, mała architektura, powierzchnia ok. 2 500 m²); przebudowa gminnego boiska sportowego w Józefowie Starym o powierzchni ok. 10 000 m²; budowa placu zabaw o powierzchni ok. 1 500 m² w Budziszewicach na terenie szkoły podstawowej; przebudowa boiska z bieżnią wraz z budową oświetlenia o powierzchni ok. 2 500 m² w Budziszewicach na terenie szkoły podstawowej; budowa systemów retencjonujących wodę i spowalniających spływ powierzchniowy: budowa zbiornika retencyjnego w obrębie miejscowości Budziszewice lub w obrębie miejscowości Antolin, o powierzchni mniejszej niż 0,5 ha i głębokości mniejszej niż

3 m. Wpływ ten będzie miał jedynie charakter lokalny, krótkotrwały i odwracalny, ograniczony do miejsca prowadzenia prac, co nie powinno wpłynąć negatywnie na stan jakości powietrza w dłuższej perspektywie czasu.

Co więcej, zadania mające na celu utworzenie spójnej sieci rowerowej oraz budowy, remontu i modernizacji dróg/ścieżek/tras rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w sposób pozytywny, stały i bezpośredni wpłyną na jakość powietrza na analizowanym obszarze, promując i rozwijając transport zrównoważony (rowerowy oraz publiczny).

W ramach projektów z zakresu budowy, remontu i modernizacji dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą przewiduje się negatywne, krótkotrwałe i bezpośrednie oddziaływanie na powietrze w zakresie prowadzenia prac remontowych związane z emisją spalin i pyłów pochodzących z urządzeń i maszyn budowlanych. Zaznacza się, że uciążliwości związane z zanieczyszczeniem powietrza nie będą znaczące, będą miały charakter krótkotrwały, lokalny i ustaną po zakończeniu fazy realizacji. Ponadto, inwestycje związane z infrastrukturą drogową w sposób pozytywny, stały i bezpośredni wpłyną na zmniejszenie ilości emitowanych zanieczyszczeń wskutek upłynnienia ruchu na szlakach komunikacyjnych. Inwestycje dotyczące infrastruktury drogowej będą miały pozytywny wpływ na jakość powietrza. Zaznacza się, że realizacja ww. działań powinna uwzględniać rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływania na środowisko, w tym m.in. stosowanie zieleni izolacyjnej i ekranów akustycznych, zapobiegające rozprzestrzenianiu się zanieczyszczeń i hałasu.

Istotnym elementem jest podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców – mają oni znaczący wpływ na jakość powietrza. Działania w danym zakresie będą ukierunkowane na określenie wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie ludzi, rośliny, zwierzęta oraz otoczenie, możliwości i sposobów efektywnego wykorzystania paliw, form korzystania ze zrównoważonych form transportu, czy też zdefiniowanie odpowiedzialności człowieka w ramach wpływu na stan powietrza.

Na jakość powietrza atmosferycznego w sposób pozytywny wpłynie infrastruktura OZE – wytworzona energia przyczyni się do obniżenia zapotrzebowania na energię pochodzącą ze źródeł konwencjonalnych, wpływając na obniżenie emisji zanieczyszczeń powietrza, w tym gazów cieplarnianych. Zanieczyszczenie powietrza przewidywane jest jedynie w fazie realizacji

przedsięwzięcia, poprzez emisję pyłów, spalin pochodzących z wykorzystywania maszyn i urządzeń w ramach montażu.

6.1.7. Powierzchnia ziemi

Realizacja projektów wskazanych w przedmiotowym dokumencie dotyczących budowy, remontu i modernizacji dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą może wpłynąć w sposób negatywny, krótkotrwały i bezpośredni na powierzchnię ziemi wyłącznie w fazie realizacji, związanej z prowadzeniem prac remontowo-budowlanych oraz wykopami. Po ich zaprzestaniu, teren zostanie uprzątnięty i doprowadzony do stanu wyjściowego. W fazie eksploatacji prognozuje się neutralny, stały i bezpośredni wpływ infrastruktury drogowej w zakresie zmiany ukształtowania powierzchni ziemi oraz zajęcia gruntów pod realizację poszczególnych inwestycji. Działania związane z rozwojem infrastruktury drogowej spowodują wzrost powierzchni utwardzonych, na których osadzać się mogą ścieki deszczowe. Ich ilość zależy od stopnia zanieczyszczenia atmosfery, rodzajów nawierzchni, placów i chodników, transportu kołowego, a także intensywności i czasu trwania opadów. Wśród głównych zanieczyszczeń wymienia się: zawiesiny ogólne, węglowodory, metale ciężkie oraz chlorki i środki chemiczne stosowane do utrzymania odpowiedniego stanu dróg w okresie zimowym. Ścieki deszczowe spływają pod wpływem grawitacji ze szczelnych powierzchni do przydrożnych rowów, pobliskich cieków wodnych, infiltrując w ten sposób do gruntu. W związku z tym konieczne jest zastosowanie odpowiednich systemów odprowadzania i podczyszczania zanieczyszczonych wód opadowych, co uniemożliwi przedostanie się szkodliwych substancji do wód i gleb. Ponadto lokalizacja nowych ciągów infrastruktury drogowej wiąże się ze zniszczeniem warstwy roślinnej, zmianą charakteru użytkowania gruntów, usunięciem warstwy glebowej oraz zmianami warunków hydrologicznych.

W ramach prac dotyczących budowy, rozbudowy i remontu sieci kanalizacyjnej, wodociągowej, gazowej i telekomunikacyjnej przewiduje się wystąpienie negatywnych, krótkotrwałych i bezpośrednich oddziaływań jedynie w fazie realizacji przedsięwzięć dotyczących prowadzenia prac instalacyjno-remontowo-budowlanych oraz wykopów, które ustaną wraz z ich zakończeniem i nie będą znaczące. Podkreśla się, że w fazie eksploatacji prognozuje się znacząco pozytywny, stały i pośredni wpływ na powierzchnię ziemi poprzez minimalizację ilości zanieczyszczeń/ścieków odprowadzanych do gleby.

Przebudowa, remont i modernizacja już istniejących obiektów oraz elementów infrastruktury technicznej nie będzie miała znaczącego, stałego i negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi ze względu na już istniejące zagospodarowanie danego obszaru.

Istotnym elementem w ramach realizacji wskazanych projektów strategicznych jest odprowadzanie i oczyszczanie ścieków oraz wód opadowych i roztopowych, które kumulując zanieczyszczenia pochodzące z powietrza, wód, gleby czy też powierzchni ulic stanowią jedne z poważniejszych zagrożeń dla środowiska. Zaznacza się, że istnieje możliwość ich minimalizowania poprzez stosowanie filtrów, separatorów, odstożników czy też systematyczny monitoring. Ponadto, odprowadzenie wód do odbiornika powinno odbywać się w oparciu o wymogi ochrony wód i prawa wodnego.

W zakresie prac związanych z budową, remontem i modernizacją dróg/ścieżek/tras rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, przewiduje się negatywne, krótkotrwałe i bezpośrednie oddziaływanie na powierzchnię ziemi dotyczące tworzenia dróg/ścieżek/tras rowerowych oraz instalacji elementów małej architektury, związane z pracami o charakterze budowlanym. Będą to jednak działania, które nie wpłyną w sposób znacząco negatywny na powierzchnię ziemi, a służyć będą rozwojowi transportu zrównoważonego, oddziałującego pozytywnie na wszystkie elementy środowiska przyrodniczego. Należy również podkreślić, że planowana sieć ciągów rowerowych w większości może być powiązana z już istniejącym układem komunikacyjnym.

W przypadku rozwoju infrastruktury OZE (instalacje prosumenckie fotowoltaiczne, kolektory słoneczne), przewiduje się negatywny wpływ na powierzchnię ziemi jedynie w fazie realizacji inwestycji poprzez posadowienie w gruncie konstrukcji pod panele fotowoltaiczne za pomocą wciskania lub wbijania, bez użycia fundamentów betonowych, co znacznie ograniczy oddziaływanie na powierzchnię ziemi. W związku z tym, że w fazie realizacji nie powstaną żadne odpady czy ścieki, które mogłyby zanieczyścić gleby, nie przewiduje się negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi. Na etapie realizacji generowane odpady zbierane będą w sposób selektywny i magazynowane w miejscach do tego przystosowanych oraz przekazywane podmiotom uprawnionym do odzysku lub unieszkodliwienia.

Pozytywne, pośrednie i stałe oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleby przewiduje się w przypadku zadania dotyczącego prowadzenia racjonalnej i efektywnej gospodarki odpadami – odpowiednie systemy segregacji i gospodarowania nimi wpłyną na ograniczenie składowania w miejscach do tego nieprzeznaczonych (np. lasy, łąki, pola), w tym również powstawania dzikich wysypisk śmieci.

Przedsięwzięcie, które w sposób negatywny, krótkotrwały i bezpośredni wpłynie na powierzchnię ziemi dotyczy budowy zbiornika retencyjnego w obrębie miejscowości Budziszewice lub w obrębie miejscowości Antolin, o powierzchni mniejszej niż 0,5 ha i głębokości mniejszej niż 3 m – prace związane będą z przekształceniem powierzchni ziemi poprzez prace wykopowe. Ponadto wystąpić może naruszenie struktury glebowej spowodowanej obecnością maszyn i urządzeń. Podkreśla się jednak, że obszary wokół planowanych inwestycji będą uwzględniać założenia błękitno-zielonej infrastruktury zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, a negatywne oddziaływania ustąpią wraz z zakończeniem prac. W związku z rozwojem funkcji turystyczno-rekreacyjnych zbiorników wodnych przewiduje się wzrost generowanych odpadów przez użytkowników, w związku z czym konieczne jest wprowadzenie i egzekwowanie odpowiednich zasad zagospodarowania tych terenów.

6.1.8. Krajobraz

Analizując wpływ działań z zakresu efektywności energetycznej (termomodernizacje budynków), budowy, remontu i modernizacji dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, budowy, rozbudowy i remontu sieci kanalizacyjnej, wodociągowej, gazowej i telekomunikacyjnej, zagospodarowania przestrzeni publicznych oraz budowy, remontu i modernizacji obiektów użyteczności publicznej może wystąpić krótkotrwały, negatywny i bezpośredni wpływ na krajobraz, związany z obecnością maszyn, urządzeń oraz przeprowadzanych prac remontowych. W fazie eksploatacji przewiduje się natomiast neutralny wpływ realizacji wskazanych projektów na kształtowanie istniejącego krajobrazu Gminy, ponieważ prowadzenie prac przewiduje się na terenach już zagospodarowanych, przekształconych antropogenicznie oraz ograniczonych lokalnie.

Realizacja działań związanych z budową, remontem, modernizacją i doposażeniem obiektów użyteczności publicznej wpłynie w sposób pozytywny, bezpośredni i stały na krajobraz poprzez poprawę walorów estetycznych budynków i przestrzeni publicznych. Tego rodzaju przedsięwzięcia mogą przyczynić się do poprawy estetyki przestrzeni publicznej poprzez odnowienie istniejących obiektów, wprowadzenie nowoczesnych elementów architektonicznych oraz zagospodarowanie otoczenia budynków. Modernizacja obiektów pozwoli na harmonijne wkomponowanie ich w lokalny krajobraz, uwzględniając zasady ładu przestrzennego i ochrony walorów estetycznych. Przykładem może być zastosowanie materiałów i rozwiązań architektonicznych współgrających z otoczeniem, takich jak elewacje nawiązujące do lokalnych tradycji czy wprowadzenie zieleni wokół budynków. Doposażenie obiektów w nowoczesną infrastrukturę nie powinno znacząco wpływać na krajobraz, o ile zostanie zaplanowane z uwzględnieniem zasad ochrony przestrzeni. Ważnym elementem minimalizowania ewentualnych negatywnych skutków wizualnych jest odpowiednie ukrycie potencjalnych instalacji technicznych, aby nie zaburzały one estetyki otoczenia. Podsumowując, tego rodzaju inwestycje mogą pozytywnie wpłynąć na jakość przestrzeni publicznej, podnosząc zarówno jej funkcjonalność, jak i walory estetyczne.

W fazie eksploatacji przedsięwzięć związanych z racjonalną gospodarką odpadami przewiduje się pozytywne, pośrednie i stałe oddziaływanie na krajobraz ze względu na utrzymanie czystości i porządku, ograniczanie miejsc przeznaczanych na składowanie odpadów, redukując tym samym ingerencję w krajobraz.

Pośredni, stały i pozytywny wpływ na krajobraz możliwy jest również w przypadku prowadzenia edukacji ekologicznej mieszkańców – prawidłowo ukształtowane postawy mogą wpłynąć na dbałość o czystą, wspólną przestrzeń.

Urządzenie placu wypoczynkowo-rekreacyjnego przy Urzędzie Gminy w Budziszewicach pozytywnie wpłynie na krajobraz, wzbogacając przestrzeń o estetyczne elementy zieleni i małej architektury. Inwestycja ta poprawi walory wizualne otoczenia, tworząc atrakcyjną przestrzeń publiczną, pełniącą funkcję miejsca odpoczynku i rekreacji dla mieszkańców. Dzięki zrównoważonemu zagospodarowaniu obszaru, przedsięwzięcie wpisze się w charakter lokalnego krajobrazu, jednocześnie podnosząc jego funkcjonalność i estetykę.

W fazie realizacji przedsięwzięcia dotyczącego budowy zbiornika retencyjnego w obrębie miejscowości Budziszewice lub w obrębie miejscowości Antolin, o powierzchni mniejszej niż 0,5 ha i głębokości mniejszej niż 3 m, przewiduje się krótkotrwały, negatywny i bezpośredni wpływ na krajobraz, związany z obecnością maszyn i urządzeń w ramach prac związanych z budową zbiornika. Należy podkreślić, że budowa zbiorników w sposób stały i bezpośredni będzie wpływać neutralnie na krajobraz, stając się jednym z jego elementów i wkomponowując się w uwarunkowania przestrzenne Gminy. Jednocześnie, zbiornik retencyjny stanie się częścią przestrzeni z otaczającą zielenią i terenami rolnymi, co przyczyni się do podniesienia atrakcyjności rekreacyjnej obszaru. Dzięki odpowiedniemu zagospodarowaniu terenu wokół zbiornika (np. zieleni, mała architektura), przedsięwzięcie może wpłynąć pozytywnie na integrację krajobrazu z jego funkcją użytkową, nie powodując znacznych ingerencji w istniejący układ przestrzenny.

Tworzenie i ochrona zielonych przestrzeni publicznych ma zdecydowanie pozytywny wpływ na krajobraz. Takie działania przyczyniają się do zwiększenia estetyki i atrakcyjności wizualnej przestrzeni, integrując elementy zieleni z otoczeniem zabudowy na terenie Gminy. Nowo utworzone zielone przestrzenie wzbogacają krajobraz, wprowadzając naturalne elementy, które współgrają z istniejącą zabudową i terenami użytkowymi. Roślinność poprawia strukturę wizualną przestrzeni, a jednocześnie wpływa korzystnie na mikroklimat. Ochrona istniejących terenów zielonych pozwala zachować wartości przyrodnicze i kulturowe krajobrazu, chroniąc przed nadmiernym przekształceniem antropogenicznym. Ponadto zielone przestrzenie działają jako korytarze ekologiczne, wspierając różnorodność biologiczną i poprawiając spójność krajobrazową. Odpowiednie projektowanie i utrzymanie takich przestrzeni minimalizuje negatywne skutki działalności człowieka, podkreślając naturalny charakter środowiska i podnosząc jakość życia mieszkańców.

Podkreśla się, że lokalizacja projektów wskazanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 uwzględniać będzie założenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania oraz istniejące walory ekologiczne, estetyczne i kulturowe, zachowując tym samym ważne i charakterystyczne cechy krajobrazu. Założenia projektu Strategii mają również na celu minimalizację zjawiska rozproszenia zabudowy, co przyczyni się do wykorzystania przestrzeni już przekształconych antropogenicznie oraz

do zachowania jak największej powierzchni otwartej, biologicznie czynnej i utrzymującej posiadane walory przyrodnicze.

6.1.9. Klimat

Na przestrzeni ostatnich lat zauważa się coraz intensywniejsze zjawiska dotyczące postępujących zmian klimatycznych – nawałne deszcze, długotrwałe upały i okresy bezwietrzne, burze śnieżne występujące w okresie wiosennym, trąby powietrzne i huragany latem. Zjawiska te skutkują zniszczeniami i stratami w zakresie infrastruktury, dóbr materialnych, sektorze gospodarczym, czy też rolnictwie. W związku z powyższym, Ministerstwo Środowiska opracowało dokument „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, na podstawie analiz wykonanych przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dokument ten ma na celu ograniczenie gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi, wskazując cele i kierunki działań w procesie adaptacji do zmian klimatu.

Celem głównym SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Dokument wyznacza również 6 celów strategicznych: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich, rozwój transportu w warunkach zmian klimatu, zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu, stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu oraz kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Na podstawie analizy trendów zmian klimatu w Polsce do 2030 r. przewiduje się wzrost liczby dni z temperaturą powyżej 25°C, temperatury średniej rocznej, długość okresów mokrych, wydłużenie okresu wegetacyjnego, natomiast zmniejszeniu ulegnie liczba dni z pokrywą śnieżną.

Zmiany klimatyczne oddziałują na takie sfery jak: gospodarka wodna, różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione, leśnictwo, energetyka, rolnictwo, transport, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane, budownictwo oraz zdrowie.

Przeprowadzone analizy wykazały, iż sytuacje nadmiaru lub deficytu wód będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Szczególnym zagrożeniem są powodzie błyskawiczne, wywołane przez obfite opady deszczu. Zmniejszająca się liczba dni z pokrywą śnieżną ma wpływ zarówno pozytywny, jak i negatywny (niższe prawdopodobieństwo powodzi, przy możliwym pogorszeniu struktury gleby i kondycji ekosystemów). Szczególnie narażone na ryzyko niedoborów wody jest rolnictwo – bazując na danych KLIMADA, województwo łódzkie nie jest zagrożone deficytem wody dostępnej dla gospodarki. Zaznacza się, iż zwiększone ryzyko powodzi związane jest również z niewłaściwą gospodarką przestrzenną (prowadzenie inwestycji na terenach zagrożonych), jak i działalnością antropogeniczną.

Zmiany klimatyczne mogą również wpłynąć na różnorodność biologiczną i obszary prawnie chronione. Ocieplenie się klimatu może spowodować migrację gatunków, w tym obcych inwazyjnych oraz wycofywaniem się gatunków, które nie są przystosowane do wysokich temperatur i suszy latem. Zmiany w reżimie hydrologicznym mogą również spowodować zwiększenie liczby powodzi, suszy, osuwisk ziemi, czy też erozji wodnej w korytach cieków. Ponadto, możliwe jest zanikanie małych powierzchniowych zbiorników wodnych, stanowiących miejsca bytowania dla licznych gatunków.

W przypadku leśnictwa, zmiany klimatyczne mogą oddziaływać na składy gatunkowe i typy lasów. Wzrost temperatury, a także zmniejszanie się grubości i czasu zalegania pokrywy śnieżnej sprzyja spadkowi wilgotności w lasach, co wpływa na zwiększone ryzyko wystąpienia pożarów. Pozytywnym aspektem zachodzących zmian jest zmniejszenie częstotliwości chorób grzybowych, co związane jest z wydłużonym okresem suchym.

Odnosząc się do wpływu zmian klimatycznych na energetykę, występujące sieci napowietrzne są narażone na awarie spowodowane silnymi wiatrami, skutkując ograniczeniem w dostarczaniu energii elektrycznej do odbiorców. W przypadku energetyki wiatrowej, przewiduje się pogorszenie warunków energetycznych, co związane jest z nieprzewidywalnością występowania silnych wiatrów, huraganów oraz długich okresów

bezwietrznych. Zaznacza się, że wzrost znaczenia OZE powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych. W przypadku energii słonecznej, przewiduje się poprawę warunków w okresie letnim ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie ich w okresie zimowym ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem.

Zmiany klimatyczne w rolnictwie, w tym w szczególności odnoszące się do temperatury i opadów, mogą prowadzić do poprawy warunków dla roślin ciepłolubnych, takich jak: kukurydza, słonecznik, soja, winorośle, czy też pszenica. Zwiększenie temperatury może również wpłynąć na zagrożenie ze strony szkodników roślin uprawnych. Wzrost częstotliwości i intensywności susz wpłynie na zwiększenie zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Prognozuje się również przesuszanie gleby, a także występujące intensywne opady. Powyższe czynniki mogą skutkować również we wzroście cen za produkty rolne.

Wśród podstawowych zadań, które powinny być wdrażane na terenie Gminy w zakresie adaptacji do zmian klimatu, wyróżnia się przede wszystkim: ochronę struktur przyrodniczych i terenów biologicznie czynnych, zachowanie spójności i drożności sieci ekologicznej, przeciwdziałanie wzrostowi temperatury na terenach zabudowanych i jego skutkom, zwiększenie retencji poprzez wydłużenie czasu obiegu wody i spowolnienie jej odpływu.

Kolejnym elementem, na który wpływ mają zachodzące zmiany klimatyczne, jest transport. Silne wiatry powodują zniszczenia infrastruktury drogowej i pojazdów, zaburzając tym samym płynność przejazdu. Wysokie temperatury również oddziałują w sposób negatywny zarówno na pojazdy, jak i elementy infrastruktury drogowej.

W zakresie gospodarki przestrzennej i obszarów zurbanizowanych, prognozuje się zmniejszenie zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności, w tym m.in. przez zwiększone ryzyko powodziowe, osuwiskowe, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, czy też deficyt wody. Obszary zurbanizowane/miasta zagrożone są występowaniem wysp ciepła, silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą, skutkującą w deficycie wody w miastach. Ulewne deszcze stanowią zagrożenie dla infrastruktury miejskiej poprzez podtopienia, osuwiska i związane z tym zniszczenie ciągów komunikacyjnych, budynków i mienia.

Odnosząc się do budownictwa, przewiduje się duże wahania wartości ekstremalnych w zakresie takich zjawisk jak wiatry i opady – z tego względu oddziaływanie tych czynników powinno być uwzględnione w zakresie projektowania zarówno posadowienia, jak i konstrukcji niosącej budowli. Opady deszczu silnie oddziałują na sprawność sieci kanalizacyjnych, a także w zakresie warunków lokalizacji obiektów na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz występowania osuwisk.

Zachodzące zmiany klimatyczne oddziałują również na zdrowie człowieka, szczególnie poprzez stwarzanie warunków dla wzrostu zanieczyszczeń powietrza i wody, rozwoju bakterii powodujących zakażenia pokarmowe, a także chorób zakaźnych przenoszonych przez owady. Istotnym zagrożeniem jest również zwiększona zachorowalność na raka skóry, a także choroby układu krążenia i oddechowego. Ponadto wydłużenie sezonów pylenia roślin może nasilić objawy alergiczne. Podsumowując, zmiany klimatyczne będą wpływać nie tylko na funkcjonowanie i aktywność instytucji systemu ochrony zdrowia, ale również na jakość życia i zdrowia społeczności.

Jednym z ważniejszych założeń uwzględnionych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 jest adaptacja do zmian klimatycznych, będąca procesem przystosowywania do istniejących i przyszłych warunków klimatycznych oraz wynikających z nich skutków. Wskazane działania mają na celu również zapobieganie możliwym zniszczeniom infrastruktury technicznej, minimalizację potencjalnych strat w rolnictwie oraz innych sektorach gospodarki.

W przypadku działań dotyczących rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, przewiduje się pozytywny, stały i bezpośredni wpływ na klimat w zakresie łagodzenia skutków suszy oraz powodzi. Zadanie to pełni wiele funkcji, w tym m.in. zatrzymywanie wody deszczowej w miejscu opadu, pochłanianie dwutlenku węgla i zmniejszanie stopnia zanieczyszczenia powietrza, łagodzenie efektu miejskiej wyspy ciepła, zachowanie ciągłości ekologicznej, czy też promowanie zrównoważonych rozwiązań.

Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na klimat przewiduje się w przypadku rozwoju inwestycji w zakresie OZE, które mają na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, minimalizowanie zapotrzebowania na energię wytwarzaną z tradycyjnych źródeł i tym samym poprawę jakości powietrza. Istotnym

elementem o tożsamym oddziaływaniu w danym zakresie jest podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców i aktywne promowanie stosowania energooszczędnych technologii w gospodarstwach domowych, instytucjach, podmiotach i obiektach użyteczności publicznej, co umożliwi tworzenie pozytywnych wzorców oraz wdrażania dobrych praktyk i nawyków w celu oszczędzania zasobów naturalnych oraz ograniczania emisji zanieczyszczeń (m.in. poprzez korzystanie ze zrównoważonych środków transportu, korzystanie z OZE, zrównoważoną konsumpcję).

Uwzględniając przedsięwzięcia dotyczące budowy, remontu i modernizacji dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, budowy, rozbudowy i remontu sieci kanalizacyjnej, wodociągowej, gazowej i telekomunikacyjnej, budowy, remontu i modernizacji obiektów użyteczności publicznej przewiduje się chwilowe negatywne i bezpośrednie oddziaływanie na klimat i mikroklimat ze względu na emitowanie zanieczyszczeń pochodzących z maszyn i urządzeń budowlanych do atmosfery.

W ramach oddziaływania projektów strategicznych na klimat, w tym mikroklimat, prognozuje się również pozytywny, pośredni i stały wpływ w zakresie rozwoju i promocji transportu publicznego, w tym niskoemisyjnego i elektromobilnego, a także budowa, remont i modernizacja dróg/ścieżek/tras rowerowych wraz z infrastrukturą techniczną, co umożliwi redukcję emisji spalin.

Kluczowym aspektem w tym zakresie jest również promowanie energooszczędnych technologii w gospodarstwach domowych, instytucjach, podmiotach i obiektach użyteczności publicznej, co pozytywnie wpływa na klimat poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych. Dzięki zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej i ciepłej, zmniejsza się obciążenie środowiska wynikające z wytwarzania energii z paliw kopalnych. Ponadto, wdrażanie energooszczędnych rozwiązań sprzyja ograniczeniu śladu węglowego oraz wspiera długoterminową adaptację do zmian klimatycznych poprzez bardziej efektywne gospodarowanie zasobami.

Wśród działań uwzględnionych w projekcie Strategii jest również wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, takie jak lampy LED, która ma istotny wpływ na ochronę klimatu. Redukuje zużycie energii elektrycznej, co bezpośrednio przekłada się na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych. Dzięki niższemu zużyciu prądu i dłuższej żywotności technologii energooszczędnych ogranicza się także ilość odpadów związanych z wymianą tradycyjnych

źródeł światła. To działanie wspiera zrównoważony rozwój i przyczynia się do realizacji celów klimatycznych.

Prowadzenie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji, uwzględnione w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 ma znaczący wpływ na poprawę jakości powietrza i ochronę klimatu. Działania te, takie jak modernizacja źródeł ciepła, promowanie odnawialnych źródeł energii czy ograniczanie spalania paliw stałych, zmniejszają emisję szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery. Redukcja niskiej emisji przyczynia się do ograniczenia efektu cieplarnianego, ponieważ zmniejsza ilość dwutlenku węgla i innych gazów cieplarnianych. Ponadto, poprawa jakości powietrza pozytywnie wpływa na zdrowie mieszkańców oraz zwiększa odporność ekosystemów na zmiany klimatyczne, wspierając adaptację do nowych warunków środowiskowych.

Promocja dobrych praktyk związanych z ochroną środowiska i działaniami na rzecz ochrony klimatu będzie odgrywać istotną rolę w budowaniu świadomości ekologicznej społeczeństwa gminy Budziszewice. Zadanie to będzie wpływać na klimat poprzez edukację i angażowanie mieszkańców w działania proekologiczne, takie jak oszczędzanie energii, segregacja odpadów, ograniczanie zużycia zasobów naturalnych oraz korzystanie z odnawialnych źródeł energii. W efekcie zwiększenie zaangażowania społeczności w podejmowanie działań przyjaznych dla środowiska prowadzi do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, ograniczenia negatywnego wpływu na ekosystemy oraz wspiera adaptację do zmian klimatycznych. Tego typu inicjatywy przyczyniają się także do kształtowania trwałych nawyków sprzyjających ochronie klimatu.

6.1.10. Zasoby naturalne

W przypadku realizacji przedsięwzięć wskazanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030, nie przewiduje się znacząco negatywnego i stałego oddziaływania na stan zasobów naturalnych. Jedynie w fazie realizacji przedsięwzięć związanych z budową, remontem i modernizacją dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, budową, rozbudową i remontem sieci kanalizacyjnej, wodociągowej, gazowej i telekomunikacyjnej oraz budową, remontem i modernizacją obiektów użyteczności publicznej przewiduje się wykorzystanie paliw do zasilania maszyn i urządzeń stosowanych w pracach o charakterze budowlanym, jednak mając na uwadze lokalny charakter inwestycji,

skalę przedsięwzięć oraz stosowanie rozwiązań proekologicznych, nie powinny one wpłynąć na dany komponent środowiska.

W ramach wszystkich realizacji projektów z zakresu efektywności energetycznej (termomodernizacje budynków, infrastruktura OZE) prognozuje się pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na zwiększenie wykorzystywania odnawialnych surowców energetycznych, co oddziaływać będzie również na ograniczenie powstawania zanieczyszczeń gazowych i pyłowych emitowanych do powietrza atmosferycznego.

Pozytywny, stały i pośredni wpływ na zasoby naturalne przewiduje się w przypadku działań wymienionych w ramach adaptacji do zmian klimatu i działalności ekologicznej.

Korzystne i bezpośrednie oddziaływania na dany element środowiska przyrodniczego przewiduje się również w zakresie prowadzenia działań z zakresu racjonalnej gospodarki wodnej, przede wszystkim w zakresie budowy systemów retencjonujących wodę i spowalniających spływ powierzchniowy, stanowiąc tym samym ochronę przed skutkami nasilonych opadów, jak i rezerwę w czasie występowania okresów suszy.

Pozytywny wpływ na zasoby naturalne wystąpi również w ramach realizacji przedsięwzięć z zakresu zagospodarowania przestrzeni publicznych – tworzenie zielonych przestrzeni w sposób korzystny wpłynie na powierzchnie czynne biologicznie, a także na rozwój fauny i flory na terenie Gminy.

Biorąc pod uwagę działania związane ze zwiększeniem retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych, retencjonowanie wody w zbiornikach i rowach spowalnia odpływ wód opadowych, co pomaga w ochronie zasobów wodnych przed ich nadmiernym wyczerpywaniem. Ponadto tworzenie i ochrona mokradeł oraz oczek wodnych stwarza siedliska dla wielu gatunków roślin i zwierząt, wspierając równowagę ekosystemów, a prawidłowe użytkowanie gleb oraz przeciwdziałanie erozji zapobiega degradacji gruntów rolnych, zachowując ich zdolność produkcyjną i zwiększając zdolność do zatrzymywania wody.

6.1.11. Zabytki

W ramach wskazanych projektów strategicznych nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na zabytki. Realizacja planowanych przedsięwzięć prowadzona będzie przy stosowaniu zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, a wpływ na zabytki będzie neutralny lub pozytywny. Prace inwestycyjne, takie jak modernizacja infrastruktury drogowej, rozwój infrastruktury technicznej czy budowa nowych obiektów, będą prowadzone poza obszarami występowania obiektów zabytkowych oraz w sposób minimalizujący ewentualne ryzyko dla zabytków.

Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na dany element środowiska przyrodniczego prognozuje się w przypadku przedsięwzięć związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznych, w tym szczególnie w zakresie prowadzenia działań rewitalizacyjnych (*Opracowanie gminnego programu rewitalizacji oraz Włączanie mieszkańców w gospodarowanie przestrzenią i procesy rewitalizacyjne*).

Biorąc pod uwagę szczegółowość projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 nie przewiduje się, aby wskazane zadania inwestycyjne miały w sposób potencjalnie negatywny oddziaływać na dany element środowiska przyrodniczego. Ponadto założenia dokumentu nie przewidują zmiany sposobu zagospodarowania przestrzeni, na których zlokalizowane są zabytki. Należy również zaznaczyć, że wszelkie prace, które mogłyby dotyczyć obiektów zabytkowych, będą uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, spełniając wszelkie wymogi konserwatorskie.

6.1.12. Dobra materialne

Przewiduje się, że realizacja zadań inwestycyjnych wskazanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 w sposób pozytywny, stały i bezpośredni wpłynie na dobra materialne, będące przedmiotem podejmowanych przedsięwzięć. Na skutek podjętych prac poprawie ulegnie stan budynków, infrastruktury drogowej i technicznej, zabytków, terenów rekreacyjno-sportowych, zielonych oraz przestrzeni publicznych. Jednym z kluczowych aspektów jest uzbrojenie obszaru w podstawową infrastrukturę techniczną, co w sposób znacząco pozytywny, pośredni i stały oddziaływać będzie na poziom konkurencyjności gospodarczej, a także atrakcyjność obszaru dla lokalnej społeczności,

wpływając tym samym na ich jakość i poziom życia. Termomodernizacja budynków poprawi ich efektywność energetyczną i funkcjonalność, zwiększając ich wartość użytkową. Budowa i modernizacja obiektów sportowych, placów zabaw, zielonych przestrzeni publicznych i małej architektury wzmocnią walory rekreacyjne oraz estetyczne miejscowości, co wpłynie pozytywnie na atrakcyjność Gminy dla mieszkańców i turystów.

6.1.14. Oddziaływania skumulowane

Skumulowane oddziaływania mogą wystąpić w przypadku równoczesnej realizacji kilku zadań zaplanowanych w zakresie projektu Strategii. Mając na uwadze charakter oraz brak szczegółowych parametrów dotyczących realizacji zamieszczonych w przedmiotowym dokumencie przedsięwzięć, nie przewiduje się wystąpienia negatywnych oddziaływań skumulowanych, powodujących niekorzystne zmiany w środowisku w przypadku realizacji założeń dokumentu. Nie określono również dokładnego czasu realizacji poszczególnych przedsięwzięć, a wystąpienie oddziaływań skumulowanych zależy od harmonogramu prac, który na obecnym etapie nie jest możliwy do określenia, mając na uwadze dostępność środków finansowych, które mogą ulec zmianie w wyniku przyszłych decyzji budżetowych lub możliwości pozyskania funduszy zewnętrznych. Ponadto realizacja niektórych przedsięwzięć wymaga przeprowadzenia dodatkowych analiz, uzyskania pozwoleń administracyjnych lub doprecyzowania zakresu działań, co wpływa na możliwość dokładnego zaplanowania terminów. Co więcej, projekt Strategii obejmuje szeroki zakres inicjatyw, które mogą być uzależnione od współpracy z innymi podmiotami oraz od zmian w uwarunkowaniach prawnych i organizacyjnych. Biorąc pod uwagę aktualny stan wiedzy oraz dostępne informacje, zakłada się, że skala i zakres przewidzianych inwestycji nie stwarzają ryzyka skumulowanych oddziaływań, a realizacja zadań przeprowadzana będzie w różnym czasie, przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa oraz zastosowaniu środków minimalizujących uciążliwość związane z ich przeprowadzaniem.

Jednocześnie zaznacza się, że szczegółowa ocena dotycząca danego oddziaływania będzie wymagana w przypadku postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczących realizacji poszczególnych projektów strategicznych.

7. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Podstawowym celem Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 jest zapewnienie obecnym i przyszłym mieszkańcom wysokiej jakości życia przy wykorzystaniu istniejących potencjałów. Przedmiotowy dokument wskazuje następującą wizję rozwoju: *Gmina Budziszewice zapewnia warunki do życia pełnego możliwości dla wszystkich mieszkańców, wspierając aktywność sportową, kulturalną i edukacyjną, gdzie każdy mieszkaniec czuje się integralną częścią społeczności. Rozwój kompleksowej infrastruktury tworzy przestrzeń przyjazną dla obecnych i przyszłych pokoleń. Razem budujemy naszą wspólną przyszłość.*

Strategia Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 wskazuje również trzy cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, które umożliwią wyeliminowanie istniejących barier rozwojowych oraz realizację przyjętej wizji rozwoju. Podkreśla się, że wskazane cele są zgodne z założeniami dokumentów strategicznych na poziomie międzynarodowym, krajowym i regionalnym, uwzględniając aspekty dotyczące ochrony środowiska i rozwoju zrównoważonego. Wśród potencjalnych skutków braku realizacji projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 przewiduje się:

- pogorszenie jakości życia mieszkańców oraz warunków bezpieczeństwa w przypadku braku realizacji projektów związanych z infrastrukturą drogową, przede wszystkim poprzez zwiększenie emisji spalin i hałasu,
- brak wykorzystania istniejących potencjałów rozwojowych dotyczących turystyki,
- brak realizacji działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu,
- niezachowanie właściwego stanu obiektów dziedzictwa kulturowego,
- pogorszenie stanu środowiska wskutek odprowadzania ścieków wprost do środowiska, co stanowi zagrożenie sanitarne i ekologiczne, a ponadto oddziałuje na poziom i jakość życia mieszkańców,
- brak rozwoju terenów zielonych stanowiących ostoje dla zwierząt, skupisk roślin przyjaznych ptakom i owadom oraz obszarów pełniących funkcję rekreacyjno-wypoczynkową dla lokalnej społeczności,

- dalszą emisję niebezpiecznych substancji, zwiększenie zapotrzebowania na energię cieplną i jej zużycie w budynkach w przypadku braku realizacji działań z zakresu termomodernizacji budynków,
- spadek poziomu i jakości życia mieszkańców, w tym osłabienie więzi społecznych w związku z brakiem działań z zakresu budowy obiektów kulturowych, sportowych oraz rekreacyjnych,
- intensyfikację zjawiska rozproszonej zabudowy, wpływającej na ład przestrzenny Gminy, a także problemy z uzbrojeniem terenów mieszkalnych w niezbędną infrastrukturę techniczną,
- pogłębienie problemów społecznych występujących na terenie Gminy,
- zatrzymanie rozwoju gospodarczego i obniżenie poziomu przedsiębiorczości w przypadku braku realizacji działań z zakresu wyznaczenia i uzbrojenia terenów inwestycyjnych, wspierania mieszkańców w zakładaniu nowych działalności gospodarczych, aktywizacji zawodowej czy też organizacji kursów i szkoleń podnoszących kompetencje lokalnej społeczności,
- zwiększenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska na skutek niewystarczającej świadomości ekologicznej mieszkańców oraz niedostatecznej promocji dobrych praktyk,
- dalsze wykorzystywanie paliw kopalnych generujących szkodliwe zanieczyszczenia dla środowiska i zdrowia mieszkańców spowodowane brakiem inwestycji w ramach odnawialnych źródeł energii,
- zwiększenie ryzyka zanieczyszczenia środowiska naturalnego, w tym gleb i wód podziemnych, spowodowane brakiem rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej, co może wpłynąć na nieosiągnięcie wyznaczonych celów środowiskowych dla poszczególnych JCW,
- zagrożenie występującej różnorodności biologicznej oraz form ochrony przyrody,
- minimalizacja korzyści środowiskowych wynikających ze stosowania najnowszych rozwiązań technologicznych,
- brak zgodności z zasadami ochrony środowiska uwzględnionymi w dokumentach krajowych i międzynarodowych.

Wyznaczone cele i kierunki działań w projekcie Strategii mają na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego gminy Budziszewice. Odstąpienie od ich realizacji może negatywnie wpłynąć na wdrażanie ekologicznych rozwiązań oraz ograniczyć rozwój obszaru w sposób zrównoważony. Ponadto, spowoduje to niewykonanie zadań, które są kompatybilne i spójne z dokumentami nadrzędnymi dla przedmiotowego dokumentu. W związku z tym, ich realizacja wydaje się wskazana i w pełni uzasadniona – wyżej wymienione negatywne konsekwencje braku realizacji zadań inwestycyjnych udowodniły słuszność ich przeprowadzenia.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów

Potencjalne negatywne oddziaływania dotyczące realizacji poszczególnych inwestycji powinny być minimalizowane lub też całkowicie ograniczane, w tym m.in. poprzez wybór odpowiedniej lokalizacji, właściwą realizację, a także eksploatację przedsięwzięć. Ponadto zaznacza się konieczność wdrażania dobrych praktyk z zakresu ochrony środowiska na wszystkich etapach prowadzonych prac dotyczących poszczególnych zadań.

Analiza skutków wdrażania wskazanych w dokumencie działań inwestycyjnych wskazała, że negatywne oddziaływania mogą wystąpić głównie w fazie realizacji, na etapie prac budowlanych. Jednocześnie podkreśla się, że projekt Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 nie jest dokumentem określającym szczegółowe parametry z zakresu wyznaczonych projektów inwestycyjnych, a jego założenia w sposób znaczący przyczynią się do poprawy stanu środowiska przyrodniczego Gminy.

Na terenie gminy Budziszewice nie znajdują się obszary Natura 2000, w związku z czym projekt Strategii nie wprowadza zadań, które miałyby być realizowane na tych obszarach, nie przewiduje również zadań, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000.

Wśród działań ograniczających i minimalizujących negatywne oddziaływanie o charakterze organizacyjno-administracyjnym na środowisko wymienia się:

- odpowiednie przeprowadzenie procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć, zgodne z zasadami i wymaganiami ochrony środowiska,
- prowadzenie systematycznego monitoringu podejmowanych działań inwestycyjnych, analiza oraz podejmowanie stosownych decyzji w stosunku do otrzymanych wyników,
- zwiększenie świadomości proekologicznej lokalnej społeczności,
- lokalizację przedsięwzięć na podstawie dokonanych inwentaryzacji przyrodniczych,
- lokowanie inwestycji poza obszarami cennymi przyrodniczo,
- uwzględnianie zasad zrównoważonego zagospodarowania terenu.

Wymaga się, by wszelkie przedsięwzięcia związane z infrastrukturą drogową, techniczną, budową, remontem i modernizacją obiektów użyteczności publicznej oraz zagospodarowaniem przestrzeni publicznych wykonane zostały zgodnie z zasadami dobrych praktyk w danym zakresie. Przede wszystkim należy uwzględnić taką koncepcję i rozwiązania, by były one zgodne z istniejącym ukształtowaniem terenu. Wśród istotnych kwestii wyróżnia się także aspekty związane z omijaniem siedlisk przyrodniczych, tworzeniem przejść migracyjnych dla zwierząt, instalacją ogrodzeń ochronnych, projektowaniem pasów zieleni izolacyjnej czy też kanalizacji deszczowych wraz z ich podczyszczaniem.

Tabela 14. Proponowane działania minimalizujące niekorzystne oddziaływanie na środowisko wynikające z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030

Elementy środowiska przyrodniczego	Środki łagodzące i zalecenia
Formy ochrony przyrody	▶ Lokalizacja zaplecza budowy, na które składa się m.in. baza materiałowo-sprzętowa poza obszarem Natura 2000 oraz pozostałymi obszarami objętymi ochroną prawną.
Ludzie	▶ Wprowadzanie oznakowania na obszarach objętych pracami budowlanymi w celu zapewnienia bezpieczeństwa. ▶ Prowadzenie prac w porze dziennej przy zastosowaniu sprawnych maszyn i urządzeń, stosując właściwą organizację pracy w taki sposób, aby nie dopuszczać do nadmiernego zapylenia, emisji

	<p>hałasu i spalin oraz ewentualnych wycieków substancji ropopochodnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Nadzór i kontrola nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego. ▶ Lokowanie zielonych ekranów akustycznych. ▶ Stosowanie odpowiednich systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia wykorzystywane w pracach budowlanych. ▶ Lokowanie zaplecza inwestycji na terenie położonym możliwie najdalej od zabudowy mieszkaniowej.
<p>Zwierzęta</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wykonywanie inwentaryzacji budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy przed realizacją przedsięwzięcia. ▶ Prowadzenie prac instalacyjnych poza okresem lęgowym ptaków. ▶ Przywrócenie stanu siedlisk sprzed podejmowanych interwencji. ▶ Zapobieganie pojawieniu się zwierząt na obszarze realizowanych inwestycji. ▶ Realizowanie działań w możliwie jak najkrótszym czasie. ▶ Zakładanie nowych siedlisk poprzez tworzenie kompleksów leśnych, zespołów roślinnych, systemów nasadzeń. ▶ Tworzenie przejść migracyjnych dla zwierząt. ▶ Stosowanie warstw antyrefleksyjnych zapobiegających efektowi odbicia światła, mogącego stanowić zagrożenie dla ptactwa. ▶ W przypadku planowanych prac związanych z remontami budynków, przed ich podjęciem wskazane jest przeprowadzenie analizy potencjalnego wpływu na siedliska chronionych gatunków ptaków, w tym m.in. na jerzyka (<i>Apus apus</i>) i wróbla (<i>Passer domesticus</i>) oraz nietoperzy. Należy także zaproponować działania minimalizujące i kompensujące negatywny wpływ na zwierzęta. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji. ▶ Zapewnienie ochrony zwierząt w czasie prowadzenia prac termomodernizacyjnych oraz instalacyjnych odnawialnych źródeł energii (m.in. zabezpieczanie lub przenoszenie gniazd, pozostawianie otwartych otworów stropodachowych). ▶ Umieszczenie budek lęgowych dla jerzyków, wróbli i nietoperzy na elewacjach budynku. ▶ Stosowanie maszyn i urządzeń, które w jak najmniejszym stopniu emitują hałas i zanieczyszczenia. ▶ Wprowadzenie ograniczenia prędkości w miejscach regularnego bytowania zwierząt.

<p>Rośliny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zachowanie terenów biologicznie czynnych oraz tworzenie nowych obszarów zieleni urządzonej. ▶ Przeprowadzanie ręcznych wykopów w pobliżu systemów korzeniowych. ▶ Zabezpieczanie pni drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego. ▶ Odtwarzanie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych. ▶ Przenoszenie siedlisk. ▶ Ograniczanie liczby drzew podlegających wycince, a w przypadku konieczności usunięcia dokonanie nasadzeń zastępczych oraz prowadzenie prac poza okresem lęgowym. ▶ Zakładanie nowych siedlisk poprzez tworzenie kompleksów leśnych, zespołów roślinnych, systemów nasadzeń. ▶ Jak największe ograniczenie rozmiarów placów budowy. ▶ Zabezpieczenie przed uszkodzeniem drzew i krzewów na czas wykonywania prac. ▶ Przechowywanie paliw oraz tankowanie maszyn i urządzeń poza obszarem realizacji przedsięwzięć. ▶ Przestrzeganie zakazu składowania materiałów budowlanych w zasięgu systemów korzeniowych drzew.
<p>Woda</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Prowadzenie kontroli szczelności zbiorników paliw płynnych urządzeń wykorzystywanych do prac budowlanych w celu zapobiegania skażeniu środowiska substancjami ropopochodnymi. ▶ Zapewnienie dostępu do przenośnych toalet dla pracowników budowy oraz regularne opróżnianie toalet przy pomocy samochodów serwisowo-asenizacyjnych wyposażonych w odpowiednie akcesoria. ▶ Zabezpieczenie obszarów zaplecza prac budowlanych. ▶ Zabezpieczanie magazynowanych materiałów budowlanych przed kontaktem z wodami opadowymi w celu zapobiegania skażenia środowiska gruntowo-wodnego. ▶ Zachowanie szczególnej ostrożności przy wykonywaniu prac budowlanych w pobliżu zbiorników i cieków wodnych. ▶ Stosowanie instalacji umożliwiających odprowadzanie ścieków opadowych z dróg oraz ich oczyszczanie. ▶ Ograniczanie zmian stosunków wodnych. ▶ Uwzględnianie celów środowiskowych dla jednolitych części wód. ▶ Zapewnienie ochrony wód powierzchniowych, m.in. poprzez odwodnienie pasa drogowego za pomocą systemu wpustów ulicznych i przykanalików do kanalizacji deszczowej, co ograniczy

	<p>spyw zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych do gruntu i wód podziemnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Przechowywanie paliw oraz tankowanie maszyn i urządzeń poza obszarem realizacji przedsięwzięć. ▶ Składowanie materiałów budowlanych odbywać się będzie na powierzchni utwardzonej oraz w odpowiedniej odległości od zbiorników wodnych.
<p>Powietrze i klimat</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Tworzenie pasów zieleni komunikacyjnej stanowiących barierę dla rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń oraz zwiększanie powierzchni terenów zielonych. ▶ Popularyzowanie środków transportu nieemitujących zanieczyszczeń lub emitujących je w mniejszym stopniu, w tym propagowanie transportu publicznego. ▶ Prowadzenie robót budowlanych z zachowaniem wysokiej kultury, tj.: utrzymanie porządku na placach budowy, ograniczenie w największym możliwym stopniu pracy silników maszyn i urządzeń, ograniczenie prędkości jazdy pojazdów na obszarze budowy, jeśli to możliwe – prowadzenie prac nawierzchniowych w okresie letnim, gdy temperatura mas bitumicznych i odparowanie substancji odorotwórczych jest niższe. ▶ Stosowanie maszyn i urządzeń, które w jak najmniejszym stopniu emitują hałas i zanieczyszczenia. ▶ Odpowiednia organizacja czasu pracy, polegająca m.in. na minimalizowaniu jałowej pracy maszyn i urządzeń.
<p>Hałas, wibracje, pola elektromagnetyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Prowadzenie prac w porze dziennej przy zastosowaniu sprawnych maszyn i urządzeń, stosując właściwą organizację pracy w taki sposób, aby nie dopuszczać do nadmiernego zapylenia, emisji hałasu i spalin. ▶ Stosowanie cichych nawierzchni. ▶ Stosowanie tzw. zielonych ekranów akustycznych. ▶ Dobór gatunków roślin, pełniących funkcje dźwiękochłonną, dostosowanych do wymogów istniejących siedlisk. ▶ W przypadku realizacji przedsięwzięcia w pobliżu zabudowy mieszkaniowej ograniczenie prędkości pojazdów dowożących materiały budowlane w celu minimalizowania drgań oraz hałasu.
<p>Powierzchnia ziemi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ograniczenie ilości generowanych odpadów, które należy segregować i właściwie magazynować. ▶ Zapewnienie odpowiedniego utwardzenia i odwodnienia parkingów przeznaczonych dla sprzętów budowlanych na czas prowadzenia prac.

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zebranie wierzchniej warstwy gleby (humusu) przed rozpoczęciem prac oraz jej ponowne rozdeponowanie po zakończeniu prac. ▶ Przechowywanie paliw oraz tankowanie maszyn i urządzeń poza obszarem realizacji przedsięwzięć. ▶ Zapewnienie odpowiedniego zaplecza sanitarnego w formie przenośnych sanitariatów, których zawartość powinny odbierać podmioty do tego uprawnione. ▶ Stosowanie sprawnych maszyn i urządzeń, które w jak najmniejszym stopniu emitują hałas i zanieczyszczenia. ▶ Składowanie materiałów budowlanych na powierzchni utwardzonej oraz w odpowiedniej odległości od zbiorników wodnych. ▶ Systematyczne sprzątanie placu budowy, z jednoczesnym zraszaniem terenu. ▶ Pokrywanie plandekami skrzyń ładunkowych samochodów transportujących materiały sypkie, aby nie doszło do ich wydostania się na zewnątrz. ▶ Prowadzenie prac ze szczególną starannością, w sposób zapewniający minimalne przekształcenie terenu, a po zakończonych pracach budowlanych przywrócenie terenu do stanu poprzedniego. ▶ Przygotowanie placu budowy i jego zaplecza przy założeniu przekształcenia jak najmniejszej powierzchni terenu.
Krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Realizacja inwestycji w nawiązaniu do istniejącego ukształtowania terenu. ▶ Prowadzenie procesu konsultacji społecznych w zakresie kształtowania przestrzeni publicznych. ▶ Tworzenie zielonych przestrzeni publicznych.
Zasoby naturalne	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Minimalizowanie zużycia wody, materiałów i surowców oraz ich użycie zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami.
Zabytki i dobra materialne	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Wykonywanie prac remontowych zabytkowych obiektów w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

9. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Projekt Strategii wskazuje kierunki rozwojowe gminy Budziszewice do 2030 roku, choć skutki wdrażanych przedsięwzięć mogą być widoczne w dłuższej perspektywie czasu. Przedmiotowy dokument pełni rolę planu działania nie tylko dla władz, ale również mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych. Projekt Strategii nie precyzuje szczegółowych informacji na temat parametrów technicznych i rozwiązań technologicznych. Istotną kwestię stanowi również zmiana uwarunkowań finansowych i ciągłego postępu technologicznego. W celu weryfikacji skutków wdrażania dokumentu przeprowadzany będzie bieżący monitoring.

Celem opracowania i realizacji Strategii jest rozwój Gminy w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i środowiskowym. Jest to dokument o dużym stopniu ogólności, tj. nie wskazuje szczegółowych parametrów technicznych dotyczących poszczególnych przedsięwzięć. Założenia projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 uznaje się za słuszne, ponieważ koncentrują się na szeroko rozumianym rozwoju społeczno-gospodarczym, obejmującym poprawę jakości życia mieszkańców, rozwój infrastruktury oraz ochronę środowiska naturalnego. Strategia w sposób kompleksowy odpowiada na potrzeby lokalnej społeczności, jednocześnie uwzględniając zasady zrównoważonego rozwoju. W związku z tym nie przewiduje się konieczności wskazania rozwiązań alternatywnych, gdyż proponowane działania są zgodne z kierunkami polityki regionalnej i krajowej oraz nie generują znaczącego ryzyka środowiskowego. Przyjęte założenia zapewniają równowagę pomiędzy postępem gospodarczym a ochroną zasobów naturalnych i kulturowych Gminy.

Należy zaznaczyć, że dla każdej ze wskazanych inwestycji może być wymagane opracowanie odrębnych analiz dot. oddziaływania na środowisko. W przedmiotowym dokumencie nie określono sposobów realizacji przedsięwzięć. Podsumowując uważa się, iż propozycje działań ujęte w dokumencie wydają się być optymalnymi rozwiązaniami, natomiast rozwiązania alternatywne można rozważyć w przypadku określenia szczegółów realizacji poszczególnych zadań, np. co do sposobu prowadzenia prac budowlanych lub wyboru technologii. Wskazanie konkretnych działań alternatywnych dla poszczególnych przedsięwzięć możliwe będzie na etapie ewentualnych postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wśród proponowanych działań alternatywnych, które mogą być stosowane na etapie realizacji projektów strategicznych wymienić można:

- warianty lokalizacji,
- warianty konstrukcyjne i technologiczne,
- warianty organizacyjne,
- warianty „0” (brak realizacji inwestycji).

Biorąc pod uwagę ostatni wariant „0”, tj. brak realizacji inwestycji podkreśla się, że nie oznacza on braku wpływu na środowisko – zaniechanie wykonania danych przedsięwzięć może przyczynić się do generowania niekorzystnych konsekwencji dla środowiska. Zaznacza się również, że założenia projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 odnoszą się do zwiększenia poziomu i jakości życia mieszkańców, propagowania zrównoważonych form transportu, ochrony zasobów środowiska przyrodniczego oraz adaptacji do zmian klimatycznych, wspierając tym samym rozwój lokalnej gospodarki. Mając na uwadze powyższe przewiduje się, że brak realizacji założeń przedmiotowego dokumentu wpłynie w sposób negatywny na wszystkie elementy środowiska przyrodniczego gminy Budziszewice.

Jednocześnie podkreśla się, że w przypadku braku rozwiązań alternatywnych dla realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz jeżeli czynności podlegające zakazom nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony, możliwe jest uzyskanie zezwolenia w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Odnosząc się do napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, na czas opracowywania dokumentu nie jest możliwe wskazanie szczegółowych rozwiązań technicznych, a w niektórych przypadkach lokalizacji. Ponadto należy podkreślić, że poziom realizacji w dużym stopniu zależy będzie od sytuacji finansowej Gminy oraz od pozyskanych środków zewnętrznych.

Większość wymienionych przedsięwzięć posiada charakter inwestycyjno-budowlany o nieznanych parametrach technicznych, a ich przewidywana realizacja odbywać się będzie w sposób wielowymiarowy i długotrwały, wskutek czego nie jest możliwe zdefiniowanie precyzyjnych oddziaływań na środowisko. Nawiązując do istoty dokumentu, jakim jest strategia rozwoju podkreśla się, iż określone cele oraz planowane przedsięwzięcia będą w sposób stały, pozytywny, pośredni i bezpośredni oddziaływały na stan środowiska przyrodniczego. Jednocześnie nie przewiduje się realizacji projektów na terenach objętych ochroną prawną, negatywnego oddziaływania na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów i powiązania z innymi obszarami.

10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

W ramach określenia skutków realizacji postanowień projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030, przeprowadzony zostanie monitoring pozwalający na określenie otrzymywanych rezultatów. Umożliwia on również wczesną reakcję na potencjalne negatywne zjawiska, wpływające na stopień realizacji Strategii. Za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji dokumentu odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Budziszewice, a także Urząd Gminy Budziszewice, jednostki organizacyjne oraz partnerzy Gminy. Monitoring z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 przeprowadzany będzie co rok, tym samym umożliwiając bieżące nadzorowanie postępów oraz podjęcie odpowiednich działań w przypadku wystąpienia niekorzystnych tendencji. Osiągane wyniki będą publikowane w Raporcie o stanie gminy i udostępniane do opinii publicznej. Pomiar wskaźników dokonywany będzie przez komórkę organizacyjną koordynującą proces planowania strategicznego gminy Budziszewice.

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy ooś, organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany do prowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. W związku z ww. ustaleniami, monitoring ten będzie prowadzony za pomocą wskaźników przedstawionych w rozdziale „Oczekiwane rezultaty planowanych działań” projektu Strategii, wskazanych w poniższej tabeli.

Tabela 15. Wskaźniki monitoringu skutków realizacji Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030

Cel strategiczny	Wskaźnik	Źródło
Bezpieczeństwo i wsparcie na każdym etapie życia	Liczba ludności	GUS (BDL)
	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym [%]	
	Przyrost naturalny na 1 000 ludności	
	Saldo migracji na 1 000 ludności	
	Wyniki egzaminu ósmoklasisty [%]	OKE w Łodzi
	Kwota środków przeznaczonych na modernizację, remont i doposażenie placówek oświatowych	UG
	Liczba nauczycieli/pedagogów biorących udział w szkoleniach	
	Liczba placówek POZ	
	Liczba aptek działających na terenie Gminy	
	Liczba zatrudnionych psychologów szkolnych	
	Liczba dostępnych miejsc opieki nad dzieckiem do lat 3	GUS (BDL)
	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców	
	Liczba działających KGW	UG
	Liczba działających Klubów Seniora	
	Liczba działających świetlic wiejskich	
	Liczba działających obiektów sportowych i rekreacyjnych	GOPS
	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	
	Liczba szkoleń/warsztatów podnoszących kompetencje pracowników administracji publicznej	UG

	Liczba środków finansowych przeznaczonych na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową [zł]	
	Liczba zrealizowanych działań w zakresie edukacji cyfrowej mieszkańców, w tym zachowania bezpieczeństwa w sieci	
	Liczba wydarzeń/impres okolicznościowych zorganizowanych przez UG (ogółem)	
Przedsiębiorczość społeczna dla silnej gospodarki lokalnej	Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców	PUP w Tomaszowie Mazowieckim
	Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 ludności	GUS (BDL)
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy zarejestrowanych w PUP [%]	PUP w Tomaszowie Mazowieckim
	Liczba nawiązanych współprac z innymi JST/instytucjami	UG
Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców	Lesistość [%]	GUS (BDL)
	Liczba pomników przyrody	UG
	Budynki podłączone do kanalizacji w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych [%]	GUS (BDL)
	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	
	Liczba zbiorników małej retencji	UG
	Liczba indywidualnych systemów oczyszczania ścieków	UG
	Liczba JCWP i JCWPd na obszarze Gminy o dobrym stanie ogólnym	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
	Odpady zebrane selektywnie w stosunku do ogółu odpadów [%]	GUS (BDL)
	Długość nowowybudowanych odcinków dróg publicznych [mb]	UG
	Długość zmodernizowanych odcinków dróg publicznych [mb]	
	Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych	

	Liczba zmodernizowanych energetycznie obiektów użyteczności publicznej	
--	--	--

11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Gmina Budziszewice zlokalizowana jest w znacznej odległości od granic kraju, zatem nie przewiduje się, aby wymienione w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 przedsięwzięcia inwestycyjne wykraczały swoim oddziaływaniem poza granice administracyjne kraju. Ponadto, nie przewiduje się, by ich realizacja znacząco oddziaływała na środowisko. Zadania te dotyczyć będą obszaru gminy Budziszewice, w tym przede wszystkim zabudowy oraz infrastruktury technicznej, a więc będą miały charakter lokalny. Wskazane w dokumencie projekty inwestycyjne mają na celu poprawę nie tylko jakości życia lokalnej społeczności, ale również stanu i ochrony środowiska przyrodniczego.

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030. Sporządzona została zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) oraz uzgodnionym zakresem i stopniem szczegółowości z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Łódzkim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Podstawowym celem niniejszego dokumentu jest określenie potencjalnego oddziaływania na elementy środowiska przyrodniczego realizacji i wdrażania założeń projektowanego dokumentu Strategii. Zadaniem prognozy jest również określenie stopnia spójności dokumentów nadrzędnych wobec przedmiotowego opracowania. Ponadto, jednym z kluczowych aspektów jest informowanie mieszkańców o potencjalnym wystąpieniu skutków wdrażanych ustaleń na środowisko przyrodnicze.

W ramach projektu Strategii wskazane zostały trzy cele strategiczne:

- *Bezpieczeństwo i wsparcie na każdym etapie życia,*

- *Przedsiębiorczość społeczna dla silnej gospodarki lokalnej,*
- *Funkcjonalna i zrównoważona przestrzeń dla mieszkańców.*

Głównym celem Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 jest wykorzystanie lokalnych potencjałów w celu podniesienia poziomu konkurencyjności, zapewniając tym samym odpowiedni poziom i jakość życia wszystkich mieszkańców. Dokument ten wyznacza cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i środowiskowym, uwzględniając w znacznym stopniu założenia zrównoważonego rozwoju, co stanowi narzędzie do realizacji określonej wizji rozwoju: *Gmina Budziszewice zapewnia warunki do życia pełnego możliwości dla wszystkich mieszkańców, wspierając aktywność sportową, kulturalną i edukacyjną, gdzie każdy mieszkaniec czuje się integralną częścią społeczności. Rozwój kompleksowej infrastruktury tworzy przestrzeń przyjazną dla obecnych i przyszłych pokoleń. Razem budujemy naszą wspólną przyszłość.*

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 obejmuje:

- Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko,
- Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody,
- Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu,
- Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko,

- Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów,
- Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.
- Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- Streszczenie w języku niespecjalistycznym,
- Spis rysunków i tabel,
- Spis załączników.

Ponadto prognoza przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

W wyniku przeprowadzonej analizy wykazano spójność projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 z założeniami określonymi w dokumentach

na poziomie międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym m.in. z Agendą na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030, Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego czy też Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.

Do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 zastosowano dane Głównego Urzędu Statystycznego, dane przestrzenne, informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 oraz opracowań Państwowego Monitoringu Środowiska. Ponadto, autor kierował się posiadaną wiedzą stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W celu wykazania oddziaływań na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, zadania o charakterze inwestycyjnym, jak również te, które nie obejmują prac budowlanych ani przebudowy istniejącej infrastruktury, ale mogą w sposób pośredni wpływać na stan środowiska przyrodniczego, poddano analizie ich oddziaływania na komponenty środowiska.

Gmina Budziszewice zlokalizowana jest w południowo-wschodniej części województwa łódzkiego, w powiecie tomaszowskim, a jej powierzchnia wynosi 30 km². W 2023 roku liczyła ona 2 077 mieszkańców, a przyrost naturalny kształtował się na poziomie -6,26. Biorąc pod uwagę zasoby wodne, na terenie Gminy zlokalizowane są 3 jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych, a ich stan ogólny określony został jako zły. Ponadto obszar położony jest w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), których stan ogólny ocenia się jako dobry. W granicach Gminy zlokalizowany jest także jeden Główny Zbiornik Wód Podziemnych.

Wśród głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza na terenie województwa łódzkiego wymienia się przede wszystkim emisję antropogeniczną (obiekty komunalne, gospodarstwa domowe). Analizując jakość powietrza atmosferycznego, na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim za rok 2023, gminę Budziszewice zakwalifikowano do strefy łódzkiej. W przypadku ochrony zdrowia ludzi, dla większości badanych zanieczyszczeń uzyskała ona klasę A – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu

docelowego (wyjątek stanowił benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10), natomiast pod względem ochrony roślin, strefę wielkopolską zaliczono do strefy A.

Zdecydowaną większość terenów leśnych, zlokalizowanych na terenie Gminy, stanowią grunty leśne publiczne, należące do Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych, a lesistość w 2023 roku kształtowała się na poziomie 8,5%. Wśród występujących form ochrony przyrody wyróżnia się trzy pomniki przyrody.

Na analizowanym obszarze występuje również 7 obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa łódzkiego, a także 14 obiektów uwzględnionych w Gminnej Ewidencji Zabytków.

Ze względu na dominację dróg lokalnych w strukturze sieci komunikacyjnej Gminy, hałas w jej obszarze nie jest istotnie związany z ruchem transportowym. Lokalny charakter układu drogowego ogranicza intensywność ruchu pojazdów, co wpływa na niewielkie oddziaływanie akustyczne w porównaniu z bardziej obciążonymi trasami krajowymi i wojewódzkimi.

Bazując na danych *Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2021 w województwie łódzkim*, na terenie gminy Budziszewice nie zaobserwowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych. Zarówno w roku 2022, jak i w 2023 roku, na terenie Gminy nie zlokalizowano punktu pomiarowego. Bazując na wynikach pomiarów zawartych w *Ocenie poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie łódzkim*, zarówno w przypadku monitoringu stałego, jak i badawczego, nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, ponieważ w żadnym punkcie pomiarowym wskaźnik WME nie przekroczył wartości 1.

Na terenie gminy Budziszewice nie istnieją zakłady o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Do głównych problemów ochrony środowiska na terenie gminy Budziszewice zalicza się m.in. takie czynniki jak zła jakość powietrza w sezonie grzewczym, zła jakość wód

powierzchniowych, niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna oraz zmniejszający się udział odpadów segregowanych w stosunku do odpadów zmieszanych.

Szczegółowa analiza spójności projektu Strategii z dokumentami nadrzędnymi, w tym min. z Agendą 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju, 8. Programem działań w zakresie środowiska UE, Krajowym planem na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, Polityką Energetyczną Polski do 2040 r., Aktualizacją Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.), Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy, Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Polityką ekologiczną państwa 2030 czy też Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 wykazała znaczny stopień zgodności określonych celów oraz założeń.

Niniejsze opracowanie przedstawia oddziaływanie wskazanych projektów strategicznych na następujące elementy środowiska przyrodniczego: cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także pozostałe formy ochrony przyrody, różnorodność biologiczna, w tym zwierzęta i rośliny, ludzie (w tym hałas oraz promieniowanie elektromagnetyczne), woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki oraz dobra materialne. Zaznacza się, że projekt Strategii nie określa szczegółowych informacji dotyczących sposobu realizacji oraz stosowanej technologii. Precyzyjne dane określone zostaną na etapie ich przygotowywania, w tym uzyskiwania właściwych uzgodnień i decyzji administracyjnych. Nie przewiduje się jednak negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów i powiązania z innymi obszarami. Ponadto zaznacza się, iż przedsięwzięcia wskazane w przedmiotowym dokumencie, jak i sam projekt Strategii mają charakter prośrodowiskowy, w tym oddziaływać będą na poprawę warunków życia mieszkańców i osiągnięcie rozwoju gospodarczego w sposób zrównoważony.

Do określenia przewidywanych skutków na środowisko realizacji zadań wskazanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 zastosowano formę opisową oddziaływań realizacji dotyczących przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym, jak i tych, które nie obejmują prac budowlanych ani przebudowy istniejącej infrastruktury, ale mogą w sposób pośredni wpływać na stan środowiska przyrodniczego.

Szczegółowa ocena przedstawiona została w rozdziale 6 niniejszego opracowania. Dla zdecydowanej większości przedsięwzięć przewiduje się pozytywny, stały, pośredni lub bezpośredni wpływ, a przewidywane niekorzystne skutki określone zostały jako chwilowe, krótkoterminowe, odwracalne i występujące tylko w fazie realizacji inwestycji. Na etapie eksploatacji inwestycji wskazanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 przewiduje się stały i pozytywny wpływ na środowisko poprzez wdrażanie działań związanych z efektywnością energetyczną, ograniczeniem niskiej emisji, rozwojem transportu zrównoważonego, adaptacją do zmian klimatu, podniesieniem poziomu i jakości życia społeczności. Co więcej, założenia dokumentu są zgodne z zapisami dokumentów na poziomie międzynarodowym, krajowym oraz regionalnym.

Założenia przedmiotowego dokumentu mają na celu zagwarantowanie odpowiedniego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego gminy Budziszewice, wykorzystując posiadane potencjały. Zaznacza się, iż brak realizacji projektowanego dokumentu w sposób negatywny wpłynie na środowisko poprzez m.in. pogorszenie jakości i poziomu życia lokalnej społeczności, brak realizacji zadań z zakresu adaptacji do zmian klimatu, brak rozwoju terenów zielonych, dalsze odprowadzanie ścieków do wód i gleb, stanowiąc tym samym zagrożenie sanitarne i ekologiczne, a także ograniczenie korzyści środowiskowych wynikających ze stosowania najnowszych rozwiązań technologicznych. Spowoduje to również brak realizacji zadań, które są zgodne z dokumentami nadrzędnymi dla projektu Strategii.

Niniejsze opracowanie wskazuje w sposób szczegółowy działania mające na celu zapobieganie lub ograniczenie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym przede wszystkim w zakresie form ochrony przyrody, ludzi, zwierząt, roślin, wody, powietrza i klimatu, hałasu, wibracji, pola elektromagnetycznego, powierzchni ziemi, krajobrazu, zabytków i dóbr materialnych oraz zasobów naturalnych. Ponadto określone zostały rozwiązania o charakterze organizacyjno-administracyjnym, do których zaliczono m.in. odpowiednie przeprowadzenie procedur oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć, uwzględnianie zasad zrównoważonego zagospodarowania terenu czy też podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Założenia projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 uznaje się za słuszne, ponieważ koncentrują się na szeroko rozumianym rozwoju społeczno-gospodarczym, obejmującym poprawę jakości życia mieszkańców, rozwój infrastruktury oraz ochronę środowiska naturalnego. Strategia w sposób kompleksowy odpowiada na potrzeby lokalnej społeczności, jednocześnie uwzględniając zasady zrównoważonego rozwoju. W związku z tym nie przewiduje się konieczności wskazania rozwiązań alternatywnych, gdyż proponowane działania są zgodne z kierunkami polityki regionalnej i krajowej oraz nie generują znaczącego ryzyka środowiskowego. Przyjęte założenia zapewniają równowagę pomiędzy postępem gospodarczym a ochroną zasobów naturalnych i kulturowych Gminy.

Aby ocenić skutki realizacji postanowień projektu Strategii planuje się przeprowadzenie monitoringu, przy zastosowaniu wskaźników zawartych w przedmiotowym dokumencie. Ponadto, informacje o postępach w realizacji założeń dokumentu corocznie uwzględnianie będą w Raporcie o stanie Gminy Budziszewice.

Zaznacza się, że z uwagi na fakt położenia gminy Budziszewice w znacznej odległości od granic kraju, nie przewiduje się wystąpienia transgranicznych oddziaływań na środowisko, a określone projekty strategiczne mają charakter lokalny.

W ramach analizy napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy zdefiniowano przede wszystkim problemy ze wskazaniem precyzyjnych parametrów techniczno-budowlanych. Zaznacza się jednak, że zarówno kierunki działań, jak i planowane inwestycje będą w sposób stały i pozytywny wpływać na środowisko.

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że spełniam wymagania wynikające z art. 74a ust. 2 z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, o udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112). Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Autor opracowania:

mgr Nina Łapeta

13. Spis rysunków, tabel i załączników

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Budziszewice	14
Rysunek 2. Uwarunkowania hydrologiczne gminy Budziszewice	20
Rysunek 3. Uwarunkowania przyrodnicze gminy Budziszewice	34

Spis tabel

Tabela 1. Struktura gruntów w gminie Budziszewice w 2023 roku	19
Tabela 2. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie gminy Budziszewice	21
Tabela 3. Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Budziszewice	24
Tabela 4. GZWP na terenie gminy Budziszewice	26
Tabela 5. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi w latach 2019-2023	29
Tabela 6. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin w latach 2019-2023	30
Tabela 7. Powierzchnia lasów w gminie Budziszewice w latach 2019-2023	31
Tabela 8. Pomniki przyrody w gminie Budziszewice	33
Tabela 9. Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa łódzkiego zlokalizowane w gminie Budziszewice (stan na 31.03.2024 r.)	35
Tabela 10. Obiekty zlokalizowane na terenie gminy Budziszewice wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków	35

Tabela 11. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku z podziałem na poszczególne źródła hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne 36

Tabela 12. Istniejące problemy ochrony środowiska na terenie gminy Budziszewice 41

Tabela 13. Zgodność projektu Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym 42

Tabela 14. Proponowane działania minimalizujące niekorzystne oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030 103

Tabela 15. Wskaźniki monitoringu skutków realizacji Strategii Rozwoju Gminy Budziszewice na lata 2024-2030..... 111

Spis załączników

Załącznik nr 1..... 121